

ROCZNY RAPORT 2016 **BANKU ZACHODNIEGO WBK S.A.**

2016

Bank Zachodni WBK

 Grupa Santander

Szanowni Państwo,

2016 był rokiem poszukiwania możliwości rozwoju w otoczeniu licznych niepewności rynkowych, gospodarczych i społecznych. Europejska gospodarka musiała nauczyć się żyć z perspektywą Brexitu, a gospodarka Polski ze zmianą paradygmatów rozwojowych i spowolnieniem dynamiki PKB. Krajowy sektor bankowy mierzył się z wielością presji zewnętrznych, będących skutkiem działań podejmowanych między innymi przez regulatorów oraz ustawodawców.

W tych warunkach Bank Zachodni WBK S.A. konsekwentnie realizował strategię rozwoju, umacniając swoją pozycję w ścisłej czołówce polskiej bankowości. W wielu obszarach aktywności biznesowej wypracowaliśmy wyniki nie tylko powyżej średniej rynkowej, ale też najlepsze wyniki w portfolio całego sektora.

Otoczenie makroekonomiczne – względna stabilizacja

Największe wyzwania, które absorbowały europejską gospodarkę w 2016 roku, skupiały się wokół konsekwencji wydarzeń o charakterze politycznym. Historyczna decyzja Brytyjczyków o zerwaniu instytucjonalnych więzów ze strukturami Unii Europejskiej (Brexit), będzie skutkować kilkuletnim procesem budowania nowych relacji gospodarczych między Wielką Brytanią a całą UE. Również dwa inne wydarzenia tj. wynik referendum konstytucyjnego we Włoszech oraz wyborów prezydenckich w USA – rodziły istotne pytania o konsekwencje dla stabilności europejskiej gospodarki. Optymizmem napawa fakt, że w reakcji na powyższe zawirowania rynki zareagowały krótkotrwałą sinusoidą nastrojów, szybko wracając do stanów równowagi. Według większości szacunków, w 2016 roku PKB samej strefy euro ukształtował się w okolicach 1,8%, a UE-28 blisko 1,9%. Po wielu latach ujemnych odczytów do strefy euro powróciła inflacja, a końcówka roku przyniosła wyraźną poprawę koniunktury: wskaźnik PMI dla przemysłu i sektora usług strefy euro wzrósł do 54,9 pkt, czyli najwyższego poziomu od ponad 5 lat. Przyszłe potencjalne zagrożenia dla europejskiej gospodarki mogą wiązać się z niepokojami o charakterze geopolitycznym oraz zwiększonym ryzykiem protekcjonizmu, mającym niekorzystny wpływ na handel międzynarodowy i wzrost gospodarczy w długim terminie.

Podsumowując stan polskiej gospodarki w 2016 roku, trzeba podkreślić słabszą niż zakładano dynamikę wzrostu gospodarczego. Według szacunków, pierwszy raz od trzech lat krajowy PKB w całym roku nie przekroczył 3% (według szacunków w IV kw. osiągnął ok. 2,5% r/r.). Zawiodły inwestycje, zwłaszcza publiczne. Ich spadek związany był z opóźnioną absorpcją środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej. Eksport nie przyspieszył, co było odzwierciedleniem globalnego ostabienia w handlu międzynarodowym. Podobnie jak w większości krajów Europy Zachodniej dźwignią wzrostu gospodarczego w Polsce był popyt wewnętrzny. Jednak ze względu na znacznie zwiększone w 2016 roku transfery społeczne w ramach polityki społecznej (start programu Rodzina 500+), oczekiwano, że wielkość konsumpcji prywatnej osiągnie wyższe poziomy niż 3,6% w całym roku. Niemniej, to właśnie kondycja ekonomiczna gospodarstw domowych była w ub.r. najbardziej pozytywnym elementem naszej rzeczywistości – najwięcej osób w historii pracuje, przyspieszyła dynamika płac, a optymizm konsumentów wzrósł do rekordowego poziomu. Poprawiła się też kondycja finansowa przedsiębiorstw.

W 2017 roku krajową gospodarkę powinno charakteryzować przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego, między innymi za sprawą stopniowego zwiększania się dynamiki inwestycji, co najmniej stabilnego wzrostu konsumpcji oraz prognozowanego ożywienia eksportu.

Sektor bankowy dostosowany do wyzwań

W 2016 roku polski sektor bankowy skutecznie stanął czoła zarówno presjom zewnętrznym, jak i wyzwaniom dostosowującym modele biznesowe banków do zmieniających się realiów rynkowych. Pomimo różnorodnych obciążeń wynikających z niekorzystnych dla sektora regulacji oraz historycznie niskich stóp procentowych, wzrósł łączny współczynnik kapitałowy polskiego sektora bankowego, a bankom udało się zwiększyć bazę przychodową oraz wynik finansowy. Obserwowany od kilku lat proces konsolidacji przyspieszył, a jego wymiernym symbolem stały się zmiany właścicielskie w polskim sektorze bankowym. Warto podkreślić, że najbardziej znaczące aktywności w obszarze konsolidacji sektorowej w 2016 roku były udziałem podmiotów przejmujących z udziałem Skarbu Państwa.

Istotnym dla sektora bankowego w Polsce pozostaje, zapowiadany przez władze ustawodawcze, wykonawcze i regulacyjne, sposób rozwiązania tematu hipotecznych kredytów walutowych. Mając na uwadze skalę wyzwań i niepokoju panujących na europejskich rynkach finansowych (m.in. kryzys włoskiego systemu bankowego) oraz wysoką już amplitudę krajowych regulacji i wymagań sektorowych, ostateczne rozstrzygnięcia w tej sprawie powinny w należyty i proporcjonalny do okoliczności sposób uwzględniać: interes kredytobiorców, bezpieczeństwo kredytodawców, stabilność całego sektora bankowego, a co za tym idzie – brak negatywnych konsekwencji niniejszych rozstrzygnięć dla polskiej gospodarki.

Klienci w centrum strategii

W centrum strategii rozwoju oraz transformacji biznesowej Banku Zachodniego WBK S.A. zawsze pozostają Klienci i nasza wzajemna, partnerska relacja. Transformacja, która była i jest nadal przedmiotem aktywności Banku, obejmuje swoim działaniem wiele kluczowych inicjatyw dotyczących udoskonaleń dla Klientów. Jednym z nich jest uproszczenie procesów, które pozwoli na zaprezentowanie jednolitej, przejrzystej i zrozumiałej oferty odpowiadającej na potrzeby i oczekiwania nowych oraz dotychczasowych Klientów Banku Zachodniego WBK S.A. W dużym skrócie, chcemy być w takim kanale dostępu, który jest najwygodniejszy dla Klienta – w urządzeniach mobilnych, internecie, obsłudze telefonicznej czy w oddziale. Tak właśnie definiujemy i rozumiemy naszą misję jako Banku: Przyjaznego, Rzetelnego, Dla Ciebie, który pomaga Klientom w codziennych sukcesach.

Nasze wyniki finansowe za 2016 rok świadczą o tym, że mimo presji ze strony m.in. regulatorów i ustawodawców, charakteryzujemy się nie tylko stabilnością, ale też systematycznym rozwojem. W 2016 roku zysk brutto Banku Zachodniego WBK S.A. wyniósł ponad 2,6 mld PLN. Wartość naszych aktywów przekroczyła 131,4 mld PLN. W wymagającym środowisku historycznie najniższych stóp procentowych poprawiliśmy w porównaniu z zeszłym rokiem wynik odsetkowy, podobnie jak przychody z tytułu opłat i prowizji. Utrzymaliśmy wiodącą rolę w obszarze efektywności mierzonej wskaźnikiem ROE wśród największych banków w Polsce.

Bank Zachodni WBK S.A. efektywnie zarządzał kosztami w rygorystycznych ramach budżetowych, ponosząc przy tym dodatkowe koszty podatkowe oraz obowiązkowe koszty uczestnictwa w systemie bankowym i systemie gwarantowania depozytów. Mamy silną pozycję kapitałową oraz wyróżniający nas pozytywnie w sektorze wskaźnik kosztów do dochodów (C/I).

W 2016 roku dowiedliśmy, że pod względem dywersyfikacji prowadzonej działalności jesteśmy jednym z najlepiej zorganizowanych i efektywnych banków na rynku. W poszczególnych segmentach aktywności biznesowej Bank Zachodni WBK S.A. potwierdził skuteczność realizowanej strategii, odnotowując bardzo dobre wyniki.

Ubiegły rok był dla naszego Banku rekordowy pod względem udzielonych kredytów detalicznych. Liczba udzielonych kredytów hipotecznych wzrosła o ponad 20%, a ich wartość o 30% r/r. Również w odniesieniu do produktów consumer finance uplasowaliśmy się zdecydowanie powyżej średniej rynkowej, a wartość sprzedaży wyniosła 5,9 mld zł. Osiągnęliśmy historyczny wynik w pozyskiwaniu depozytów bieżących – salda na kontach osobistych oraz rachunkach oszczędnościowych wzrosły o 22%. Bank Zachodni WBK S.A. otworzył ponad 346 tys. nowych kont osobistych, w tym blisko 261 tys. Kont Godnych Polecenia. Duży sukces osiągnęliśmy w sprzedaży kont osobistych przez internet, otworzyliśmy ich dwa razy więcej niż w roku 2015.

Portfel kart kredytowych wzrósł o prawie 7% r/r i na koniec roku 2016 liczył blisko 800 tys. kart kredytowych. Ponadto w 2016 roku bardzo dynamicznie wzrosła popularność ubezpieczeń niepowiązanych z produktami bankowymi. Sprzedaż tych produktów wzrosła o 25% r/r.

Z ubezpieczeń w Banku korzysta już ponad 1,2 mln Klientów. Szczególnym powodzeniem cieszyło się ubezpieczenie na wypadek nowotworu „Onkopolisa” – do końca roku skorzystało z niego kilkanaście tysięcy Klientów. Rok 2016 Bank Zachodni WBK S.A. zakończył na pozycji lidera wśród bankowych sieci dystrybucji w sprzedaży netto funduszy inwestycyjnych.

W segmencie MŚP konsekwentnie dążymy, by stać się bankiem pierwszego wyboru dla polskich przedsiębiorców. W 2016 roku wprowadziliśmy nową ofertę kont firmowych (Konto Godne Polecenia i Konto Godne Polecenia Premium). Dzięki ulepszonej standaryzacji oraz uproszczeniu wielu procedur liczba aktywnych, nowych Klientów wzrosła o 50%. Pion Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej kontynuował w 2016 roku strategię wzrostu udziału w rynku Klientów korporacyjnych. Pozwoliło to na podniesienie dynamiki portfela kredytów pracujących do poziomu 5% r/r w segmencie korporacyjnym, a saldo depozytów wzrosło o 9%. Bank z sukcesem rozwijał działalność biznesową w obszarze food&agri, co zaowocowało wzrostem aktywów Klientów o 23% r/r. Kontynuowany był również Program Rozwoju Eksportu, który daje naszym Klientom możliwość docierania do nowych partnerów biznesowych na wielu rynkach, na których działa nasz strategiczny akcjonariusz – Grupa Santander. Miało to odzwierciedlenie w dynamicznym rozwoju finansowania eksportu, który wzrósł o 8% r/r.

Pion Globalnej Bankowości Korporacyjnej z powodzeniem rozwijał ofertę korzystając z międzynarodowego know-how Grupy Santander – m.in. dołączając do innowacyjnej platformy dla rynku walutowego i zdobywając jedną z wiodących pozycji w globalnym obrocie polskimi obligacjami rządowymi. Pion GBK zrealizował szereg transakcji finansowania Klientów z sektorów: spożywczego, telekomunikacyjnego, nieruchomości i finansowego, w tym największą od 2013 r. ofertę publiczną na warszawskiej giełdzie, dotyczącą pozyskania kapitału dla instytucji finansowej i jednocześnie największą od 2009 r. transakcję emisji akcji z prawem poboru.

Transformacja multikanalowa Banku Zachodniego WBK S.A. skutkuje rosnącą aktywnością naszych Klientów w segmentach bankowości internetowej i mobilnej oraz wzrostem wartości produktów kredytowych sprzedawanych w obu kanałach (o blisko 45% r/r.). Bank Zachodni WBK S.A. był jednym z prekursorów bankowości mobilnej w Polsce i naszym celem jest ciągła poprawa pozycji rynkowej. W ubiegłym roku do dyspozycji naszych Klientów oddaliśmy mobilne płatności HCE, przelew na telefon BLIK oraz Android Pay. W naszej strategii płatności chcemy się koncentrować przede wszystkim na budowaniu wartości dodanej w oparciu o aplikację mobilną, która będzie centrum zarządzania płatnościami przez Klienta – czyli jego „portfelem” przyszłości. O tym, że jesteśmy skuteczni, najlepiej świadczy fakt, że w 2016 roku liczba naszych użytkowników bankowości mobilnej zwiększyła się o ponad 30% r/r. Mobilna odsona Banku Zachodniego WBK S.A. została też doceniona przez międzynarodowe gremia ekspertów. Zajęliśmy 1. miejsce w Polsce i 3. w Europie w prestiżowym rankingu European Mobile Banking, Functionality Benchmark.

Transformacja Banku

Bank Zachodni WBK S.A. znajduje się w ścisłej czółowce rewolucji cyfrowej, transformującej sektor bankowy w Polsce. W celu dalszego rozwijania tego trendu powołany został w Banku Program Transformacji, który skupiony jest zarówno na optymalizacji oferty produktowej, jak i na usprawnieniu procesów obsługujących naszych Klientów. Naszym nadrzędnym celem jest utrzymanie pozycji banku pierwszego wyboru dla obecnych i nowych Klientów. Podjęte w ramach Programu Transformacji prace koncentrują się na poprawie jakości usług, dalszym rozwoju innowacyjnych produktów i usług, wzroście efektywności sprzedaży oraz ograniczeniu kosztów. Do kluczowych inicjatyw należy cyfryzacja i automatyzacja procesów, stworzenie optymalnego modelu kanałów dystrybucji, dalszy rozwój CRM oraz kanałów zdalnych. Wszystkie te działania mają przełożyć się na wzrost zadowolenia z jakości obsługi, zwiększyć skłonność do polecenia Banku, a także wzmocnić satysfakcję z poziomu usług wśród obecnych

i nowych Klientów oraz partnerów biznesowych Banku. Transformacja obejmuje swoim działaniem nie tylko bankowość detaliczną, ale także MŚP oraz bankowość korporacyjną.

Odpowiedzialność za otoczenie

Bank Zachodni WBK S.A. z dumą realizuje projekty w ramach Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). W 2016 roku, w ramach największego w kraju programu współpracy między światem nauki i biznesu - Santander Universidades, do którego należą już 64 polskie uczelnie, zapewniliśmy wsparcie dla 1026 stypendystów. Wydaliśmy i aktywowaliśmy 1023 legitymacje studenckie z funkcją płatniczą (smartcard).

Rozwijamy także projekt „Obsługa bez barier”, wprowadziliśmy wiele udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami: ruchu, słuchu i wzroku, we wszystkich kanałach obsługi np. wideo chat z doradcami posługującymi się Polskim Językiem Migowym, „mówiące bankomaty” czy bankowość elektroniczną dostosowaną do potrzeb osób niedowidzących.

2016 rok był dla nas szczególnie również pod kątem działań marketingowych. W kanałach social media przygotowaliśmy unikalną kampanię pod hasłem #12zawodnik, w której opowiadaliśmy o emocjach związanych z kibicowaniem i podkreślaliśmy poczucie wspólnoty Polaków. Byliśmy jedną z najlepiej widocznych instytucji w mediach tradycyjnych, elektronicznych oraz społecznościowych.

Nasze kampanie z udziałem m.in. Łukasza Fabiańskiego przyniosły Bankowi rekordową sprzedaż kredytów.

Działania w sferze społecznej wspiera Fundacja Banku Zachodniego WBK S.A., która aktywnie działa już od 20 lat. Tylko w 2016 roku przyznała organizacjom społecznym 227 grantów o łącznej wartości 1,2 mln zł (m.in. w ramach programów „Bank Dziecięcych Uśmiechów” i „Bank Ambitnej Młodzieży”). Z roku na rok zwiększa się liczba aktywnych wolontariuszy, obecnie jest ich ponad 600. W obszarze społecznym naszym celem jest pomoc jak największej liczbie beneficjentów. Możemy pochwalić się, że w 2016 r. za pośrednictwem projektów realizowanych przez Bank i naszą Fundację pomogliśmy ponad 115 000 beneficjentom.

W ubiegłym roku Bank Zachodni WBK S.A. wydał trzeci „Raport CSR” obejmujący aktywność społeczną w 2015 roku. W konkursie „Raporty Społeczne” Bank otrzymał nagrodę dziennikarzy za uwzględnienie w Raporcie istotnych danych z punktu widzenia kluczowych interesariuszy. Dokument został również uznany za najlepszy raport w głosowaniu internautów.

Bank Zachodni WBK S.A. może poszczycić się również tytułem „Best Bank in Poland”, który otrzymaliśmy w międzynarodowym konkursie Euromoney Awards for Excellence 2016 za ponadprzeciętną efektywność działania i doskonałe wyniki finansowe Banku. Zdobyliśmy statuetkę i tytuł „Bankowego Lidera Jakości 2016” w konkursie „Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców”. Kapituła konkursu wyróżniła Bank Zachodni WBK S.A. za wybitnie aktywną działalność na rzecz małych i średnich firm, szeroką ofertę i wysoką jakość obsługi.

Bank Przyjazny, Rzetelny, dla Ciebie

Zadowolające wyniki, jakie wypracował Bank Zachodni WBK S.A. w 2016 roku, to efekt zaufania naszych Klientów do realizowanej strategii rozwoju. Ale to również – co pragnę bardzo mocno podkreślić – odzwierciedlenie kompetencji, doświadczenia i zaangażowania wszystkich pracowników Banku, widoczne w ich codziennej pracy na rzecz wzmocnienia pozycji rynkowej naszej organizacji. Nasz główny akcjonariusz Grupa Santander przyczynia się do wypracowywania najlepszych praktyk i stanowi dla Banku Zachodniego WBK S.A. cenne oraz inspirujące źródło wsparcia w realizacji kluczowych projektów bankowych.

W 2016 roku miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Banku. Do Zarządu dołączył Artur Chodacki, który kieruje Pionem Bankowości Małych i Średnich Przedsiębiorstw, a Feliks Szyszkowiak objął nadzór nad Pionem Transformacji Cyfrowej. Do Zarządu została powołana Dorota Strojowska. Natomiast Beata Daszyńska - Muzyczka oraz Paweł Wieczorek złożyli rezygnacje.

29 listopada 2016 roku dołączyłem do Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. Chciałbym podziękować Gerry’emu Byrne, Przewodniczącemu Rady, jak i całej Radzie Nadzorczej oraz wszystkim członkom Rady za zaufanie i zapewnić, że to dla mnie ogromny zaszczyt stać się częścią zespołu Banku Zachodniego WBK S.A.

Michał Gajewski

Prezes Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE		w tys. PLN		w tys. EUR	
		za okres :	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016
Dane dotyczące sprawozdania finansowego Banku Zachodniego WBK S.A.					
I	Wynik z tytułu odsetek	3 480 440	3 134 852	795 402	749 104
II	Wynik z tytułu prowizji	1 604 735	1 613 244	366 738	385 501
III	Wynik operacyjny	3 005 326	2 176 553	686 822	520 109
IV	Zysk przed opodatkowaniem	2 649 248	2 176 553	605 446	520 109
V	Zysk za okres	2 081 720	1 756 210	475 746	419 664
VI	Przepływy pieniężne netto - razem	(175 348)	(383 623)	(40 073)	(91 671)
VII	Aktywa razem	131 417 988	125 477 589	29 705 693	29 444 465
VIII	Zobowiązania wobec banków	1 212 765	548 558	274 133	128 724
IX	Zobowiązania wobec klientów	103 381 249	94 021 282	23 368 275	22 062 955
X	Zobowiązania razem	112 388 468	106 768 460	25 404 265	25 054 197
XI	Kapitał własny	19 029 520	18 709 129	4 301 429	4 390 268
XII	Liczba akcji	99 234 534	99 234 534		
XIII	Wartość księgową na jedną akcję (w zł / EUR)	191,76	188,53	43,35	44,24
XIV	Współczynnik kapitałowy	16,52%	15,80%		
XV	Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	20,98	17,70	4,79	4,23
XVI	Zysk rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	20,94	17,67	4,79	4,22
XVII	Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)*	*	13,00		3,05

*Na dzień publikacji niniejszego raportu Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie zakończył analizy w zakresie rekomendacji wypłaty dywidendy za rok 2016.

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowanych w wybranych danych finansowych przyjęto następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP z dnia 30.12.2016 r.: 1 EUR = 4,4240 PLN oraz kurs średni NBP z dnia 31.12.2015 r.: 1 EUR = 4,2615 PLN
- dla pozycji rachunku zysków i strat na 31.12.2016 r. – kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2016 r.: 1 EUR = 4,3757 PLN; na 31.12.2015 r. - kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2015 r.: 1 EUR = 4,1848 PLN

Na dzień 31.12.2016 r. wartości bilansowe denominowane w walutach obcych przeliczone zostały na złotówki zgodnie z tabelą nr 252/A/NBP/2016 z dnia 30.12.2016 r.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
BANKU ZACHODNIEGO WBK S.A.
ZA 2016 ROK**

2016

Bank Zachodni WBK

 Grupa Santander

SPIS TREŚCI

Rachunek zysków i strat Banku Zachodniego WBK S.A.	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku Zachodniego WBK S.A.	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku Zachodniego WBK S.A.	5
Zestawienie zmian w kapitałach własnych Banku Zachodniego WBK S.A.	6
Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych Banku Zachodniego WBK S.A.	7
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego Banku Zachodniego WBK S.A.	8
1. Informacja ogólna o emittencie	8
2. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego	8
3. Zarządzanie ryzykiem	28
4. Zarządzanie kapitałem	49
5. Wynik z tytułu odsetek	52
6. Wynik z tytułu prowizji	53
7. Przychody z tytułu dywidend	53
8. Wynik handlowy i rewaluacja	54
9. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	54
10. Pozostałe przychody operacyjne	54
11. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	55
12. Koszty pracownicze	55
13. Koszty działania banku	55
14. Pozostałe koszty operacyjne	56
15. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	56
16. Zysk na akcję	57
17. Gotówka i operacje z bankami centralnymi	57
18. Należności od banków	57
19. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	58
20. Pochodne instrumenty zabezpieczające	60
21. Należności od klientów	60
22. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	61
23. Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone	62
24. Wartości niematerialne	66
25. Wartość firmy	67
26. Rzeczowy majątek trwały	69
27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	71
28. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	72
29. Pozostałe aktywa	72
30. Zobowiązania wobec banków	72
31. Zobowiązania wobec klientów	73
32. Zobowiązania podporządkowane	73
33. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	74
34. Rezerwy	74
35. Pozostałe zobowiązania	75
36. Kapitał akcyjny	76
37. Pozostałe kapitały	77
38. Kapitał z aktualizacji wyceny	77
39. Rachunkowość zabezpieczeń	78
40. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży	79
41. Wartość godziwa	80
42. Zobowiązania warunkowe	83
43. Aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenia	84
44. Leasing finansowy i operacyjny	85
45. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych - informacja dodatkowa	86
46. Podmioty powiązane	87

47. Nabycia i sprzedaże podmiotów zależnych i stowarzyszonych	89
48. Świadczenia na rzecz pracowników.....	90
49. Program motywacyjny w formie akcji.....	92
50. Dywidenda na akcję.....	93
51. Sprawozdawczość według segmentów działalności.....	94
52. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego.....	94

w tys. zł

Rachunek zysków i strat Banku Zachodniego WBK S.A.

	za okres:	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przychody odsetkowe		4 469 917	4 243 768
Koszty odsetkowe		(989 477)	(1 108 916)
Wynik z tytułu odsetek	Nota 5	3 480 440	3 134 852
Przychody prowizyjne		1 904 106	1 887 844
Koszty prowizyjne		(299 371)	(274 600)
Wynik z tytułu prowizji	Nota 6	1 604 735	1 613 244
Przychody z tytułu dywidend	Nota 7	439 288	156 365
Zyski (straty) netto na udziałach w podmiotach powiązanych		-	234 391
Wynik handlowy i rewaluacja	Nota 8	266 371	193 495
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	Nota 9	401 189	273 717
Pozostałe przychody operacyjne	Nota 10	119 465	119 649
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	Nota 11	(583 479)	(667 895)
Koszty operacyjne w tym:		(2 722 683)	(2 881 265)
<i>Koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	<i>Noty 12,13</i>	<i>(2 360 209)</i>	<i>(2 589 034)</i>
<i>Amortyzacja</i>		<i>(234 117)</i>	<i>(206 104)</i>
<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	Nota 14	<i>(128 357)</i>	<i>(86 127)</i>
Wynik operacyjny		3 005 326	2 176 553
Podatek od instytucji finansowych		(356 078)	-
Zysk przed opodatkowaniem		2 649 248	2 176 553
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	Nota 15	(567 528)	(420 343)
Zysk za okres		2 081 720	1 756 210
Zysk na akcję	Nota 16		
Podstawowy (zł/akcja)		20,98	17,70
Rozwodniony (zł/akcja)		20,94	17,67

Sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku Zachodniego WBK S.A.

	za okres:	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk za okres		2 081 720	1 756 210
Pozostałe całkowite dochody netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:		(492 701)	(185 890)
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto		(713 041)	(119 113)
Podatek odroczone		135 478	22 632
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne, brutto		104 768	(110 382)
Podatek odroczone		(19 906)	20 973
Pozostałe całkowite dochody netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:		5 208	8 042
Rezerwa na odpisy emerytalne-zyski/straty aktuarialne, brutto		6 430	9 929
Podatek odroczone		(1 222)	(1 887)
Pozostałe całkowite dochody netto, razem		(487 493)	(177 848)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		1 594 227	1 578 362

Noty przedstawione na stronach 8 - 94 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku Zachodniego WBK S.A.

	na dzień:	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA			
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	Nota 17	4 696 634	6 129 543
Należności od banków	Nota 18	3 308 802	4 484 202
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 19	3 198 187	4 174 634
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 20	66 787	162 823
Należności od klientów	Nota 21	87 102 390	81 125 350
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Nota 40	-	289 260
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Nota 22	26 322 361	22 576 246
Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone	Nota 23	2 377 325	2 377 325
Wartości niematerialne	Nota 24	464 308	443 603
Wartość firmy	Nota 25	1 688 516	1 688 516
Rzeczowy majątek trwały	Nota 26	779 866	742 245
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	Nota 27	950 307	842 763
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	Nota 28	608	637
Pozostałe aktywa	Nota 29	461 897	440 442
Aktywa razem		131 417 988	125 477 589
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Zobowiązania wobec banków	Nota 30	1 212 765	548 558
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 20	1 961 828	2 024 012
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 19	1 809 969	2 535 708
Zobowiązania wobec klientów	Nota 31	103 381 249	94 021 282
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Nota 40	-	4 007 525
Zobowiązania podporządkowane	Nota 32	440 457	426 507
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Nota 33	1 783 303	1 698 619
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		12 999	165 537
Rezerwy	Nota 34	66 345	82 649
Pozostałe zobowiązania	Nota 35	1 719 553	1 258 063
Zobowiązania razem		112 388 468	106 768 460
Kapitały			
Kapitał akcyjny	Nota 36	992 345	992 345
Pozostałe kapitały	Nota 37	15 132 993	14 238 675
Kapitał z aktualizacji wyceny	Nota 38	281 754	769 247
Zyski zatrzymane		540 708	952 652
Wynik roku bieżącego		2 081 720	1 756 210
Kapitały razem		19 029 520	18 709 129
Zobowiązania i kapitały razem		131 417 988	125 477 589

Noty przedstawione na stronach 8 - 94 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Zestawienie zmian w kapitałach własnych Banku Zachodniego WBK S.A.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Razem
Nota	36	37	38		
Kapitały według stanu na 31.12.2015	992 345	14 238 675	769 247	2 708 862	18 709 129
Całkowite dochody razem	-	-	(487 493)	2 081 720	1 594 227
Zysk za okres	-	-	-	2 081 720	2 081 720
Pozostałe dochody całkowite	-	-	(487 493)	-	(487 493)
Podział wyniku finansowego	-	878 105	-	(878 105)	-
Odpis na dywidendy	-	-	-	(1 290 049)	(1 290 049)
Wycena płatności w formie akcji	-	16 213	-	-	16 213
Stan na 31.12.2016	992 345	15 132 993	281 754	2 622 428	19 029 520

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 281 754 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości (143 435) tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 528 944 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w kwocie (111 581) tys. zł oraz stan rezerwy na odprawy emerytalne - skumulowany zysk aktuarialny w kwocie 7 826 tys. zł.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Razem
Nota	36	37	38		
Kapitały według stanu na 31.12.2014	992 345	13 177 940	947 095	1 994 632	17 112 012
Całkowite dochody razem	-	-	(177 848)	1 756 210	1 578 362
Zysk za okres	-	-	-	1 756 210	1 756 210
Pozostałe dochody całkowite	-	-	(177 848)	-	(177 848)
Podział wyniku finansowego	-	1 041 980	-	(1 041 980)	-
Wycena płatności w formie akcji	-	18 755	-	-	18 755
Stan na 31.12.2015	992 345	14 238 675	769 247	2 708 862	18 709 129

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 769 247 tys. zł znajduje się wycena dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych w wysokości odpowiednio: 181 310 tys. zł i 781 761 tys. zł. Dodatkowo, uwzględniono wycenę z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w wysokości (196 442) tys. zł oraz stan rezerwy na odprawy emerytalne - skumulowany zysk aktuarialny w kwocie 2 618 tys. zł.

Noty przedstawione na stronach 8 - 94 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych Banku Zachodniego WBK S.A.

	za okres:	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk przed opodatkowaniem		2 649 248	2 176 553
Korekty razem:			
Amortyzacja		234 117	206 104
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		(407 305)	(531 489)
Odpisy z tytułu (odwrócenia) utraty wartości		13 767	322
		2 489 827	1 851 490
Zmiany:			
Stanu rezerw		(16 304)	(27 867)
Stanu aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu		950 591	800 422
Stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających		33 852	866 152
Stanu należności od banków		1 005 145	121 331
Stanu należności od klientów		(5 977 040)	(6 479 470)
Stanu zobowiązań wobec banków		225 942	(143 276)
Stanu zobowiązań wobec klientów		9 079 395	4 081 973
Stanu należności/zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu		(3 990 565)	(1 831 263)
Stanu pozostałych aktywów i zobowiązań		460 547	449 873
		1 771 563	(2 162 125)
Odsetki naliczone wylączone z działalności operacyjnej		(508 586)	(473 784)
Dywidendy		(438 757)	(154 986)
Podatek dochodowy zapłacony		(713 260)	(737 207)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 600 787	(1 676 612)
Wpływy		6 237 656	6 498 340
Zbycie udziałów w podmiotach zależnych		-	244 316
Zbycie/zapadalność aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		5 179 272	5 378 212
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego		19 534	77 002
Dywidendy otrzymane		438 609	154 986
Odsetki otrzymane		600 241	643 824
Wydatki		(8 451 780)	(4 823 050)
Nabycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(8 155 389)	(4 516 952)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego		(296 391)	(306 098)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 214 124)	1 675 290
Wpływy		2 454 500	1 327 019
Emisja dłużnych papierów wartościowych		1 065 880	715 000
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		1 388 620	612 019
Wydatki		(3 016 511)	(1 709 320)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(980 000)	-
Splaty kredytów i pożyczek		(670 906)	(1 618 109)
Dywidendy na rzecz właścicieli		(1 290 049)	-
Odsetki zapłacone		(75 556)	(91 211)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(562 011)	(382 301)
Przepływy pieniężne netto - razem		(175 348)	(383 623)
Środki pieniężne na początek okresu		11 729 903	12 113 526
Środki pieniężne na koniec okresu		11 554 555	11 729 903

Instrumenty stanowiące środki pieniężne zostały zaprezentowane w nocie 45.

Noty przedstawione na stronach 8 - 94 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego Banku Zachodniego WBK S.A.

1. Informacja ogólna o emitencie

Bank Zachodni WBK S.A. jest bankiem mającym siedzibę w Polsce: 50-950 Wrocław, Rynek 9/11, NIP 896 000 56-73, REGON 930041341, zarejestrowanym w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z numerem KRS: 0000008723.

Jednostką dominującą najniższego i najwyższego szczebla dla Banku Zachodniego WBK S.A. jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Bank Zachodni WBK S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na międzybankowych rynkach zagranicznych, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo prowadzi również usługi:

- pośrednictwa obrotu papierami wartościowymi,
- leasingu,
- faktoringu,
- zarządzania aktywami/funduszami,
- dystrybucji usług ubezpieczeniowych,
- handlu akcjami i udziałami spółek prawa handlowego,
- działalności maklerskiej.

2. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Oświadczenie o zgodności

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone zgodnie ze stosowanymi w sposób ciągły Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską według stanu w dniu 31.12.2016 r., a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami – zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 30.01.2013 r., poz. 330 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, a także wymogami wobec emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych określonymi w ustawie z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 14.02.2017 r.

Jednocześnie informujemy, że Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. za 2016 r. zostało opublikowane w dniu 17.02.2017 r.

w tys. zł

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które mogą mieć zastosowanie w Banku Zachodnim WBK S.A., a nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej wprowadzone

MSSF	Charakter zmian	Obowiązuje od	Wpływ na Bank
Nowelizacja MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych *	Zmiany do MSR 7 wprowadzają wymóg ujawnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, włączając w to zmiany zarówno będące przepływami pieniężnymi oraz zmianami niepieniężnymi.	1 stycznia 2017	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 12 Podatek dochodowy *	Doprecyzowanie standardu w zakresie tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku strat z wyceny instrumentów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży m.in. instrumentów dłużnych.	1 stycznia 2017	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 9 Instrumenty finansowe	<p>Zmiany dotyczą następujących obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klasyfikacja i wycena – wprowadzenie trzech kategorii klasyfikacji instrumentów dłużnych: wg zamortyzowanego kosztu, wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wartości godziwej przez wynik finansowy. Dokonano zmiany wyceny instrumentów kapitałowych ograniczając możliwości wyceny według kosztu historycznego; Oczekiwane straty kredytowe – wprowadzenie nowego modelu ujmowania utraty wartości (ECL). Odpisy z utraty wartości mają być ujmowane na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym czasie istnienia instrumentu zamiast okresu kolejnych 12 miesięcy; Testy na efektywność zabezpieczeń i prawo do stosowania rachunkowości zabezpieczeń – MSSF 9 zastępuje precyzyjnie określony przedział efektywności (80-125%) wymogiem występowania ekonomicznej relacji pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym oraz wymogiem, by współczynnik zabezpieczenia był taki sam, jaki jednostka faktycznie stosuje dla celów zarządzania ryzykiem. Nieefektywne zabezpieczenia będą nadal wykazywane w wyniku finansowym. Pozycje zabezpieczane – nowe wymogi umożliwią wyznaczenie pozycji zabezpieczanych w odniesieniu do pewnych ekonomicznie racjonalnych strategii zabezpieczania, których MSR 39 obecnie zabrania. Instrumenty zabezpieczające – złagodzenie niektórych instrumentów zabezpieczających wymienionych w MSR 39. Standard zezwala na ujęcie wartości czasowej zakupionych opcji oraz na zastosowanie niepochodnych instrumentów finansowych jako instrumentów zabezpieczających; Zmiana wartości godziwej zobowiązania finansowego wynikająca ze zmian ryzyka kredytowego tego zobowiązania prezentowana będzie, co do zasady, w pozostałych całkowitych dochodach. 	1 stycznia 2018	Bank nie ukończył analizy zmian.

w tys. zł

MSSF 15 Przychody z umów z klientami	<p>Zmiany dotyczą następujących obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeniesienie kontroli – ujmowanie przychodu dopiero, gdy klient uzyska kontrolę nad towarem lub usługą. Zmiana doprecyzowuje definicję przejęcia kontroli. Wprowadzenie wytycznych pozwalających na ustalenie zasadności rozkładania przychodu w czasie lub ujmowania jednorazowo; • Zmienne wynagrodzenie – zmiana uwzględnia zmienne wynagrodzenie w cenie towarów lub usług ze względu np. na wystąpienie kary czy premii od wyników; • Alokacja ceny transakcyjnej w oparciu o odpowiednią jednostkową cenę sprzedaży – wprowadzenie obowiązku alokacji zapłaty za poszczególne towary lub usługi w przypadku ich sprzedaży w ramach jednej umowy; • Licencje – wprowadzenie obowiązku ustalania przez jednostki na jaki okres czasu jest przenoszona licencja oraz doprecyzowanie wyliczenia przychodu w przypadku przeniesienia licencji w przedziale czasowym jak i jednorazowo w określonym momencie; • Wartość pieniądza w czasie – korekta ceny transakcyjnej o wartość pieniądza w czasie. Jednostka może nie wyliczać zmiany wartości pieniądza w czasie pod warunkiem, jeśli od otrzymania towaru lub usługi do momentu realizacji płatności nie mija więcej niż rok; • Koszty pozyskania kontraktu – wprowadzenie warunków, które określają czy dany koszt pozyskania kontraktu może podlegać kapitalizacji i może być amortyzowany równoległe do ujmowania przychodów; • Ujawnienia – wprowadzenie obowiązku ujawnienia informacji ilościowych jak i jakościowych dotyczących subiektywnych osądów i ich zmian dot. ujęcia przychodów. 	1 stycznia 2018	Bank nie spodziewa się istotnego wpływu na sposób rozpoznawania przychodów.
MSSF 16 Leasing *	<p>Zmiany dotyczą następujących obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie nowej definicji leasingu jako umowy lub części umowy; • Ujęcie u leasingobiorcy – zmiana wpłynie na wskaźniki bilansowe; • Ujęcie u leasingodawcy – w przypadku ujęcia księgowego transakcji sprzedaży oraz leasingu zwrotnego i dodatkowych ujawnień. 	1 stycznia 2019	Bank nie ukończył analizy zmian.
Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach *	<p>Zmiana wprowadza m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych; • Wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także • Wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach. 	1 stycznia 2018	Bank nie ukończył analizy zmian.

* Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Klasyfikacja i wycena

MSSF 9 usuwa kategorie obecnie występujące w MSR 39, w szczególności kategorie instrumentów utrzymywanych do terminu wymagalności oraz dostępnych do sprzedaży. Klasyfikacja aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 jest uzależniona od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych. Zgodnie ze standardem instrumenty finansowe klasyfikowane są wyłącznie do dwóch grup:

- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej lub
- aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Bank w 2016 r. dokonał wstępnego wyznaczenia modeli biznesowych, które nie pozostają w sprzeczności z segmentami wydzielanymi na potrzeby zarządcze. Jedynie w odniesieniu do segmentu ALM i Operacji Centralnych analizowana jest zasadność wyodrębnienia dwóch modeli biznesowych: modelu zmierzającego do pozyskiwania przepływów pieniężnych (ang. hold to collect) oraz modelu zmierzającego do pozyskiwania przepływów pieniężnych i sprzedaży aktywów (ang. hold to collect and sell).

Bank bazując na przeprowadzonych analizach kontraktowych przepływów pieniężnych oraz wstępnie wyodrębnionych modelach biznesowych, nie spodziewa się istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych:

- aktywa finansowe zaklasyfikowane jako „Kredyty i należności” pod MSR 39 w dalszym ciągu będą wyceniane w zamortyzowanym koszcie, przy założeniu spełnienia wymogu testu analizy kontraktowych przepływów pieniężnych,
- instrumenty dłużne zaklasyfikowane do kategorii “dostępne do sprzedaży” będą nadal wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,

w tys. zł

- dostępne do sprzedaży nienotowane instrumenty kapitałowe wyceniane w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące będą wyceniane w wartości godziwej albo poprzez wynik finansowy albo inne całkowite dochody w zależności od charakteru inwestycji,
- instrumenty finansowe aktualnie wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy będą w dalszym ciągu wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Bank jest w trakcie przeprowadzania analizy aktywów finansowych pod kątem spełnienia warunków testu kontraktowych przepływów pieniężnych oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9.

Rachunkowość zabezpieczeń

MSSF 9 zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń mające na celu uproszczenie bieżących rozwiązań oraz lepsze odzwierciedlenie zasad zarządzania ryzykiem, co zwiększy zakres pozycji, jakie można wyznaczać na pozycje zabezpieczone. Dodatkowa analiza wymagana przez standard zapewni informację na temat wpływu rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdanie finansowe oraz na strategię zarządzania ryzykiem.

Po ukończeniu analizy ryzyk i korzyści związanych z przyjęciem rozwiązań dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wprowadzonych przez MSSF 9 Bank podejmie decyzję co do ewentualnego zaadaptowania rozwiązań wprowadzanych przez nowy standard. Zgodnie z najlepszymi szacunkami Banku relacje zabezpieczające będą kontynuowane.

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Podejście to będzie bazowało na wyznaczaniu strat oczekiwanych (expected loss) w odróżnieniu od aktualnie stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazuje na koncepcji strat poniesionych (incurred loss).

MSSF 9 uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu rozpoznania ekspozycji. Standard wprowadza trzy podstawowe etapy/koszki (stage) rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Koszyk 1 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.
- Koszyk 2 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie nie wywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.
- Koszyk 3 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenia niewykonania zobowiązania. Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Jednym z kluczowych elementów wprowadzenia MSSF 9 jest wypracowanie definicji istotnego wzrostu ryzyka decydującego klasyfikacji do koszyka 2. Bank w 2016 r. rozpoczął prace nad usystematyzowaniem definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka, na potrzeby której zostaną wykorzystane podstawowe kryteria określone w MSSF 9 takie jak opóźnienie w spłacie powyżej 30 dni oraz funkcjonujące w Banku modele PD/ratingowe i dodatkowe elementy oceny jakościowej poziomu ryzyka wykorzystywane w procesach monitoringu ekspozycji. W celu identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka wymagane jest również wykonanie porównania początkowej oceny ryzyka na moment rozpoznania ekspozycji z bieżącą oceną na datę raportową, to zadanie wiąże się z istotnym zmianami technologicznymi w procesie kalkulacji odpisów.

Drugim kluczowym elementem wprowadzonym w MSSF 9 jest podejście do szacowania parametrów ryzyka. Bank na potrzeby szacowania odpisów z tytułu utraty wartości planuje kontynuować wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka (PD, LGD, CCF) bazujące na modelach wewnętrznych, jednak z perspektywy wymogów MSSF 9 znaczącym modyfikacjom ulegnie proces kalibracji modeli. Przejście z modelu strat zrealizowanych na oczekiwane sprawi, że parametr emergence period / loss identification period (ang. LIP) przestanie być wykorzystywany na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących w portfelu bez utraty wartości (IBNR). Średnio dla całego portfela Banku emergence period / LIP był krótszy niż 12 miesięcy, w związku z tym przy przejściu na standard MSSF 9 horyzont szacowanych odpisów wzrośnie (koszyk 1 – 12 miesięcy, koszyk 2 – w horyzoncie życia). Dodatkowo, aby właściwie oszacować parametry w horyzoncie czasu życia ekspozycji konieczne jest rozważenie kilku wariantów przyszłych warunków makroekonomicznych, jak również dokonanie szacunków samego oczekiwanego przyszłego czasu życia ekspozycji. Finalnie zgodnie ze standardem parametry będą kalibrowane według kilku scenariuszy, a ostatecznie odpis będzie szacowany jako średnia ważona oczekiwanych strat w każdym ze scenariuszy. Powyższe zmiany oznaczają istotny wzrost zakresu parametrów wykorzystywanych w kalkulacji, jak również pojawienie się nowych elementów modeli parametrów odpisów wynikających z wprowadzenia kalibracji do kilku scenariuszy makroekonomicznych. Bank w trakcie 2016 r. prowadził prace nad przygotowaniem ostatecznej koncepcji metodologii dla parametrów modeli, jak i prace nad implementacją nowego sposobu kalkulacji odpisu, której to złożoność obliczeniowa znacznie wzrośnie po wprowadzeniu MSSF 9.

w tys. zł

Stan wdrożenia

Jak opisano powyżej, Bank jest w trakcie prac związanych z oceną wpływu nowego standardu. Dokonano wstępnego wyznaczenia modeli biznesowych, a także wstępnej analizy przepływów pieniężnych. Trwają prace w zakresie szacowania utraty wartości. Z końcem roku 2016 Bank rozpoczął także etap związany z podatkowymi aspektami, rachunkowością zabezpieczeń oraz ujawnieniami wymaganymi przez standard.

Z uwagi na trwające prace nad wdrożeniem MSSF 9 „Instrumenty finansowe” i związany z tym brak możliwości wiarygodnego oszacowania wpływu wdrożenia standardu, Bank nie dokonał ujawnienia wpływu ilościowego na wyniki finansowe.

Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które zostały po raz pierwszy zastosowane w 2016 r.

MSSF	Charakter zmian	Obowiązuje od	Wpływ na Bank
MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe	Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają Sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.	1 stycznia 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSR 19 „Świadczenia pracownicze”	Zmiana przy ustalaniu stopy dyskonta – stosuje się ją do zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia w walucie zobowiązania, a nie w kraju powstania zobowiązania.	1 lutego 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Doroczne poprawki do MSSF cykl 2010-2012	Poprawki dotyczą: <ul style="list-style-type: none"> • MSSF 2 Pojęcia „ warunków nabycia uprawnień”; • MSSF 3 zapłaty warunkowe przy łączeniu jednostek; • MSSF 8 grupowanie segmentów operacyjnych oraz uzgadnianie sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z aktywami jednostki; • MSSF 13 należności i zobowiązania krótkoterminowe; • MSR16/MSR 38 aktualizacja – metoda proporcjonalna; • MSR 24 kadra zarządzająca. 	1 lutego 2015	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 27 Zastosowanie metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych	Zmiana w ujmowaniu inwestycji w jednostkach zależnych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. <ul style="list-style-type: none"> • Według ceny nabycia; • Zgodnie z MSSF 9; • Zgodnie z wytycznymi MSR 28 (prawa własności); Doprecyzowanie definicji jednostkowego sprawozdania finansowego.	1 stycznia 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Doroczne poprawki do MSSF cykl 2012-2014	Poprawki dotyczą : <ul style="list-style-type: none"> • MSSF 5 Zmiany w metodach zbycia; • MSSF 7 Kontrakty usługowe; • MSR 19 Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych; • MSR 34 Ujawnienie informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”. 	1 stycznia 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne	Podczas nabycia udziału we wspólnej działalności przez inwestora (zgodnie z MSSF 3 będącej „przedsięwzięciem) wymuszenie stosowania zasad dotyczących rachunkowości połączenia przedsięwzięć oraz wykonanie szeregu czynności przez inwestora: <ul style="list-style-type: none"> • Wycena możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań do wartości godziwej; • Odniesienie kosztów związanych z przejęciem do wyniku finansowego; • Ujęcie podatku dochodowego odroczonego; • Ujęcie wartości rezydualnej jako wartości firmy. 	1 stycznia 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

w tys. zł

Nowelizacja MSR 16 i MSR 38	Wg zmiany do MSR 16 sposób dot. amortyzowania składników rzeczowych aktywów trwałych w oparciu o przychody wypracowane przy pomocy tego środka nie jest właściwy. Wg zmiany do MSR 38 sposób dot. amortyzowania składnika wartości niematerialnych w oparciu o przychody wypracowane za pomocą tego składnika nie jest właściwy.	1 stycznia 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 1	Zmiana dotyczy prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym biorąc pod uwagę ich istotność i dezagregację. Dodatkowo wprowadza się zmiany dotyczące sporządzania not do sprawozdania finansowego, ujawniania zasad rachunkowości oraz grupowania innych całkowitych dochodów wynikających z inwestycji.	1 stycznia 2016	Bank dokonał implementacji zapisów znowelizowanego Standardu. Opis wpływu został przedstawiony w sekcji "Porównywalność z wynikami poprzednich okresów".
Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 pt. „Jednostki inwestycyjne: wyłączenia z konsolidacji”	Zmiany precyzują wymagania dotyczące jednostek inwestycyjnych i wprowadzają pewne ułatwienia. Wyjaśniają, że jednostka powinna wyceniać w wartości godziwej przez wynik finansowy wszystkie swoje jednostki zależne, które są jednostkami inwestycyjnymi. Ponadto doprecyzowano, że zwolnienie ze sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli jednostka dominująca wyższego szczebla sporządza dostępne publicznie sprawozdania finansowe, obowiązuje niezależnie od tego, czy jednostki zależne są konsolidowane czy wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 10 w sprawozdaniu jednostki dominującej wyższego szczebla. Ujawnienia związane z jednostkami zależnymi wycenianymi w wartości godziwej dokonywane są zgodnie z MSSF 12.	22 września 2016	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości przedstawione poniżej, zostały zastosowane dla wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Zmiany zasad rachunkowości

Nie dokonano istotnych zmian zasad rachunkowości.

Porównywalność z wynikami poprzednich okresów

W związku z wejściem w życie zmian do MSR 1 Bank Zachodni WBK S.A. zdecydował o zmianie danych porównawczych w celu dostarczenia bardziej przejrzystej informacji na temat sytuacji finansowej.

Począwszy od 30.06.2016 r. Bank zmienił sposób prezentacji Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu i Zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Pozycje te wcześniej prezentowane były w liniach Należności od klientów, Należności od banków oraz Zobowiązania wobec banków i Zobowiązania wobec klientów. Po zmianie Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu i Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu prezentowane są w odrębnych liniach sprawozdania z sytuacji finansowej.

Począwszy od 31.12.2016 r. Bank zmienił sposób prezentacji Rezerw. Pozycja ta wcześniej prezentowana była w linii Pozostałe zobowiązania. Po zmianie Rezerwy prezentowane są w odrębnej linii sprawozdania z sytuacji finansowej.

W tabelach poniżej zaprezentowano wpływ zmiany w zakresie prezentacji na dane porównawcze.

	31.12.2015 dane przed przekształceniem	Zmiana prezentacji transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2015 przekształcone
Należności od banków	4 756 502	(272 300)	4 484 202
Należności od klientów	81 142 310	(16 960)	81 125 350
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	289 260	289 260
Zobowiązania wobec banków	3 935 893	(3 387 335)	548 558
Zobowiązania wobec klientów	94 641 472	(620 190)	94 021 282
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	4 007 525	4 007 525

w tys. zł

	31.12.2015 dane przed przekształceniem	Zmiana prezentacji rezerw	31.12.2015 przekształcone
Rezerwy	-	82 649	82 649
Pozostałe zobowiązania	1 340 712	(82 649)	1 258 063

Powyższe zmiany mają charakter jedynie prezentacyjny.

W związku z wejściem w życie z dniem 01.02.2016 r. ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych, w sprawozdaniu finansowym podatek ten został ujawniony w odrębnej linii rachunku zysków i strat „Podatek od instytucji finansowych”.

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane według wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do sprzedaży zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Zmiany w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym je dokonano pod warunkiem, że dotyczyły one tylko tego okresu lub w okresie, w którym je dokonano i okresach przyszłych, jeśli wpływają one zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Najistotniejsze szacunki dokonywane przez Bank

Utrata wartości należności kredytowych

Szacowanie potencjalnej wartości odpisów aktualizujących należności kredytowych jest zawsze obarczone niepewnością i zależy pod względem ryzyka kredytowego od wielu czynników, w tym historycznych trendów w zakresie odpisów aktualizujących, klasyfikacji należności, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach, wobec których Bank Zachodni WBK S.A. ma zaangażowanie oraz innych czynników zewnętrznych, w tym wymagań prawnych i regulacyjnych. Na kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości tworzone są odpisy aktualizujące, jeśli w ocenie kierownictwa szacowana spłata możliwa do uzyskania od dłużnika, łącznie z wartością posiadanych zabezpieczeń, może być niższa od kwoty pozostałej do spłaty ekspozycji. Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Bank wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

Proces identyfikacji kredytów, które wymagają utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości opiera się na kilku niezależnych poziomach weryfikacji. Jakość portfela należności kredytowych oraz odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych są regularnie monitorowane na poziomie centralnym. W Banku istnieje jednolity system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów, a jego kluczowym celem jest wczesna identyfikacja zagrożonych kredytów, umożliwiającą odpowiednio szybkie podjęcie działań naprawczych. System klasyfikacji kredytowej odgrywa kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w Banku Zachodnim WBK S.A.; na jego podstawie rozpoczyna się proces, którego efektem jest utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości dla poszczególnych zaangażowań cechujących się ryzykiem braku spłaty.

Analiza utraty wartości jest przeprowadzana:

- w odniesieniu do indywidualnych ekspozycji kredytowych stanowiących istotne pozycje sprawozdawcze, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz objętych klasyfikacją Klientów Global Corporate Banking, komercyjnych, property i samorządów lokalnych, jak również istotnych ekspozycji detalicznych (analiza indywidualna),

w tys. zł

- w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych, które indywidualnie nie są istotne (analiza portfelowa) lub są indywidualnie istotne, ale bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości.

Bank dokonuje regularnych przeglądów metodologii i założeń stanowiących podstawę określenia szacunkowych kwot przepływów pieniężnych i okresów, w których one nastąpią, w szczególności porównaniu podlegają oszacowane z zrealizowanymi przepływami pieniężnymi celem dokonania najlepszego możliwego szacunku wartości odzyskiwalnej.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wycena aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu określenia, czy zaistniały przesłanki dokonania odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwalną aktywów.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozostałych należności odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości tworzy się do wysokości oszacowanych kwot możliwych do uzyskania, a dla pozostałych należności długoterminowych również z uwzględnieniem dyskontowania.

Aktywa do zbycia wycenia się według mniejszej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub oszacowanej wartości godziwej pomniejszonej o oszacowane koszty sprzedaży.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Niektóre instrumenty finansowe są wykazywane według wartości godziwej. Są to m.in. wszystkie instrumenty pochodne, pozostałe aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz papiery wartościowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży. Instrumenty finansowe są wyceniane poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych i towarów, zmienności kwotowań cen opcji oraz kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Dla instrumentów finansowych, których wartość bilansowa oparta jest na obowiązujących cenach lub modelach wyceny, w uzasadnionych przypadkach Bank bierze pod uwagę konieczność rozpoznania dodatkowej korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Przychody z tytułu usługi pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych

Bank dokonał w 2016 r. zmiany szacunków parametrów modelu względnej wartości godziwej. Model ten stosowany jest przez Bank do podziału kwoty wynagrodzenia z tytułu usługi pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z instrumentem finansowym na część ujmowaną jednorazowo, rozliczaną w czasie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej w proporcji odpowiednio wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. W wyniku rewizji parametrów zmianie uległy część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego, wynagrodzenie za usługę pośrednictwa oraz wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności wykonywanych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia.

Inne wartości szacunkowe

Rezerwy związane ze świadczeniami pracowniczymi po okresie zatrudnienia tj. rezerwy na odprawy emerytalne są wyceniane metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku.

Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze opisane zostały w nocie 48.

Wartość godziwa praw planu motywacyjnego jest ustalana w oparciu o modele wyceny płatności w formie akcji. Model ten uwzględnia cenę wykonania, cenę akcji na dzień przyznania, stopę dyskontową - stopę wolną od ryzyka, oczekiwaną zmienność ceny akcji w okresie trwania programu oraz inne właściwe czynniki wpływające na wartość godziwą. Bank szacuje prawdopodobieństwo nabycia uprawnień, co ma wpływ na wartość programu w kosztach okresu.

Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty.

w tys. zł

Zmiany wartości szacunkowych

W porównaniu ze sprawozdaniem jednostkowym Banku Zachodniego WBK S.A. za 2015 r., w 2016 r. zakres danych objęty szacunkami, poza opisanymi powyżej, nie uległ zmianie.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną i prezentacji w Banku jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane w wartości godziwej, przeliczane są na walutę, w której sporządzane jest sprawozdanie finansowe po kursie, który obowiązywał na dzień ustalenia ich wartości godziwej. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w zyskach lub stratach z wyjątkiem różnic kursowych powstających z przeliczenia instrumentów kapitałowych innych jednostek zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które odnoszone są do innych całkowitych dochodów.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności;
- kredyty i należności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- inne zobowiązania finansowe.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Jest to składnik aktywów lub zobowiązań finansowych spełniający jeden z poniższych warunków:

- (a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:

- (i) nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
 - (ii) częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków;
 - (iii) instrumentami pochodnymi z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.
- (b) Przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Bank jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Zarówno w roku 2016 jak i w roku poprzednim w Banku nie występowała ta kategoria instrumentów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie zapadalności, względem których Bank ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności. W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności o wartości większej niż nieznaczną w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności przed terminem zapadalności, cała kategoria inwestycji podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat Bank nie może kwalifikować do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności żadnych aktywów finansowych. Zarówno w roku 2016 jak i w roku poprzednim w Banku nie występowała ta kategoria instrumentów finansowych.

Kredyty i należności

Kredyty i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

w tys. zł

- (a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- (b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży;
- (c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii kredytów i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie są kwotowane na aktywnym rynku oraz należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące:

- (a) kredytami i należnościami;
- (b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności;
- (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Inne zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania finansowe nienależące do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Są to zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu i obejmują: zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu, otrzymane kredyty i pożyczki, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe oraz zobowiązania podporządkowane.

Ujmowanie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Standaryzowaną transakcję kupna składnika aktywów finansowych ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych. Kredyty są rozpoznawane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w momencie wypłaty środków do kredytobiorcy. Kredyty są ujmowane na zobowiązaniach warunkowych w momencie podpisania umowy.

Wyłączenia

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Standaryzowaną transakcję sprzedaży składnika aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji sprzedaży. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych.

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło - to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego wycenia się w wartości godziwej, skorygowanej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niesklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty) chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne zawierają wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

w tys. zł

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, za wyjątkiem:

- (a) kredytów i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- (b) inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- (c) inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z bieżących cen kupna. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku nienotowanych papierów wartościowych, Bank ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny, do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku.

W przypadku braku możliwości uzyskania wiarygodnej wyceny wartości godziwej, instrumenty finansowe nienotowane ujmują się w cenie nabycia i dokonuje okresowych weryfikacji utraty wartości.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- (a) zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej;
- (b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, które nie kwalifikuje się do wyłączenia.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, niestanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmują się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmują się w przychodach lub kosztach prezentowanych w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik handlowy i rewaluacja”.
- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, ujmują się w innych całkowitych dochodach do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych, kiedy inne całkowite dochody poprzednio ujęte w kapitale własnym przenosi się do zysków lub strat. Jednakże odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmują się w rachunku zysków i strat. Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto wtedy i tylko wtedy, gdy łącznie spełnione są dwa warunki:

- (a) istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot;
- (b) oraz w przypadku, gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następuje jednocześnie.

Inwestycje w podmioty zależne, stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia

Inwestycje w spółki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia wykazywane są w kwocie poniesionych kosztów, pomniejszonych o utratę wartości. Utrata wartości jest rozpoznawana w rachunku zysków i strat. Rozwiązanie rezerwy z tytułu utraty wartości ujmowane jest w rachunku zysków i strat, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach wykorzystywanych dla określenia kwoty zwrotu z inwestycji.

w tys. zł

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Bank pozyskuje/lokuje środki także poprzez sprzedaż/kupno instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu/odsprzedaży w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Papierów wartościowych sprzedanych z przyrzeczeniem ich odkupu ("transakcje repo oraz sell-buy-back") nie wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu stanowi koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Papierów wartościowych kupionych z przyrzeczeniem ich odsprzedaży ("transakcje reverse repo oraz buy-sell-back") nie rozpoznaje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną zakupu, a ceną odsprzedaży stanowi przychód odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Bank wydziela wbudowane instrumenty pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje je analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Bank wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Banku. Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Bank dokumentuje w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

Bank wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stóp procentowych wynikających z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej Banku.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w następujących sytuacjach:

- (a) zostało stwierdzone, że instrument pochodny nie jest lub przestał być efektywny dla zabezpieczenia danego ryzyka;
- (b) instrument pochodny wygasł, został sprzedany, zapadł lub został wykonany;
- (c) instrument zabezpieczany zapadł, został sprzedany lub spłacony.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed wpływem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat, zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu lub będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które:

w tys. zł

- (a) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które
- (b) mogłyby wpływać na zyski lub straty.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w zyskach lub stratach.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek.

Kwoty ujęte w „Innych dochodach całkowitych” reklasyfikowane są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat.

W przypadku wygaśnięcia lub sprzedaży instrumentu zabezpieczającego bądź unieważnienia powiązania zabezpieczającego Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Wszystkie zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym dotyczące efektywnego zabezpieczenia ujętego w innych dochodach całkowitych w dalszym ciągu stanowią element kapitału własnego aż do momentu zajścia planowej transakcji, kiedy ujmowane one są w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujmowane w innych dochodach całkowitych przeklasyfikuje się do wyniku finansowego.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - kredyty i należności

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz zobowiązań warunkowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest zasadny wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące utratę wartości), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące utratę wartości ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości może nie być możliwe. Utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- (a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- (b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- (c) przyznanie pożyczkobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił;
- (d) wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy, postępowanie sanacyjne, układowe lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- (e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- (f) pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w Banku, lub
 - (ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w Banku.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że wystąpiła utrata wartości kredytów i należności, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy pożyczka, należność jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Jeśli składnik aktywów finansowych o zmiennej stopie lub zobowiązanie finansowe o zmiennej stopie zostały początkowo ujęte w kwocie wymaganej zapłaty w terminie wymagalności, przeszacowanie strumienia przyszłych płatności odsetkowych zazwyczaj nie ma istotnego wpływu na wartość bilansową tego składnika aktywów lub zobowiązania. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez ujęcie odpisu aktualizującego. Kwotę odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat.

w tys. zł

Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym składnikiem aktywów, odzwierciedla przepływy pieniężne, które mogą powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia, niezależnie od tego, czy dokonanie egzekucji jest prawdopodobne.

Bank okresowo przeprowadza analizę pod kątem występowania ekspozycji o zidentyfikowanym zagrożeniu utraty wartości.

Dla indywidualnych ekspozycji kredytowych przegląd pod kątem utraty wartości przeprowadzany jest raz na kwartał, a zdarza się, że przeglądy robione są częściej niż raz na kwartał, jeżeli okoliczność tego wymaga. Utrata wartości dla portfela ocenianego łącznie (podejście portfelowe) poddawana jest weryfikacji w okresach miesięcznych. Bank, przynajmniej dwa razy w roku, przeprowadza na podstawie historycznych obserwacji walidację (tzw. „back testy”) parametrów wykorzystywanych do kalkulacji rezerw portfelowych.

Utrata wartości dla indywidualnych ekspozycji kredytowych mierzona jest w oparciu o możliwą do uzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową, stosując w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie istotnych - podejście scenariuszowe. W ramach analizy scenariuszowej opiekun klienta dokonuje wyboru strategii odzwierciedlającej aktualnie realizowaną metodę odzysku. W ramach każdej strategii analizowane są równolegle pozostałe możliwe do realizacji scenariusze, przy czym wybór strategii determinuje ograniczenia wartości pozostałych parametrów stosowanych w modelu. Wylczenie odpisu aktualizującego/rezerwy w podejściu indywidualnym odbywa się w oparciu o wylczenie sumy ważonych prawdopodobieństwem odpisów aktualizujących/rezerw obliczonych dla wszystkich możliwych scenariuszy odzysku w zależności od aktualnie realizowanej dla danego klienta strategii odzysku.

W ramach analizy scenariuszowej wykorzystywane są przede wszystkim następujące strategie/scenariusze:

- odzysk z prowadzonej działalności operacyjnej / refinansowania / wsparcia kapitałowego;
- odzysk ze sprzedaży zabezpieczenia w trybie dobrowolnym;
- odzysk w procesie egzekucji;
- odzysk w ramach upadłości układowej / postępowania naprawczego / upadłości likwidacyjnej;
- odzysk w ramach przejęcia zadłużenia/ aktywa / sprzedaży wierzytelności.

W podejściu portfelowym ekspozycje pogrupowane są na portfele wg specyfiki klienta lub produktu (nieruchomości dochodowe, klienci komercyjni, MŚP, kredyty hipoteczne, limity w rachunku, kredyty gotówkowe, itp.). Każdy portfel zawiera pule usystematyzowane wg podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego tj. takich jak:

- klasyfikacja wewnętrzna Banku;
- terminowość obsługi zadłużenia;
- czas jaki upłynął od zdarzenia default, czyli od zidentyfikowania zagrożenia utratą wartości;
- czas od ustania przesłanek utraty wartości;
- czas od rozpoczęcia procesu egzekucji;
- podjęcia działań restrukturyzacyjnych;
- parametry specyficzne dla części produktów (np. waluta, kanał sprzedaży).

Jeżeli Bank stwierdzi, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący czy też nie, to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia je pod względem utraty wartości. Aktywa ocenione indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Bank dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawia taki odpis dalej ujmować, nie są uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Bank lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne są istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazują, jaka jest zdolność dłużników do spłaty wszystkich dłużnych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnętrznie i są stale ulepszone, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania odpisu aktualizującego.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii odpisów z tytułu utraty wartości dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie. Dane historyczne dotyczące utraty wartości są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych tak, aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierają się dane historyczne dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie.

w tys. zł

Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają i zasadniczo są zgodne ze zmianami powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazują na poniesione w grupie odpisy aktualizujące i ich rozmiary). Bank regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy odpisami aktualizującymi szacowanymi a rzeczywistymi.

Odpisy aktualizujące poniesione i nie ujawnione (IBNR -Incurred But Not Reported) są także wykorzystywane do pokrycia należności, które na koniec okresu sprawozdawczego uznaje się za objęte utratą wartości, lecz które nie zostały indywidualnie zidentyfikowane. Jak pokazuje doświadczenie, należności takie istnieją w każdym portfelu kredytowym.

Odpisy aktualizujące IBNR utrzymywane są na poziomie adekwatnym do oceny przez kierownictwo następujących czynników: profili klasyfikacji kredytowej i zmian w tej klasyfikacji, historycznych wskaźników odpisów aktualizujących, zmian w procesie zarządzania kredytami, procedurach, procesach i politykach, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach / profilu portfeli branżowych oraz bieżących szacunków co do odpisów aktualizujących na portfelu.

Szacunki dotyczące odpisów aktualizacyjnych poniesionych a nie ujawnionych (IBNR) uwzględniają następujące kluczowe składniki:

- Okres ujawnienia straty (EP), pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia implikującego zagrożenie utraty wartości a momentem powzięcia przez Bank takiej informacji (Emergence Period-EP),
- Oparte na danych historycznych prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (Probability of Default-PD), które łącznie z EP w najlepszy sposób prezentuje straty poniesione, ale niemożliwe do bezpośredniej identyfikacji,
- Stratę w przypadku niewykonania zobowiązania (Loss Given Default-LGD), tj. tej części zaangażowania, które będzie uznane za stracone w przypadku wystąpienia zaniechania spłat,
- Oszacowanie wysokości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (Exposure At Default-EAD),
- Współczynnik konwersji zadłużenia określający na jakim poziomie zobowiązanie Banku do wypłaty środków zostanie zrealizowane (zobowiązanie warunkowe zamieni się na należność bilansową) (Credit Conversion Factor-CCF).

Oszacowania wymienionych parametrów bazują na doświadczeniach historycznych związanych ze zrealizowanymi odpisami aktualizującymi dla kredytów o podobnym charakterze ryzyka ze względu na przyjęty poziom granularności szacowanych parametrów ryzyka.

Jeśli w następnym okresie odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujęty odpis aktualizujący z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie odpisu aktualizującego. Odwrócenie nie może spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

Kwotę odwróconego odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kiedy prawdopodobieństwo odzyskania należności kredytowych z rozpoznaną utratą wartości się nie zwiększa, można dojść do przekonania, że odzyskanie tych należności jest w praktyce niemożliwe. W takiej sytuacji kwota należności kredytowej podlega spisaniu w ciężar utworzonego uprzednio odpisu z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych, odzyskane w późniejszych okresach, pomniejszają wartość kosztów odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane odpisy aktualizujące ujęte dotychczas w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do zysków lub strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyśięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w zyskach lub stratach, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączy ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości, to kwotę odwrócanego odpisu ujmuje się w zyskach lub stratach.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości nie podlegają odwróceniu przez zyski lub straty.

w tys. zł

Zobowiązania warunkowe

Bank tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego ustalonego przy zastosowaniu parametru Credit Conversion Factor (CCF) a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji.

Rzeczowy majątek trwały

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Umowy leasingowe, na mocy których Bank przejmuje zasadniczo całość ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa pozyskane w ramach umowy leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są według metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i wykazywane są w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

• budynki	40 lat
• budowle	22 lata
• maszyny i urządzenia	3- 14 lat
• samochody	4 lata

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień klasyfikacji składnika aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, Bank wycenia taki składnik aktywów w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Ewentualne pomniejszenie wartości bilansowej aktywów przeznaczonych do sprzedaży na dzień ich początkowej klasyfikacji jak i późniejsze odpisy aktualizujące do poziomu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży są ujmowane w rachunku zysków i strat

Wartość firmy oraz wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy (goodwill) powstała przy połączeniu jednostek gospodarczych ujmowana jest w wysokości nadwyżki ceny nabycia nad wartością godziwą udziału w zidentyfikowanych nabytych aktywach, zobowiązaniach i zobowiązaniach warunkowych pomniejszonej o utratę wartości. Wartość firmy jest testowana pod kątem ewentualnej utraty wartości w okresach rocznych.

Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są ujmowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.

w tys. zł

Nakłady, które są związane bezpośrednio z produkcją możliwych do zidentyfikowania i unikalnych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank i które prawdopodobnie będą generowały korzyści ekonomiczne przekraczające nakłady w okresie powyżej jednego roku, są wykazywane jako wartości niematerialne.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Bank, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o wartość skumulowanej amortyzacji i łączną kwotą odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady na wartości niematerialne

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są ujmowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Amortyzacja jest ujmowana w rachunku zysków i strat przy użyciu metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności poszczególnych składników wartości niematerialnych, który dla większości aktywów niematerialnych wynosi 3 lata.

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności są ujmowane na moment początkowego ujęcia w wartości nominalnej z uwagi na nieistotny wpływ dyskonta. Należności handlowe i inne należności z terminem płatności do 12 kolejnych miesięcy są ujmowane na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Inne zobowiązania

Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności są ujmowane na moment początkowego ujęcia w wartości nominalnej z uwagi na nieistotny wpływ dyskonta. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług jak i inne zobowiązania wymagalne w terminie 12 kolejnych miesięcy są ujmowane na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy (akcyjny) wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych.

W kapitale rezerwowym ujmuje się efekt wyceny programu motywacyjnego realizowanego w formie akcji (MSSF 2.53).

Kapitał zapasowy, rezerwowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz premia akcyjna prezentowane są łącznie w ramach kategorii „Pozostałe kapitały”.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, różnice z wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiących efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych z uwzględnieniem odroczonego podatku dochodowego oraz zyski aktuarialne z przeszacowania rezerwy emerytalnej. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży łączne skutki okresowej zmiany wartości godziwej odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane (odwrócone). Całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa lub zmniejsza wartość danego składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Skutki zmian wartości godziwej są wyksięgowywane w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

w tys. zł

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowanego obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Działalność powiernicza

Przychody realizowane w ramach świadczenia działalności powierniczej są elementem przychodów prowizyjnych. Korespondujące z nimi aktywa klientów nie są składnikiem aktywów Banku i w związku z tym nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wypłaty z kapitałów (Dywidendy)

Dywidendy własne za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązań z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne i są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Rezerwy na odprawy emerytalne są oszacowane na podstawie wyceny metodą aktuariálną. Wycena tych rezerw jest aktualizowana przynajmniej raz w roku.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych

W przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych Bank wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym, bezpośrednio, w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Bank nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Warunki nabycia praw zawarte w warunkach przyznania nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości godziwej, z wyjątkiem sytuacji, gdy warunki te są uzależnione od czynników rynkowych. Nierynkowe warunki nabycia praw są uwzględniane poprzez korygowanie liczby praw ujętych w wycenie dla potrzeb pomiaru kosztu usług świadczonych przez pracowników, w ten sposób, że ostatecznie kwota ujęta w rachunku zysków i strat odzwierciedla liczbę akcji, którą nabędą uprawnieni.

Koszty związane z płatnościami w formie akcji są odnoszone do kapitałów własnych. W przypadku gdy warunki planu płatności w formie akcji przewidują emisję nowych akcji, wpływy z emisji akcji zwiększają kapitał akcyjny oraz ewentualną nadwyżką kapitału zapasowego w momencie wykonania prawa.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych

W transakcjach płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych Bank wycenia nabyte dobra lub usługi i zaciągnięte zobowiązanie w wartości godziwej zobowiązania. Do czasu, gdy zobowiązanie zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu. Bank ujmuje otrzymane usługi oraz zobowiązanie do zapłaty za te usługi w momencie, gdy pracownicy świadczą te usługi. Zobowiązanie wyceniane jest, początkowo, a także na koniec każdego okresu sprawozdawczego, aż do momentu rozliczenia w wartości godziwej praw do wzrostu wartości akcji, ustalonej z zastosowaniem modelu wyceny opcji, biorąc pod uwagę terminy i warunki, na których przyznano prawa do wzrostu wartości akcji oraz zakres, w jakim pracownicy wykonali usługi do tego dnia.

Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. W przypadku, gdy kwota ta jest istotna, rezerwa jest szacowana poprzez zdyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o stopę dyskontową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

W oparciu o powyższą zasadę rozpoznawane są rezerwy na zobowiązania warunkowe takie jak: gwarancje, akredytywy dokumentowe, nieodwołalne niewykorzystane linie kredytowe.

w tys. zł

Wynik z tytułu odsetek

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych są rozpoznawane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wpływu korzyści ekonomicznych do Banku i kwota przychodu może być wiarygodnie zmierzona.

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w wysokości wynikającej z wyceny wg zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych odpisów aktualizujących związanych z nieściągalnością kredytów.

Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje (np. za uruchomienie i przyznanie kredytu, uruchomienie transzy kredytu, prolongatę kredytu, odnowienie kredytu, prowizja za restrukturyzację, aneksy powodujące zmiany w przepływach), koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów kredytowych są w części rozliczane w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej, gdy istnieje możliwość ich bezpośredniego powiązania z umową kredytową, a w części są rozpoznawane w wyniku z tytułu prowizji, w momencie ich poniesienia, gdy nie ma możliwości jednoznacznego przypisania do określonej umowy kredytowej.

Dla wybranych produktów kredytowych, dla których zidentyfikowano powiązanie z produktem ubezpieczeniowym Bank dokonuje podziału realizowanych przychodów na część ujmowaną w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej oraz na część ujmowaną w przychodach prowizyjnych. Bank traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe, jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy oferowany produkt ubezpieczeniowy wpływa na warunki umowne produktu finansowego.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu i użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu prowizji

Prowizje rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej rozpoznawane są jako element dochodu odsetkowego, a zasady ich rozliczania przedstawione zostały w punkcie „Wynik z tytułu odsetek”.

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewalwingowych, kart kredytowych i zobowiązań warunkowych rozliczane są liniowo do rachunku zysków i strat. Pozostałe prowizje i opłaty, nierozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, zalicza się zgodnie z zasadą memoriału do rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu prowizji uwzględnia wynik od walutowych transakcji z klientami w sieci oddziałów.

Wynik z tytułu działalności Bancassurance

Dla wybranych produktów kredytowych, dla których zidentyfikowano powiązanie z produktem ubezpieczeniowym Bank dokonuje podziału realizowanych przychodów na część ujmowaną w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej oraz na część ujmowaną w przychodach prowizyjnych. Bank traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe, jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy oferowany produkt ubezpieczeniowy wpływa na warunki umowne produktu finansowego.

W celu ustalenia, jaka część przychodu stanowi integralną część umowy kredytowej rozpoznawanej jako przychód odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej Bank wydziela wartość godziwą oferowanego instrumentu finansowego oraz wartość godziwą usługi pośrednictwa w sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dystrybuowanego łącznie z tym instrumentem. Podział wynagrodzenia pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywane czynności pośrednictwa jest dokonywane w proporcji odpowiednio wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości.

Część przychodów stanowiących wynagrodzenie za usługę pośrednictwa z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z umową kredytową Bank rozpoznaje w przychodach prowizyjnych w momencie naliczenia opłaty z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

w tys. zł

Bank nie rzadziej niż w okresach rocznych przeprowadza weryfikację poprawności przyjętego podziału dla rozpoznawania poszczególnych rodzajów przychodów.

Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja obejmuje zyski i straty wynikające ze zmian w wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Przychody i koszty odsetkowe od tych instrumentów dłużnych są uwzględniane w wyniku odsetkowym.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy zaliczane są do rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw akcjonariuszy/udziałowców do nich pod warunkiem, że korzyści finansowe wpłyną do Banku i kwota przychodu może być wiarygodnie zmierzona.

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć

Wynik na sprzedaży akcji i udziałów w podmiotach zależnych ustalany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów netto, a uzyskaną za nie ceną sprzedaży.

Wynik na sprzedaży podmiotów stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć ustalany jest jako różnica między wartością aktywa, a uzyskaną ceną sprzedaży.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Banku. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny.

Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

W pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności” prezentowane są ujęte odpisy aktualizujące oraz wynik na sprzedaży należności kredytowych.

Wynik na sprzedaży należności kredytowych ustalany jest w momencie wyłączenia należności kredytowych z ksiąg rachunkowych w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a kwotą otrzymanej zapłaty.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową, jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu finansowego

Minimalne płatności leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy jest wykazywany w zyskach lub stratach z wyjątkiem pozycji, które ujęto w innych całkowitych dochodach.

Podatek bieżący jest to kwota podatku podlegającego zapłacie od dochodu do opodatkowania za dany rok z zastosowaniem stawek podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego oraz uwzględniającego wszelkie korekty podatku podlegającego zapłacie dotyczącego poprzednich lat.

w tys. zł

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową. Powstają z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością wynikającą ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Odroczone podatki dochodowe ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Bank obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wartości możliwej do zrealizowania - to jest w zakresie, w jakim jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Odroczone i bieżące aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego kompensuje się tylko wtedy, gdy dotyczą tego samego tytułu rozliczeń podatkowych oraz gdy istnieje ważny tytuł prawny i intencja dokonania rozliczenia w kwocie netto albo realizacji składnika aktywów i wykonania zobowiązania jednocześnie.

3. Zarządzanie ryzykiem

Bank Zachodni WBK S.A. jest narażony na szereg ryzyk związanych z bieżącą działalnością. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, iż Bank powiększając wartość dla akcjonariuszy będzie podejmować ryzyko w sposób świadomy i kontrolowany. Ryzyko oznacza możliwość zaistnienia zdarzeń, które będą miały wpływ na realizację założonych przez Bank celów strategicznych.

Polityki zarządzania ryzykiem są opracowywane w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, określenia najkorzystniejszego zwrotu przy zaakceptowanym poziomie ryzyka (risk-reward), a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich limitów ograniczających skalę narażenia na ryzyko. Bank Zachodni WBK S.A. na bieżąco modyfikuje i rozwija metody zarządzania ryzykiem, uwzględniając zmiany w profilu ryzyka Banku, otoczeniu gospodarczym, wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe.

W Banku Zachodnim WBK S.A. Zarząd i Rada Nadzorcza wytycza kierunek działań oraz aktywnie wspiera strategię zarządzania ryzykiem. Przejawia się to poprzez akceptację kluczowych polityk w zakresie zarządzania ryzykiem, udział Członków Zarządu w komitetach wspierających zarządzanie ryzykiem, przeglądy i akceptację ryzyk oraz raportów dotyczących poziomu ryzyk.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem. Rada akceptuje strategię, kluczowe polityki zarządzania ryzykiem, wielkość akceptowalnego poziomu ryzyka oraz monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych w odniesieniu do bieżącej strategii biznesowej i otoczenia makroekonomicznego. Prowadzi przeglądy głównych obszarów ryzyka, trybu identyfikacji zagrożeń oraz procesu ustalania i monitorowania działań naprawczych. Rada ocenia czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad prowadzoną działalnością są skuteczne i zgodne z polityką Rady, z uwzględnieniem oceny systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu i Zapewnienia Zgodności Rady Nadzorczej wspiera Radę w wypełnianiu obowiązków nadzorczych. Komitet przeprowadza coroczne przeglądy wewnętrznych mechanizmów kontroli finansowej Banku, przyjmuje raporty niezależnej jednostki audytu wewnętrznego oraz jednostki zapewnienia zgodności. Komitet otrzymuje regularne kwartalne raporty dotyczące stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych i na ich podstawie ocenia jakość podejmowanych działań. Komitet Audytu ocenia efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet ds. Ryzyka wspiera Radę Nadzorczą w ocenie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem oraz środków jakie zostały przyjęte i zaplanowane w celu zapewnienia efektywnego zarządzania znaczącymi ryzykami Banku.

Zarząd odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem. W szczególności wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, podział zadań zapewniający niezależność funkcji pomiaru i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, odpowiada za wprowadzenie i aktualizację pisemnych strategii w zakresie zarządzania ryzykiem, a także za przejrzystość działań. Dokonuje przeglądu wyników finansowych Banku. Zarząd Banku powołał szereg Komitetów bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Zarząd wypełnia funkcję zarządzania ryzykiem, działając w ramach swoich trzech komitetów: Komitetu Zarządzania Ryzykiem, Podkomitetu Zarządzania Ryzykiem oraz Komitetu Kontroli Ryzyka.

Komitet Zarządzania Ryzykiem pełni rolę komitetu wykonawczego i odpowiada za wyznaczanie strategii zarządzania ryzykiem w Grupie, w tym za identyfikację istotnych rodzajów ryzyka, określanie akceptowalnego poziomu ryzyka oraz definiowanie metod pomiaru, kontrolowania, monitorowania i raportowania ryzyka. Natomiast **Podkomitet Zarządzania Ryzykiem**, który funkcjonuje w ramach Komitetu Zarządzania Ryzykiem, ratyfikuje najistotniejsze decyzje (powyżej określonych progów) kluczowych komitetów ryzyka niższego szczebla.

w tys. zł

Komitet Kontroli Ryzyka monitoruje poziom ryzyka w różnych obszarach działalności Banku oraz nadzoruje działalność komitetów zarządzania ryzykiem niższego szczebla, powołanych przez Zarząd Banku. Komitety te - działając w obrębie wyznaczonych przez Zarząd kompetencji - bezpośrednio odpowiadają za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Komitet Kontroli Ryzyka nadzoruje działalność poniższych komitetów działających w obszarze zarządzania ryzykiem:

Forum Zarządzania Ryzykiem, komitet wyposażony w kompetencje do zatwierdzania i nadzoru nad polityką, metodologią pomiaru ryzyka oraz monitorowania poziomu ryzyka w zakresie ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego na księdze bankowej, ryzyka rynkowego na księdze handlowej, ryzyka strukturalnego bilansu oraz ryzyka płynności. Forum działa w ramach 4 paneli kompetencyjnych:

- **Panel Ryzyka Kredytowego;**
- **Panel Ryzyka Rynkowego;**
- **Panel Modeli i Metodologii;**
- **Panel Inwestycji Kapitałowych i Subemisji.**

Komitet Kredytowy podejmuje decyzje kredytowe zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

Komitet Rezerw podejmuje decyzje w zakresie wysokości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na ekspozycje kredytowe oraz z tytułu ryzyka prawnego a także zatwierdza metodologię i wykaz parametrów stosowanych do wyznaczania kwoty utraty wartości w podejściu portfelowym dla Banku.

Komitet Zarządzania Informacją, zajmuje się jakością i organizacją danych, nie tylko z zakresu zarządzania ryzykiem, ale również w pozostałych obszarach Banku.

Komitet ds. Ryzyka Cyberbezpieczeństwa, nowo powołany komitet, który stanowi forum bezpośredniej współpracy i komunikacji wszystkich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w procesy związane z szeroko pojętym cyberbezpieczeństwem, uszczelniając nadzór nad realizacją strategii cyberbezpieczeństwa.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) wyznacza kierunek działań strategicznych z zakresu ryzyka operacyjnego w Banku Zachodnim WBK S.A., m.in. w obszarze ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji i zapobiegania przestępstwom.

Komitet ALCO sprawuje nadzór nad działalnością na portfelu bankowym, podejmuje decyzje w zakresie zarządzania płynnością i ryzykiem stopy procentowej na księdze bankowej oraz odpowiada za finansowanie i zarządzania bilansem, w tym politykę cenową.

Komitet Kapitałowy odpowiada za zarządzanie kapitałem, w tym w szczególności za proces ICAAP.

Komitet Ujawnień weryfikuje publikowane informacje finansowe Banku pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi.

Komitet ds. Strategii Produktów Oszczędnościowych i Inwestycyjnych odpowiada za zapewnienie zrównoważonego wzrostu portfela produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych.

Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów zatwierdza nowe produkty i usługi do wprowadzenia na rynek z uwzględnieniem analizy ryzyka reputacji.

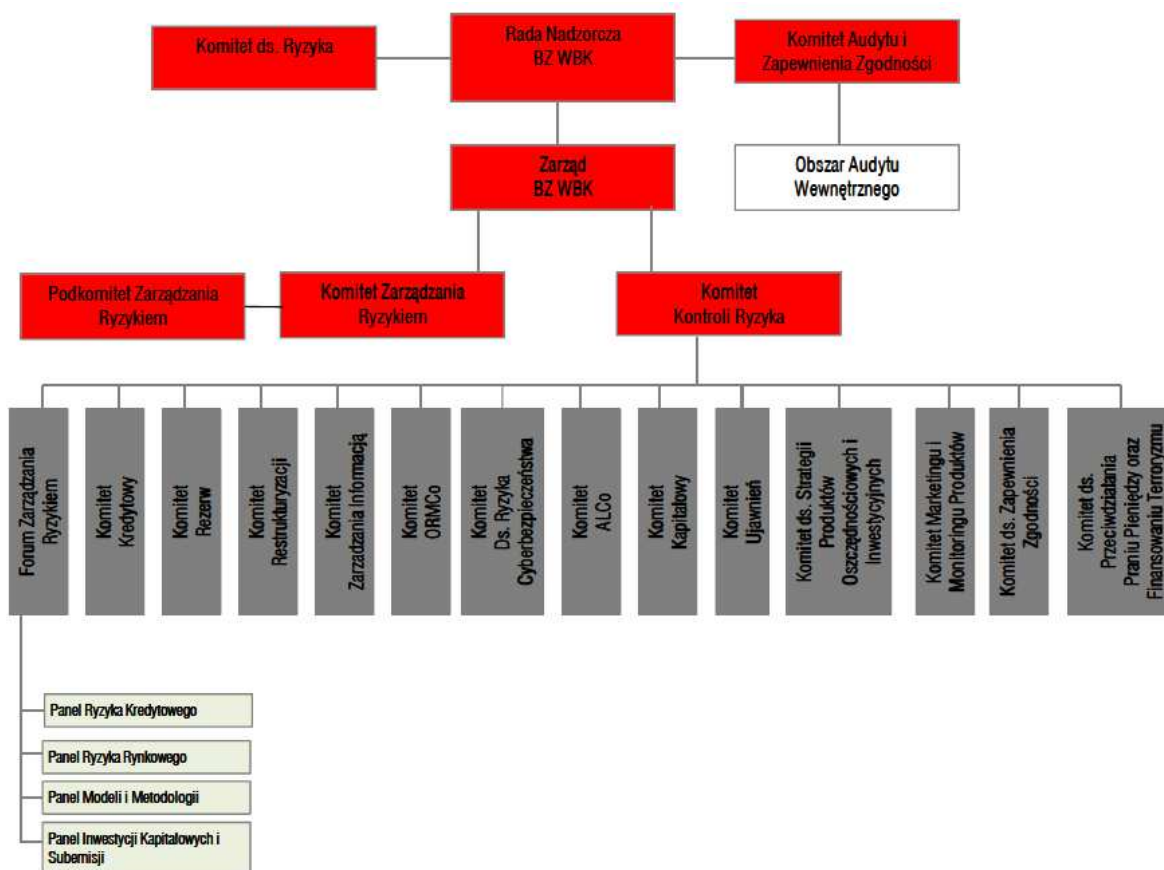
Komitet ds. Zapewnienia Zgodności odpowiada za wyznaczanie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz kodeksów postępowania przyjętych w Banku.

Komitet ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy oraz Finansowaniu Terroryzmu zatwierdza politykę Banku w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz akceptuje i monitoruje działania Banku podejmowane w tym zakresie.

Komitet Restrukturyzacji podejmuje decyzje w zakresie klientów korporacyjnych z trudnościami finansowymi, m.in. w zakresie strategii wobec klienta, umorzenia i sprzedaży wierzytelności zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

w tys. zł

Poniższy rysunek przedstawia strukturę ładu korporacyjnego w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w ramach zatwierdzonego przez Komitet Zarządzania Ryzykiem profilu ryzyka, wynikającego z przyjętego ogólnego poziomu akceptacji ryzyka.

W Banku Zachodnim WBK S.A. poziom akceptowalnego ryzyka został wyrażony w postaci zdefiniowanych i skwantyfikowanych limitów i zapisany w postaci „Deklaracji akceptowalnego poziomu ryzyka”, zatwierdzonej przez Zarząd i zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą. Na podstawie globalnych limitów wyznaczane są limity obserwacyjne oraz konstruowane polityki zarządzania ryzykiem.

Bank Zachodni WBK S.A. jest narażony na szereg ryzyk wpływających na realizowane cele strategiczne. Bank nieustannie analizuje ryzyka, identyfikując ich źródła, tworząc odpowiednie mechanizmy zarządzania ryzykami, obejmujące m.in. ich pomiar, kontrolę, ograniczanie i raportowanie. Wśród ryzyk o największym znaczeniu dla Banku można wymienić:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko koncentracji;
- ryzyko rynkowe na księdze bankowej i księdze handlowej;
- ryzyko płynności;
- ryzyko operacyjne;
- ryzyko braku zgodności.

Szczegółowe zasady, role i odpowiedzialności jednostek Banku zostały opisane w odpowiednich politykach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa Banku Zachodniego WBK S.A. koncentruje się na wzroście portfela kredytowego przy zagwarantowaniu jego wysokiej jakości, dobrej rentowności oraz satysfakcji klienta.

w tys. zł

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość poniesienia straty w wyniku niespłacenia w terminie przez dłużnika banku zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami i innymi opłatami. Ryzyko kredytowe przejawia się także w postaci spadku wartości aktywów kredytowych i udzielonych zobowiązań warunkowych, będącego następstwem pogorszenia oceny jakości kredytowej dłużnika. Pomiar ryzyka kredytowego opiera się na oszacowaniu wielkości aktywów kredytowych ważonych ryzykiem, przy czym stosowane wagi ryzyka uwzględniają zarówno prawdopodobieństwo zaniechania spłat, jak i wielkość możliwej do poniesienia straty w przypadku niedotrzymania warunków umowy przez kredytobiorcę.

Ryzyko kredytowe Banku wynika głównie z działalności kredytowej w segmencie detalicznym, korporacyjnym i na rynku międzybankowym. Jest ono zarządzane w ramach polityki ustalonej przez Zarząd na bazie przyjętych procedur kredytowych oraz poprzez system limitów kompetencyjnych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia kadry zarządzającej. Stosowany przez Bank wewnętrzny system monitoringu oraz klasyfikacji kredytów umożliwia wczesne wykrywanie sytuacji grożących pogorszeniem jakości portfela kredytowego. Ponadto Bank szeroko stosuje narzędzia ograniczania ryzyka kredytowego w postaci zabezpieczeń (finansowych i rzeczowych) oraz szczególnych warunków umownych i klauzul, czyli tzw. covenants.

Bank rozwija i udoskonala oparte na ryzyku metody wyceny kredytów, alokacji kapitału oraz pomiaru efektywności. Dla wszystkich portfeli kredytowych używane są modele wyceny ryzyka.

Bank wnikliwie analizował rozwój sytuacji na rynku makroekonomicznym, jak również monitorował ekspozycję kredytową w poszczególnych segmentach klientów i branżach gospodarki w celu zapewnienia odpowiedniej i szybkiej reakcji oraz adekwatnego dostosowania parametrów polityki kredytowej. Rok 2016 był pod tym względem dość stabilny a wprowadzane zmiany modyfikowały politykę w sposób umiarkowany.

W 2016 r. jednym z priorytetów był ścisły monitoring portfela walutowych kredytów mieszkaniowych. W odpowiedzi na liczne projekty legislacyjne Bank przeprowadzał wielowymiarowe analizy oraz uczestniczył aktywnie w procesach konsultacyjnych. Bank ze szczególną uwagą monitoruje ryzyko kredytowe na tych portfelach i ocenia je jako niskie.

Bank stale udoskonala procesy i procedury pomiaru, monitorowania i zarządzania ryzykiem portfela kredytowego Banku dostosowując je również do nowelizowanych wymogów nadzorczych, w tym szczególnie do Rekomendacji KNF

Forum Zarządzania Ryzykiem

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym w Banku Zachodnim WBK S.A. sprawuje Panel Ryzyka Kredytowego (PRK) działający w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem. Głównym obszarem odpowiedzialności PRK jest tworzenie i zatwierdzanie najlepszych praktyk branżowych, analiz sektorowych, polityk kredytowych oraz wdrażanie systemów klasyfikacji i wyceny ryzyka zmierzających do zapewnienia zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego. Dopasowując funkcjonowanie procesów zarządczych w Banku do aktualnych celów strategicznych, w ramach struktury PRK wyodrębniono komitety dedykowane do głównych segmentów klientów: segmentu detalicznego, segmentu MŚP oraz segmentu biznesowego i korporacyjnego. Natomiast nadzór na modelami ryzyka kredytowego pełni Panel Modeli i Metodologii.

Pion Zarządzania Ryzykiem

Pion Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialny za skonsolidowany proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmujący zarządzanie i nadzór nad procesem kredytowym, zdefiniowanie polityki kredytowej, dostarczanie narzędzi decyzyjnych oraz narzędzi pomiaru ryzyka kredytowego, kontrolę jakości portfela kredytowego, jak również dostarczanie rzetelnej informacji zarządczej nt. portfela kredytowego.

Polityki kredytowe

Polityki kredytowe odnoszą się do poszczególnych segmentów biznesowych, portfeli kredytowych oraz kategorii produktów bankowych i zawierają wytyczne w zakresie określania obszarów występowania specyficznych rodzajów ryzyka, ich pomiaru, a także metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Bank (np. wskaźniki „Loan-to-Value”, ryzyko kursowe w przypadku kredytów walutowych).

Bank regularnie przegląda i aktualizuje polityki kredytowe, dostosowując je do strategii Banku, bieżącej sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym oraz zmian przepisów prawa i wytycznych organów nadzoru.

Proces podejmowania decyzji kredytowych

Proces podejmowania decyzji kredytowych, jako element zarządzania ryzykiem, opiera się na systemie Indywidualnych Kompetencji Kredytowych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia pracowników, w ramach segmentów biznesowych wyodrębnionych w strukturze organizacyjnej. Zaangażowania powyżej 25 mln zł akceptowane są przez Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa najwyższego szczebla. Transakcje powyżej 187,5 mln PLN są dodatkowo ratyfikowane przez Podkomitet Zarządzania Ryzykiem funkcjonujący na poziomie Zarządu.

w tys. zł

Bank stale podejmuje działania mające na celu dostarczanie najwyższej jakości usług kredytowych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do oczekiwań kredytobiorców i zapewnieniu bezpieczeństwa portfela kredytowego. W tym celu, ustanowiony system kompetencji zapewnia rozdzielenie funkcji zatwierdzania ryzyka transakcji od funkcji sprzedażowych.

Klasyfikacja kredytowa

Bank Zachodni WBK S.A. dynamicznie rozwija stosowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego, dostosowując je do zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego, wymogów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz najlepszych praktyk branżowych.

Modele oceny ryzyka kredytowego wykorzystywane są przez Bank dla najistotniejszych portfeli kredytowych, w tym klientów korporacyjnych, MŚP, kredytów mieszkaniowych, portfela na finansowanie nieruchomości dochodowych, kredytów gotówkowych, kart kredytowych i limitów w kontaktach osobistych.

Bank prowadzi okresowy monitoring klasyfikacji kredytowej według zasad opisanych w Podręcznikach Kredytowych. Dodatkowo dla wybranych modeli realizowany jest automatyczny proces weryfikacji klasy ryzyka w oparciu o długość opóźnienia w spłacie lub analizę danych behawioralnych klienta. Weryfikacja klasyfikacji następuje również w przypadku podejmowania kolejnych decyzji kredytowych.

Przeglądy kredytowe

Bank dokonuje regularnych przeglądów mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości portfela kredytowego, właściwej klasyfikacji i adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, zgodności z procedurami i podjętymi decyzjami kredytowymi, a także zapewniających obiektywną ocenę profesjonalizmu w zarządzaniu kredytami. Przeglądy dokonywane są przez dwie wyspecjalizowane jednostki: Departament Przeglądów Kredytowych i Departament Kontroli i Oceny Jakości, które są niezależne od jednostek podejmujących ryzyko kredytowe w ramach swoich kompetencji.

Zabezpieczenia

Funkcjonujący w Banku Zachodnim WBK S.A. model zabezpieczeń prawnych zakłada, iż centralną jednostką kompetencyjną odpowiedzialną za prawidłowy przebieg procesów tworzenia i funkcjonowania zabezpieczeń jest Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych.

Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych jest odpowiedzialny za tworzenie i funkcjonowanie zabezpieczeń prawidłowych i zgodnych z polityką kredytową dla wszystkich segmentów biznesowych, zapewnienie jednolitych w Banku procedur wewnętrznych regulujących tworzenie i funkcjonowanie zabezpieczeń oraz sprawny i prawidłowy przebieg procesów ustanawiania, monitorowania i zwalniania zabezpieczeń.

Ponadto jednostka ta wspiera – w zakresie zabezpieczeń – jednostki kredytowe w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz tworzeniu polityk kredytowych. Departament dba o gromadzenie danych na temat zabezpieczeń oraz zapewnia odpowiednią informację zarządcą.

Poniższe tabele przedstawiają typy zabezpieczeń, które mogą być przyjmowane pod kredyty i pożyczki udzielone klientom nie będącym podmiotami bankowymi.

Klienci indywidualni

Rodzaj kredytu	Rodzaj zabezpieczenia
gotówkowy	weksel, poręczenie, ubezpieczenie
pod aktywa płynne	kaucja, blokada na rachunku bankowym, fundusze inwestycyjne
studencki	poręczenie
mieszkaniowy	hipoteka, ubezpieczenie, przelew wierzytelności
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie, hipoteka kaucyjna, zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

w tys. zł

Podmioty gospodarcze

Rodzaj kredytu	Rodzaj zabezpieczenia
obrotowy	kaucja, zastaw rejestrowy, weksel
rewolwingowy	cesja, weksel, poręczenie, zastaw rejestrowy
na nieruchomości	hipoteka
inwestycyjny	hipoteka, poręczenie, gwarancja
dotowane i z dopłatami	poręczenie, gwarancje
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie, hipoteka kaucyjna, zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Proces zarządzania zabezpieczeniami

Na etapie podejmowania decyzji kredytowej kluczowe zadania Departamentu Zabezpieczeń i Umów Kredytowych dotyczą oceny jakości przyjmowanych zabezpieczeń:

- weryfikacja wycen rzeczoznawców – ocena wartości przedmiotu zabezpieczenia;
- ocena stanu prawnego przedmiotu zabezpieczenia;
- ocena procesów inwestycyjnych na nieruchomościach;
- konsultacje prawne dotyczące proponowanych zabezpieczeń.

Departament Zabezpieczeń aktywnie uczestniczy w kolejnych etapach procesu kredytowego, realizując m.in. działania obejmujące:

- przygotowanie projektów dokumentacji kredytowej;
- weryfikację i ocenę prawidłowości podpisanej dokumentacji kredytowej;
- weryfikację danych w systemach informatycznych;
- monitoring zabezpieczeń oraz raportowanie;
- zwolnienie zabezpieczeń.

Bank w ramach procesu zarządzania wierzytelnościami prowadzi między innymi działania związane z realizacją zabezpieczeń. Wybór odpowiedniego zakresu i sposobu działania w celu zaspokojenia roszczeń Banku z zabezpieczenia jest uzależniony od jego rodzaju (wyróżniamy dwie podstawowe kategorie zabezpieczeń: osobiste i rzeczowe). Zasadniczo Bank dąży do polubownej (dobrowolnej) realizacji zabezpieczeń w procesie negocjacyjnym. W przypadku braku woli współpracy ze strony dostawcy zabezpieczenia uprawnienia Banku w tym zakresie są realizowane zgodnie z przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi Banku w drodze postępowań egzekucyjnych i upadłościowych.

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Banku zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Kalkulacja utraty wartości

W Banku Zachodnim WBK S.A. odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności kredytowych tworzone są według zasad Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF). Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych, która zostaje uznana w przypadku, gdy Bank posiada obiektywny dowód na to, że nie będzie w stanie odzyskać należności głównej wraz z innymi elementami, zgodnie z zawartą umową kredytową. Obiektywne przesłanki utraty wartości zostały zdefiniowane zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego, według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR 39) oraz Rekomendacji R.

Utrata wartości mierzona jest na podstawie szacunkowej, możliwej do odzyskania kwoty. Analizując możliwą utratę wartości należności kredytowych, Bank stosuje podejście indywidualne (dla ekspozycji indywidualnie istotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości) oraz portfelowe (dla ekspozycji indywidualnie nieistotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości oraz dla ekspozycji o niezidentyfikowanym zagrożeniu utratą wartości).

Bank dwa razy do roku dokonuje porównania założeń i parametrów wykorzystywanych do kalkulacji utraty wartości ze stanem faktycznym, uwzględniając przy tym wpływ zmiany warunków ekonomicznych, zmiany w politykach kredytowych banku i strategiach odzyskiwania należności, zapewniając tym samym adekwatność tworzonych odpisów. Za realizację polityki w zakresie utrzymywania adekwatnego poziomu odpisów odpowiedzialny jest Komitet Rezerw.

w tys. zł

Poniższe tabele przedstawiają maksymalne ekspozycje Banku Zachodniego WBK S.A. na ryzyko kredytowe, dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowanych w klasy ryzyka uzależnione od wskaźnika pokrycia odpisem z tytułu utraty wartości.

31.12.2016	Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów	Należności od banków	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instr. dłużne	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu*
Portfel z utratą wartości					
Portfel oceniany indywidualnie - z utratą wartości					
	do 50%	1 500 928	-	-	-
	50% - 70%	270 519	-	-	-
	70% - 85%	259 884	-	-	-
	powyżej 85%	470 047	-	-	-
Wartość brutto		2 501 378	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 196 414)	-	-	-
Wartość netto		1 304 964	-	-	-
Portfel oceniany kolektywnie - z utratą wartości					
	do 50%	1 271 446	-	-	-
	50% - 70%	574 080	-	-	-
	70% - 85%	549 588	-	-	-
	powyżej 85%	488 484	-	-	-
Wartość brutto		2 883 598	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 544 447)	-	-	-
Wartość netto		1 339 151	-	-	-
Portfel bez utraty wartości (przeterminowany i nieprzeterminowany)					
	do 0,10%	55 018 192	3 308 802	25 467 070	3 189 152
	0,10% - 0,30%	15 178 908	-	-	-
	0,30% - 0,65%	7 853 208	-	-	-
	powyżej 0,65%	6 447 565	-	-	-
Wartość brutto		84 497 873	3 308 802	25 467 070	3 189 152
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty		(341 566)	-	-	-
Wartość netto		84 156 307	3 308 802	25 467 070	3 189 152
Pozostałe należności					
Ekspozycje pozabilansowe					
		21 445 091	-	-	-
Udzielone zobowiązania finansowe		4 248 934	-	-	-
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		-	-	-	233 442 959
Nominały instrumentów pochodnych - zakupione		(28 706)	-	-	-
Rezerwa na ekspozycje pozabilansowe		-	-	-	-
Całkowita ekspozycja pozabilansowa		25 665 319	-	-	233 442 959

*wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu uwzględnia korektę wyceny do wartości godziwej jak opisano w Nocie 19

w tys. zł

31.12.2015	Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów	Należności od banków	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży- instr. dłużne	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu*
Portfel z utratą wartości					
Portfel oceniany indywidualnie - z utratą wartości					
	do 50%	1 815 677	-	-	-
	50% - 70%	556 773	-	-	-
	70% - 85%	203 814	-	-	-
	powyżej 85%	623 506	-	-	-
Wartość brutto		3 199 770	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 424 661)	-	-	-
Wartość netto		1 775 109	-	-	-
Portfel oceniany kolektywnie - z utratą wartości					
	do 50%	748 789	-	-	-
	50% - 70%	496 116	-	-	-
	70% - 85%	554 485	-	-	-
	powyżej 85%	687 035	-	-	-
Wartość brutto		2 486 425	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 659 504)	-	-	-
Wartość netto		826 921	-	-	-
Portfel bez utraty wartości (przeterminowany i nieprzeterminowany)					
	do 0,10%	42 125 337	4 484 203	21 471 774	4 149 710
	0,10% - 0,30%	21 369 336	-	-	-
	0,30% - 0,65%	8 439 085	-	-	-
	powyżej 0,65%	6 817 449	-	-	-
Wartość brutto		78 751 207	4 484 203	21 471 774	4 149 710
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty		(340 429)	(1)	-	-
Wartość netto		78 410 778	4 484 202	21 471 774	4 149 710
Pozostałe należności					
		112 542	-	-	-
Ekspozycje pozabilansowe					
Udzielone zobowiązania finansowe		20 863 916	-	-	-
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		4 488 628	-	-	-
Nominały instrumentów pochodnych - zakupione		-	-	-	202 173 420
Rezerwa na ekspozycje pozabilansowe		(55 276)	-	-	-
Całkowita ekspozycja pozabilansowa		25 297 268	-	-	202 173 420

*wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu uwzględnia korektę wyceny do wartości godziwej jak opisano w Nocie 19

Portfel objęty rezerwą IBNR

	Należności od klientów	
	31.12.2016	31.12.2015
Portfel nieprzeterminowany	80 792 439	76 104 329
Portfel przeterminowany	3 705 434	2 646 878
1-30 dni	3 069 721	2 085 816
31-60 dni	437 594	388 363
61-90 dni	186 593	159 739
> 90 dni	11 526	12 960
Wartość brutto	84 497 873	78 751 207

w tys. zł

	Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty	
	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty udzielone przedsiębiorstwom	151 480	148 344
Kredyty udzielone osobom fizycznym	189 982	191 870
Kredyty udzielone podmiotom sektora publicznego	104	215
	341 566	340 429

Utrata wartości wg klas ryzyka

Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów		Należności od banków	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Utrata wartości oceniana indywidualnie				
do 50%	(384 215)	(351 186)	-	-
50% - 70%	(156 840)	(334 924)	-	-
70% - 85%	(194 368)	(149 758)	-	-
powyżej 85%	(460 991)	(588 793)	-	-
Suma utraty wartości ocenianej indywidualnie	(1 196 414)	(1 424 661)	-	-
Utrata wartości oceniana kolektywnie				
do 50%	(248 359)	(261 893)	-	-
50% - 70%	(388 687)	(303 493)	-	-
70% - 85%	(429 886)	(433 774)	-	-
powyżej 85%	(477 515)	(660 344)	-	-
Suma utraty wartości ocenianej kolektywnie	(1 544 447)	(1 659 504)	-	-
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty				
do 0,10%	(17 554)	(11 899)	-	(1)
0,10% - 0,30%	(22 817)	(40 699)	-	-
0,30% - 0,65%	(38 273)	(40 347)	-	-
powyżej 0,65%	(262 922)	(247 484)	-	-
Całkowity odpis na poniesione niezidentyfikowane straty	(341 566)	(340 429)	-	(1)
Całkowita utrata wartości	(3 082 427)	(3 424 594)	-	(1)

Koncentracja ryzyka kredytowego

Bank Zachodni WBK S.A. przestrzega norm wynikających z Ustawy Prawo Bankowe określających wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Według danych na dzień 31.12.2016 r. maksymalny limit dla Banku zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 3 649 232 tys. zł (25% funduszy własnych Banku).

Natomiast w okresie porównawczym, według danych na dzień 31.12.2015 r. maksymalny limit dla Banku zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 3 510 684 tys. zł (25% funduszy własnych Banku).

Realizowana przez Bank polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności, m. in. poprzez stosowanie w powyższym zakresie bardziej rygorystycznych zasad niż ustawowe. Efektem tej polityki jest stałe utrzymywanie wysokiego poziomu dywersyfikacji zaangażowań wobec poszczególnych klientów.

Przeprowadzona analiza koncentracji zaangażowań, wykazała, że Bank nie posiadał zaangażowań, które przekraczałyby limity wyznaczone przez ustawodawcę w 2016 r.

w tys. zł

Lista 20 największych kredytobiorców (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Banku Zachodniego WBK S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2016 r.

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 354 340	2 788 547	565 793
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 236 783	216 997	3 019 786
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 200 000	2 778 617	421 383
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	2 302 557	2 164 775	137 782
61	TELEKOMUNIKACJA	1 857 349	1 612 419	244 930
06	GÓRNICTWO	1 180 593	15 047	1 165 546
07	GÓRNICTWO	1 123 795	216 276	907 519
35	ENERGETYKA	878 974	295 974	583 000
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	792 496	646 988	145 508
35	ENERGETYKA	791 261	253 597	537 664
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	681 806	-	681 806
41	BUDOWNICTWO	657 672	591 312	66 360
35	ENERGETYKA	564 615	405 657	158 958
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	555 243	342 772	212 471
35	ENERGETYKA	545 830	329 830	216 000
35	ENERGETYKA	537 789	462 701	75 088
41	BUDOWNICTWO	494 001	1	494 000
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	427 430	163 560	263 870
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	414 811	394 328	20 483
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	398 521	327 066	71 455
Razem brutto		23 995 866	14 006 464	9 989 402

Lista 20 największych kredytobiorców (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Banku Zachodniego WBK S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2015 r.

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	4 103 499	999 599	3 103 900
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 719 204	3 238 626	480 578
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	2 860 000	2 774 551	85 449
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	2 224 574	1 341 986	882 588
61	TELEKOMUNIKACJA	1 419 999	1 129 054	290 945
06	GÓRNICTWO	1 250 988	72 206	1 178 782
35	ENERGETYKA	968 984	183 984	785 000
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	761 910	404 167	357 743
07	GÓRNICTWO	757 601	140 436	617 165
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	656 709	174 858	481 851
35	ENERGETYKA	560 329	507 363	52 966
35	ENERGETYKA	529 168	480 168	49 000
41	BUDOWNICTWO	429 001	1	429 000
20	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	410 000	143 389	266 611
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	407 369	285 831	121 538
61	TELEKOMUNIKACJA	403 409	-	403 409
33	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	399 986	42 601	357 385
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	389 978	224 679	165 299
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	387 244	385 235	2 009
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	379 217	379 217	-
Razem brutto		23 019 169	12 907 951	10 111 218

w tys. zł

Koncentracja branżowa

Polityka kredytowa Banku Zachodniego WBK S.A. zakłada dywersyfikację zaangażowania akcji kredytowej. Ryzyko danej branży jest elementem wpływającym na wielkość limitu. Bank w celu utrzymania odpowiednio zdywersyfikowanego portfela kredytowego i kontrolowania w ten sposób ryzyka związanego ze zbyt wysokim udzieleniem kredytów podmiotom jednej branży zakłada kredytowanie branż oraz grup i jednostek kapitałowych reprezentujących różne gałęzie przemysłu.

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. największy poziom koncentracji zanotowano dla branży „dystrybucja” (11% portfela BZ WBK), dla sektora finansowego (10%) oraz dla branży „obsługa nieruchomości” (10%).

Grupy PKD w podziale na sektory:

Sektor	Zaangażowanie bilansowe brutto		
	31.12.2016	31.12.2015	
Dystrybucja	10 068 097	9 309 131	
Sektor finansowy	8 840 305	9 095 528	
Obsługa nieruchomości	8 594 381	9 646 258	
Sektor produkcyjny	8 001 053	8 362 864	
Sektor energetyczny	2 224 262	1 633 540	
Transport	1 199 147	1 186 794	
Sektor rolniczy	1 061 495	1 089 473	
Budownictwo	899 540	870 331	
Pozostałe sektory	5 706 034	4 408 734	
A	Razem podmioty gospodarcze	46 594 314	45 602 653
B	Portfel detaliczny (w tym kredyty hipoteczne)	43 288 535	38 834 749
A+B	PORTFEL BZ WBK	89 882 849	84 437 402
C	Pozostałe należności (obligacje kom.)	301 968	112 542
A+B+C	CAŁKOWITY PORTFEL BZ WBK	90 184 817	84 549 944

Praktyki w zakresie Forbearance

Zgodnie z definicją zawartą w projekcie Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, jako działanie forbearance (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych lub który będzie doświadczal trudności zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Banku Zachodniego WBK S.A. na dotychczasowych warunkach umownych. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym lub częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia i/lub maksymalizację odzysków.

Pojęcie restrukturyzacji nie obejmuje zmian warunków umowy o charakterze technicznym lub operacyjnym, ani zmian spowodowanych czynnikami innymi niż trudności w spłacie (warunki biznesowe, rynkowe).

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na: okresowym zawieszeniu spłat (karencja), zmianie harmonogramu (obniżenie rat), kapitalizacji odsetek, wydłużeniu terminu spłaty, itp. Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

W przypadku udzielenia klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres restrukturyzacji, tj. do momentu uznania, że sytuacja klienta uległa stabilizacji, warunki restrukturyzacji zostały zrealizowane i nie występują przeterminowane płatności powyżej 30 dni, klient posiada zdolność kredytową. Ostrożnościowo Bank raportuje klienta jako podlegającego restrukturyzacji przez okres co najmniej 2 lat.

W celu zapewnienia lepszej jakości portfela kredytowego poprzez wczesne wdrażanie działań restrukturyzacyjnych i umożliwienie klientom spłaty zaciągniętych kredytów Bank w ramach swojej struktury posiada wyspecjalizowane jednostki obsługujące tę grupę klientów. Zarówno efektywność działania tych jednostek jak i portfel należności restrukturyzowanych podlega cyklicznemu monitoringowi przez odpowiednie Komitety.

w tys. zł

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom forbearance nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku i przedstawiają się następująco: Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W sytuacji, gdy warunki pożyczki, należności lub inwestycji utrzymywanej do terminu wymagalności są renegocjowane lub zmieniane w jakikolwiek inny sposób, z powodu trudności finansowych dłużnika lub emitenta, ekspozycja taka jest wyceniana przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej, wyznaczonej przed zmianą warunków (zgodnie z MSR 39 OS 84).

		Wartość bilansowa	
		31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki forbearance udzielone klientom według wartości brutto			
		3 620 780	3 916 577
	kredyty gospodarcze	2 554 629	3 050 425
	kredyty mieszkaniowe	936 319	779 432
	kredyty ludnościowe	129 832	86 720
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom forbearance		(733 395)	(1 128 786)
	w tym: ocena indywidualna	(502 349)	(929 512)
Kredyty i pożyczki forbearance udzielone klientom według wartości netto		2 887 385	2 787 791

Analiza jakości kredytowej aktywów finansowych podlegających forbearance:

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance	Zaangażowanie według wartości bilansowej brutto		Wartość zabezpieczenia		Odpis z tytułu utraty wartości	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	1 889 974	2 647 104	6 692 669	4 338 467	(679 872)	(1 087 399)
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości:	1 730 806	1 269 473	5 073 632	3 131 955	(53 523)	(41 387)
nieprzetereiminowane	1 053 988	988 021	2 667 597	2 177 952	(32 380)	(29 774)
z liczbą dni przetereiminowania od 1 do 30	567 030	204 106	2 203 805	782 207	(17 253)	(8 111)
z liczbą dni przetereiminowania od 31 do 60	74 744	57 216	91 641	143 369	(2 324)	(2 798)
z liczbą dni przetereiminowania od 61 do 90	35 044	20 130	110 589	28 427	(1 566)	(704)
Razem brutto	3 620 780	3 916 577	11 766 301	7 470 422	(733 395)	(1 128 786)

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom forbearance na 31.12.2016 r. wynosiła 96 331 tys. zł, natomiast na 31.12.2015 r. wynosiła 107 202 tys. zł.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego (brutto)	31.12.2016	31.12.2015
Dolnośląskie	298 385	258 702
Kujawsko-Pomorskie	43 725	43 945
Lubelskie	27 591	27 198
Lubuskie	38 656	43 560
Mazowieckie	1 871 206	1 814 027
Małopolskie	92 461	279 646
Opolskie	20 615	18 249
Podkarpackie	21 312	15 890
Podlaskie	30 312	18 320
Pomorskie	163 983	124 562
Warmińsko-Mazurskie	25 760	26 328
Wielkopolskie	155 547	259 228
Zachodniopomorskie	55 622	56 832
Śląskie	520 326	575 507
Świętokrzyskie	188 408	268 602
Łódzkie	66 871	85 981
Razem	3 620 780	3 916 577

w tys. zł

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według branż (brutto)	31.12.2016	31.12.2015
Budownictwo	274 516	364 526
Dystrybucja	74 408	265 767
Energetyczny	399 368	588 969
Finansowy	341	5 418
Pozostałe sektory	176 376	564 151
Obsługa nieruchomości	1 360 369	912 205
Produkcyjny	227 267	303 185
Rolniczy	8 410	8 409
Transport	33 574	37 795
Ludność	1 066 151	866 152
Razem	3 620 780	3 916 577

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość bilansowa netto na koniec grudnia 2015 r.	2 787 791	2 586 574
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	395 391	(28 662)
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	(758 110)	(33 356)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	1 260 732	1 301 381
Inne zmiany/splaty	(798 419)	(1 038 146)
Wartość bilansowa netto na koniec grudnia 2016 r.	2 887 385	2 787 791

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako możliwość negatywnego wpływu na wynik finansowy zmian rynkowych poziomów stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji, indeksów giełdowych itp. Występuje zarówno w działalności handlowej jak i bankowej (produkty walutowe, produkty na stopę procentową, produkty powiązane z indeksami giełdowymi).

Bank Zachodni WBK S.A. narażony jest na ryzyko rynkowe wynikające z działalności na rynku pieniężnym i kapitałowym oraz usług świadczonych dla klientów. Oprócz tego Bank podejmuje ryzyko rynkowe wynikające z aktywnego zarządzania strukturą bilansu (zarządzanie aktywami i zobowiązaniami).

Działalność i strategie związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi przez Forum Zarządzania Ryzykiem.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym

Podstawowym celem prowadzonej przez Bank polityki zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie wpływu zmienności czynników rynkowych na rentowność Banku, dążąc do zwiększenia dochodów w ramach ściśle określonych parametrów ryzyka przy jednoczesnym zachowaniu płynności Banku oraz jego wartości rynkowej.

Przyjęte przez Bank Zachodni WBK S.A. polityki w zakresie ryzyka rynkowego wyznaczają szereg parametrów pomiaru i ograniczania ryzyka w postaci limitów i miar. Limity ryzyka podlegają okresowym przeglądom w celu dostosowania ich do strategii Banku.

Ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe generowane na działalności bankowej jest zarządzane w sposób scentralizowany przez Pion Zarządzania Finansami. Pion ten jest też odpowiedzialny za pozyskiwanie finansowania, zarządzanie płynnością i dokonywanie transakcji w imieniu ALCO. Działalność ta jest kontrolowana przy pomocy miar i limitów zatwierdzanych przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

Portfel dłużnych papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych na stopę procentową jest zarządzany przez ALCO, który podejmuje wszelkie decyzje dotyczące wartości i struktury portfela.

Ryzyko rynkowe w portfelu handlowym jest zarządzane przez Pion Globalnej Bankowości Korporacyjnej, w ramach którego funkcjonuje Biuro Maklerskie Banku.

Działalność handlowa Banku jest ograniczona przez system miar i limitów m.in. Value at Risk, mechanizm stop loss, limity pozycji oraz limity wrażliwości. Wysokość limitów jest akceptowana przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

W ramach Pionu Zarządzania Ryzykiem funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego odpowiedzialny za bieżący pomiar podejmowanego ryzyka, wdrożenie procedur kontroli, monitorowanie ryzyka i raportowanie. Departament odpowiada również za kształt polityki ryzyka rynkowego, proponowanie odpowiedniej metodologii pomiaru oraz za zapewnienie spójności procesu zarządzania ryzykiem w całym Banku. Umiejscowienie Departamentu w Pionie Zarządzania Ryzykiem zapewnia pełną niezależność procesu pomiaru i monitoringu od jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem.

w tys. zł

Metodologie pomiaru

Bank Zachodni WBK S.A. wykorzystuje kilka metod pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego. Dla portfela bankowego są to: miary wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału oraz wrażliwości wyniku odsetkowego netto, natomiast dla portfela handlowego są to: wartość zagrożona (VaR), mechanizm stop loss, miary wrażliwości (PV01) oraz testy scenariuszy skrajnych. Metodologia pomiaru ryzyka podlega procesowi niezależnej walidacji wstępnej i okresowej, której wyniki są akceptowane przez Panel Modeli i Metodologii funkcjonujący w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

W Banku Zachodnim WBK S.A. VaR jest wyznaczany poprzez zastosowanie procesu modelowania statystycznego, dzięki któremu ustalana jest różnica między wyceną rynkową pozycji opartą na bieżących cenach/stawkach rynkowych a wyceną opartą o najbardziej dotkliwą zmianę stawek w historycznym okresie obserwacji.

Mając na uwadze ograniczenia wynikające z metodologii VaR, Bank uzupełnia metodologię poprzez pomiar wrażliwości, który wskazuje zmianę wartości pozycji przy danej zmianie cen/rentowności oraz testy warunków skrajnych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest to ryzyko niekorzystnego wpływu zmian poziomów stóp procentowych na dochody i wartość aktywów oraz zobowiązań Banku. Głównym źródłem ryzyka przeszacowania są transakcje zawierane w oddziałach, centrach biznesowych i korporacyjnych Banku oraz transakcje zawierane na rynku pieniężnym przez Pion Zarządzania Finansami. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej może być generowane przez transakcje zawierane przez inne jednostki np. objęcie emisji papierów komunalnych i komercyjnych, pożyczki uzyskane przez Bank poza rynkiem międzybankowym. Jednakże wszystkie pozycje generujące ryzyko przeszacowania są przekazywane do zarządzania przez Pion Zarządzania Finansami, gdzie dealerzy Banku ponoszą odpowiedzialność za zawieranie kontraktów na rynku międzybankowym, tak by odpowiednio zarządzać ryzykiem stopy procentowej zgodnie z zatwierdzoną strategią w ramach przydzielonych limitów.

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zarządzane w oparciu o następujące limity:

- Limit wrażliwości wyniku odsetkowego netto (NII - wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.);
- Limit wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału (MVE – wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.).

Wrażliwość dochodu odsetkowego (NII) oraz wartości ekonomicznej kapitału (MVE) na równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w 2016 r. oraz 2015 r. przedstawia poniższa tabela. Zaprezentowano w niej wyniki scenariuszy, w których wpływ zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy i wartość ekonomiczną kapitału byłby negatywny.

Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	Wrażliwość wyniku odsetkowego netto (NII)		Wrażliwość ekonomicznej kapitału (MVE)	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Maksymalny	218	118	250	215
Średni	184	97	198	186
na koniec okresu	218	116	218	215
Wartość limitu	280	170	340	220

W 2016 r. nie odnotowano przekroczeń limitów globalnych NII oraz MVE na portfelu księgi bankowej.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu handlowym

Portfel handlowy zawiera papiery wartościowe i instrumenty pochodne zawarte w celach handlowych przez Pion Globalnej Bankowości Korporacyjnej. Każdego dnia są one rewaluowane do rynku i jakiegokolwiek zmiany ich wartości są natychmiast odnotowane w wyniku.

Główną metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej na księdze handlowej jest metodyka VaR, mechanizm stop loss, pomiar wrażliwości PV01 oraz testy warunków skrajnych.

W Banku wielkość VaR jest wyznaczana dla otwartych pozycji Pionu Globalnej Bankowości Korporacyjnej poprzez ustalenie różnicy między wyceną rynkową transakcji na stopę procentową opartą na bieżących krzywych rentowności a wyceną opartą na krzywej rentowności „najgorszego przypadku”, która jest wyliczana na podstawie zmienności stóp procentowych.

Mechanizm „stop-loss” jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach objętych zasadami wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

w tys. zł

Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższe miary o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Bazują one na raporcie wrażliwości i scenariuszach skrajnych ruchów stawek rynkowych, wyznaczanych na bazie największych dziennych i miesięcznych zmian stóp procentowych.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec 2016 r. oraz w okresie porównawczym dla 1-dniowego okresu utrzymywania pozycji.

Ryzyko Stopy Procentowej	VAR	
	31.12.2016	31.12.2015
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	1 706	1 643
Maksymalny	3 681	5 534
Minimalny	659	375
na koniec okresu	1 509	837
Limit	7 523	5 852

W 2016 r. nie odnotowano przekroczeń limitów VAR dla ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to niekorzystny (skutkujący stratami) wpływ zmian kursów walutowych na osiągnięte wyniki. Ryzyko jest zarządzane w oparciu o limit wielkości VaR otwartych pozycji walutowych Banku w portfelu handlowym. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższą miarę o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Wyliczone są one na podstawie ekspozycji walutowej i scenariuszy założonych skrajnych ruchów kursów walutowych, bazujących na największych wahaniami kursów. Dodatkowo do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach handlowych wykorzystywany jest mechanizm „stop-loss”.

Zgodnie z polityką, Bank nie utrzymuje otwartych pozycji na opcjach walutowych. Transakcje zawierane z klientami są natychmiast zamykane na rynku międzybankowym, stąd Bank ma ograniczoną ekspozycję na ryzyko rynkowe na portfelu opcji walutowych.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec grudnia 2016 r. i 2015 r.

Ryzyko walutowe	VAR	
	31.12.2016	31.12.2015
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	393	636
Maksymalny	3 096	3 411
Minimalny	30	52
na koniec okresu	319	846
Limit	3 134	1 951

W 2016 r. nie odnotowano przekroczeń limitów VAR dla ryzyka walutowego.

Bilans walutowy

W roku 2016 miał miejsce spadek udziału aktywów walutowych w bilansie w porównaniu do poziomu obserwowanego w roku 2015. Odnotowano nieznaczny spadek należności od klientów w EUR oraz spadek należności od klientów w CHF będący skutkiem postępującego wygaszania portfela kredytów hipotecznych.

W wyniku zwiększenia skali finansowania z rynku międzybankowego nastąpił spadek niedopasowania pomiędzy aktywami i zobowiązaniami w EUR. Luka finansowania w poszczególnych walutach domykana była z wykorzystaniem transakcji swap na rynku walutowym.

w tys. zł

W poniższych tabelach przedstawiono główne pozycje walutowe Banku - na dzień 31.12. 2016 r. oraz 31.12.2015 r.

31.12.2016	PLN	EUR	CHF	USD	Pozostałe	Razem
AKTYWA						
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	4 341 719	221 874	18 083	48 073	66 885	4 696 634
Należności od banków	323 153	2 656 552	23 120	207 867	98 110	3 308 802
Należności od klientów	59 372 866	16 392 857	10 509 567	675 502	151 598	87 102 390
Inwestycyjne aktywa finansowe	24 887 081	995 504	-	439 776	-	26 322 361
Wybrane aktywa	88 924 819	20 266 787	10 550 770	1 371 218	316 593	121 430 187
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków	366 840	790 952	23 652	30 357	964	1 212 765
Zobowiązania wobec klientów	87 041 211	12 207 824	288 917	2 947 761	895 536	103 381 249
Zobowiązania podporządkowane	-	440 457	-	-	-	440 457
Wybrane zobowiązania	87 408 051	13 439 233	312 569	2 978 118	896 500	105 034 471

31.12.2015	PLN	EUR	CHF	USD	Pozostałe	Razem
AKTYWA						
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	5 800 253	202 996	16 367	64 028	45 899	6 129 543
Należności od banków	463 992	2 848 811	804 658	170 653	196 088	4 484 202
Należności od klientów	52 577 302	16 628 470	10 827 800	921 084	170 694	81 125 350
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	21 349 674	1 017 716	-	208 856	-	22 576 246
Wybrane aktywa	80 191 221	20 697 993	11 648 825	1 364 621	412 681	114 315 341
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków	179 047	170 212	730	197 489	1 080	548 558
Zobowiązania wobec klientów	80 840 335	9 451 537	676 231	2 444 533	608 646	94 021 282
Zobowiązania podporządkowane	-	426 507	-	-	-	426 507
Wybrane zobowiązania	81 019 382	10 048 256	676 961	2 642 022	609 726	94 996 347

Ryzyko ceny instrumentów kapitałowych

Za aktywne zarządzanie ryzykiem ceny instrumentów kapitałowych odpowiedzialne jest Biuro Maklerskie BZ WBK funkcjonujące w ramach Pionu Globalnej Bankowości Korporacyjnej. Źródłem powyższego ryzyka są transakcje własne Biura Maklerskiego zawierane na rynkach regulowanych (instrumenty rynku kasowego i kontrakty futures).

Powyższe ryzyko jest mierzone modelem wartości zagrożonej (VaR) opartym na metodzie analizy historycznej.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Biurze Maklerskim jest nadzorowany przez Forum Zarządzania Ryzykiem BZ WBK. Forum odpowiada m.in. za przyznawanie limitu VaR dla Biura Maklerskiego oraz akceptację zmian w metodologii pomiaru ryzyka i nadzoruje proces zarządzania tym ryzykiem.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2016 i 2015 r.

Ryzyko instrumentów kapitałowych	VAR BM	
	31.12.2016	31.12.2015
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Sredni	301	429
Maksymalny	742	1 057
Minimalny	50	90
na koniec okresu	77	230
Limit	4 346	4 057

W 2016 r. nie wystąpiły przekroczenia limitu VAR dla ryzyka instrumentów kapitałowych.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko nie wywiązania się z bezwarunkowych i warunkowych zobowiązań wobec klientów i kontrahentów w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Polityka zarządzania płynnością Banku Zachodniego WBK S.A. ma na celu:

- zapewnienie zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania bieżących i przyszłych zobowiązań po ekonomicznej cenie;

w tys. zł

- zarządzanie terminowym niedopasowaniem strumieni aktywów i zobowiązań;
- ustalenie skali – poprzez szereg limitów wewnętrznych – podejmowanego ryzyka płynności;
- zapewnienie właściwej organizacji procesu zarządzania płynnością w Banku Zachodnim WBK S.A.;
- odpowiednie przygotowanie organizacji na wypadek wystąpienia negatywnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych;
- zapewnienie zgodności z obowiązującymi wymaganiami nadzorczymi zarówno jakościowymi, jak i ilościowymi.

Generalną zasadą przyjętą przez Bank Zachodni WBK S.A. w procesie zarządzania płynnością jest to, że wszystkie oczekiwane wypływy, które wystąpią w ciągu 1 miesiąca związane z lokatami, środkami bieżącymi, uruchomieniami kredytów, realizacją gwarancji, rozliczeniami do realizacji, muszą mieć co najmniej pełne pokrycie przez przewidywane wpływy lub aktywa łatwo zbywalne (QLA – Qualified Liquid Assets), przy założeniu normalnych lub przewidywalnych warunków funkcjonowania Banku. Zasadniczo do aktywów łatwo zbywalnych (QLA) są zaliczane: gotówka znajdująca się w kasach Banku i na rachunkach w Narodowym Banku Polskim oraz papiery wartościowe, które mogą być sprzedane lub zastawione w ramach transakcji repo lub kredytu lombardowego w NBP.

Polityka ta ma na celu również zapewnienie odpowiedniej struktury finansowania rosnącej skali działalności Banku Zachodniego WBK S.A. przez zachowanie na zdefiniowanym poziomie wskaźników płynności. Bank stosuje szereg dodatkowych limitów i wskaźników obserwacyjnych nałożonych m.in. na:

- wskaźnik kredytów udzielonych do depozytów;
- wskaźnik finansowania strukturalnego (*Structural Funding Ratio*) – obrazujący relację długoterminowego finansowania do niepiętnych aktywów;
- wskaźniki uzależnienia od finansowania na rynku hurtowym - służące do oceny koncentracji finansowania walutowego pozyskiwanego z rynku hurtowego;
- poziom koncentracji finansowania depozytowego
- nadzorcze miary płynności – kalkulowane zgodnie z Uchwałą 386/208 KNF;
- wskaźniki wymagane w ramach CRD IV/CRR – LCR i NSFR;
- czas przetrwania w warunkach skrajnych;

Na 31.12.2016 r. LCR wynosił 144,6%, natomiast NSFR 115,0%.

W procesie ustalania wewnętrznych limitów ryzyka płynności, w tym limitów wchodzących w skład deklaracji akceptowanego poziomu ryzyka, Bank uwzględnia zarówno historyczne poziomy wybranych miar płynności jak i ich przyszłe poziomy szacowane na podstawie planu finansowego. Bank kalibrując limity bierze ponadto pod uwagę wyniki testów warunków skrajnych.

Proces zarządzania

Odpowiedzialność za nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności spoczywa na Komitecie ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), który pełni też funkcję doradczą dla Zarządu. ALCO przygotowuje strategię zarządzania oraz rekomenduje Zarządowi podejmowanie odpowiednich działań w zakresie strategicznego zarządzania płynnością. Codzienne zarządzanie ryzykiem płynności jest delegowane do Pionu Zarządzania Finansami, w ramach którego funkcjonuje Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiedzialny za opracowanie i aktualizację odpowiednich strategii zarządzania płynnością.

W przypadku wystąpienia niespodziewanych trudności płynnościowych - spowodowanych czynnikami zewnętrznymi lub wewnętrznymi – Bank posiada opracowany i zatwierdzony przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą - plan awaryjny płynności uzupełniony testami warunków skrajnych, w którym uwzględniono scenariusze skrajne o różnorodnej charakterystyce.

Pomiar i raportowanie ryzyka

Odpowiedzialność za pomiar i raportowanie ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Departament odpowiada za opracowanie polityk zarządzania płynnością, wykonywanie testów warunków skrajnych oraz za pomiar i raportowanie ryzyka.

Płynność jest mierzona za pomocą modyfikowanej (urealnionej) luki płynności, która jest konstruowana oddzielnie dla pozycji złotych i w walutach obcych. Raportowane przyszłe przepływy kontraktowe podlegają modyfikacji opartej na badaniach statystycznych zachowania bazy depozytowej i portfela kredytowego oraz ocenie płynności produktów / rynku - w kontekście możliwości upłynnienia papierów wartościowych Skarbu Państwa poprzez ich sprzedaż lub zastawienie w transakcjach repo na rynku lub w kredycie lombardowym z NBP a także możliwości rolowania finansowania pozyskiwanego z rynku hurtowego.

Bank w pomiarze ryzyka płynności analizuje ponadto skalę wpływów płynności wynikających z potencjalnej konieczności uzupełnienia depozytów zabezpieczających z tytułu wyceny transakcji na rynku instrumentów pochodnych oraz uzupełnienia zabezpieczeń w zabezpieczonych transakcjach dot. finansowania, m.in. na skutek obniżenia oceny kredytowej Banku.

Równolegle pomiar płynności dokonywany jest zgodnie z obowiązującą uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz wymaganiami określonymi w CRDIV / CRR.

w tys. zł

Wyniki pomiaru ryzyka płynności są przekazywane do osób odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie płynnością Banku oraz do osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności w cyklu dziennym (informacje dotyczące płynności śróddziennej oraz dot. płynności bieżącej z uwzględnieniem miar dot. finansowania walutowego) a także do wyższej kadry zarządzającej w cyklu miesięcznym (pozostałe miary płynnościowe, w tym miary nadzorcze).

Testy warunków skrajnych oraz plan awaryjny

W celu bardziej precyzyjnego określenia profilu ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w 6 scenariuszach:

- Scenariusz bazowy, zakładający brak odnawialności finansowania z rynku hurtowego.
- Kryzys idiosynkratyczny (specyficzny dla Banku).
- Lokalny kryzys systemowy.
- Globalny kryzys systemowy.
- Scenariusz połączony (połączenie scenariuszy kryzysu idiosynkratycznego i lokalnego kryzysu systemowego).
- Scenariusz dotyczący przyspieszonego wycofania depozytów w ciągu jednego miesiąca (1M).

Dla każdego z powyższych scenariuszy Bank szacuje minimalny okres w jakim pozostanie płynny (*survival horizon*). Dla wybranych scenariuszy Bank nakłada limity na czas przetrwania, które wchodzi następnie w skład apetytu na ryzyko płynności.

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności śróddziennej oraz odwrócone testy warunków skrajnych.

W celu zapewnienia mechanizmów umożliwiających adekwatną i skuteczną reakcję na nieoczekiwane zewnętrzne i wewnętrzne zaburzenia płynności Bank opracowuje Plan awaryjny płynności, który pozwala na:

- Identyfikację symptomów wskazujących na zagrożenie dla płynności Banku – poprzez zestaw na bieżąco monitorowanych wskaźników wczesnego ostrzegania;
- Efektywne zarządzanie płynnością / finansowaniem – z wykorzystaniem zestawu potencjalnych działań naprawczych oraz struktury zarządczej dopasowanych do charakteru sytuacji skrajnej;
- Komunikację z klientami, kluczowymi kontrahentami rynkowymi, akcjonariuszami oraz organami nadzoru;

W 2016 r., podobnie jak w roku poprzednim, Bank Zachodni WBK S.A. koncentrował się na zachowaniu bezpiecznej relacji kredytów do depozytów, która na koniec grudnia 2016 r. wyniosła 84% oraz kontroli kluczowych miar płynności krótko- i długookresowej.

W 2016 r. oraz w okresie porównawczym wszystkie kluczowe miary nadzorcze dla Banku były utrzymywane na wymaganym poziomie.

W poniższych tabelach przedstawiono urealnioną lukę płynności wg stanu na dzień 31.12.2016 r. oraz w okresie porównawczym.

31.12.2016	Avista	do 1 miesiąca	od 1 do 3	od 3 do 6	od 6 do 12	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Urealniona luka płynności	12 681 182	6 267 741	(8 945 412)	(4 763 837)	931 488	3 890 399	3 959 170	(14 020 732)
Skumulowana urealniona luka płynności	12 681 182	18 948 923	10 003 511	5 239 674	6 171 162	10 061 561	14 020 731	(1)

31.12.2015	Avista	do 1 miesiąca	od 1 do 3	od 3 do 6	od 6 do 12	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Urealniona luka płynności	15 325 329	(1 489 742)	(9 045 449)	(4 486 001)	2 506 687	4 401 822	4 172 754	(11 385 400)
Skumulowana urealniona luka płynności	15 325 329	13 835 587	4 790 138	304 137	2 810 824	7 212 646	11 385 400	-

Raport polityki płynności - Zmodyfikowany profil płynności:

Ryzyko płynności	<1T	<1M	>1M
31.12.2016			
Aktywa płynne	25 208 949	185 000	5 749 534
Wpływy Segmentu Skarbu	3 544 628	2 926	-
Pozostałe wpływy	10 556 297	7 260 699	147 026 492
Wypływy Segmentu Skarbu	(638 164)	(27 000)	(178 662)
Pozostałe wypływy	(11 433 127)	(16 161 516)	(166 408 418)
Luka	27 238 583	(8 739 891)	(13 811 054)
Luka skumulowana	27 238 583	18 498 692	4 687 638

w tys. zł

Ryzyko płynności	<1T	<1M	>1M
31.12.2015			
Aktywa płynne	21 728 281	441 227	6 124 214
Wpływy Segmentu Skarbu	3 663 745	-	942 880
Pozostałe wpływy	10 904 761	7 270 239	142 518 779
Wypływy Segmentu Skarbu	(3 954 473)	(473 625)	(629 791)
Pozostałe wypływy	(11 001 957)	(15 145 062)	(157 330 479)
Luka	21 340 357	(7 907 221)	(8 374 397)
Luka skumulowana	21 340 357	13 433 136	5 058 739

Ryzyko operacyjne

Bank Zachodni WBK S.A. przyjął definicję ryzyka operacyjnego w brzmieniu ustalonym przez Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego: Ryzyko operacyjne jest to możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niespodziewanych niekorzystnych zdarzeń.

Bank Zachodni WBK S.A. posiada zintegrowaną strukturę zarządzania ryzykiem, która zapewnia, że wszystkie ryzyka mające istotny wpływ na działalność Banku Zachodniego WBK S.A. są identyfikowane, mierzone, monitorowane i kontrolowane. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku angażuje pracowników wszystkich szczebli w całej organizacji i zawiera szereg powiązanych elementów. Ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich procesów biznesowych podejmowanych przez Bank, w tym czynności realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach outsourcingu oraz wykonywanych we współpracy ze stronami trzecimi.

Bank Zachodni WBK S.A. opracował „Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym. Ponadto stosowane są szczegółowe polityki, procedury i wytyczne opisujące sposób identyfikowania, szacowania, monitorowania i ograniczania ryzyka.

Powołany przez Zarząd Banku Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) jest komitetem zarządczym wyposażonym w kompetencje w zakresie wyznaczania standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym w BZ WBK. Komitet ORMCo stanowi główne forum do dyskusji na temat problematyki ryzyka operacyjnego, wyznacza kierunek strategicznych działań z zakresu ryzyka operacyjnego oraz ustala i monitoruje cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym z zakresu ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji, ryzyka outsourcingu i insourcingu, przeciwdziałania przestępstwom w odniesieniu do wszystkich obszarów działalności BZ WBK. W ramach Komitetu ORMCo powołane są dedykowane specyficznym aspektom ryzyka operacyjnego Fora – Forum Przeciwdziałania Przestępstwom oraz Forum Ubezpieczeniowe. Wyniki prac ORMCo przekazywane są Komitetowi Kontroli Ryzyka.

Z uwagi na rosnące w świecie znaczenie cyber zagrożeń wyodrębniony został Komitet ds. Ryzyka Cyberbezpieczeństwa. Komitet stanowi forum bezpośredniej współpracy i komunikacji wszystkich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w procesy związane z szeroko pojętym cyberbezpieczeństwem. Komitet ten sprawuje nadzór nad realizacją strategii cyberbezpieczeństwa w BZWBK.

Bank Zachodni WBK S.A. wykorzystuje następujące narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- Identyfikacja i szacowanie ryzyka operacyjnego

Podstawowym narzędziem identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego jest samoocena. W procesie samooceny ryzyka operacyjnego Bank identyfikuje ryzyka, na które może być narażony w trakcie realizacji swoich funkcji, szacuje je na poziomie inherentnym i rezydualnym pod kątem prawdopodobieństwa i konsekwencji wystąpienia potencjalnych zagrożeń oraz ocenia konstrukcję i funkcjonowanie mechanizmów kontrolnych.

Dodatkowo proces identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego wspierany jest przez inne narzędzie dedykowane specyficznym aspektom ryzyka, np. analizy scenariuszowe, analizy wpływu na biznes, analizy ryzyka w nowych inicjatywach.

- Raportowanie i wyciąganie wniosków ze zdarzeń operacyjnych

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek informowania w cyklu miesięcznym o zaistniałych zdarzeniach operacyjnych. Dla istotnych zdarzeń operacyjnych opracowana jest ścieżka szybkiego powiadamiania kierownictwa wyższego szczebla. Bank utrzymuje bazę zdarzeń operacyjnych, które zostały zidentyfikowane w organizacji. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, definiowania wniosków na przyszłość oraz podejmowania działań naprawczych i prewencyjnych.

Bank uczestniczy także w zewnętrznej bazie danych zdarzeń operacyjnych prowadzonej przez Związek Banków Polskich oraz korzysta różnych źródeł o zdarzeniach zewnętrznych. Analiza zdarzeń zewnętrznych umożliwia dokonywanie benchmarku oraz wyciąganie wniosków ze zdarzeń zaistniałych poza Bankiem.

w tys. zł

- Analiza wskaźników ryzyka

Podstawowym narzędziem monitoringu ryzyka operacyjnego są wskaźniki ryzyka operacyjnego. Wskaźniki te pełnią rolę sygnałów wczesnego ostrzegania przed pojawiającymi się zagrożeniami oraz wspierają proces obserwacji poziomu ryzyka występującego w Banku. Monitoring opiera się zarówno na miernikach finansowych, jak i operacyjnych i technologicznych.

- Plany utrzymania ciągłości biznesowej (BCM)

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek przygotowania i aktualizowania swojego planu BCM w celu zapewnienia nieprzerwanej realizacji krytycznych procesów biznesowych na wypadek ich nieplanowego zakłócenia. Plany BCM podlegają regularnym testom, dzięki którym Bank pozyskuje pewność odtworzenia krytycznych procesów biznesowych na wymaganym poziomie usług i w ustalonych ramach czasowych. Bank dysponuje lokalizacjami zapasowymi do realizacji procesów krytycznych, gdzie w przypadku wystąpienia incydentu możliwe jest odtworzenie działalności.

- Ubezpieczenie

Bank Zachodni WBK S.A. zabezpiecza się przed materializacją ryzyka operacyjnego także za pomocą polis ubezpieczeń ryzyk finansowych, ubezpieczeń komunikacyjnych, ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

- Okresowa sprawozdawczość dla Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Rady Nadzorczej

Proces raportowania dot. ryzyka operacyjnego ma na celu dostarczanie aktualnej i adekwatnej informacji dla kadry zarządzającej. Sprawozdawczość dotyczy zagadnień związanych z ryzykiem operacyjnym oraz obejmuje informacje m.in. na temat zdarzeń i strat operacyjnych, wskaźników ryzyka, informacje o zdefiniowanych działaniach mających na celu ograniczanie ryzyka.

Funkcjonujący w BZ WBK System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji posiada certyfikat zgodności z normą ISO 27001:2005.

Ryzyko prawne i regulacyjne (braku zgodności)

Ryzyko prawne i regulacyjne (braku zgodności) jest definiowane przez Bank zgodnie z wytycznymi Komitetu Bazylejskiego.

Bank Zachodni WBK S.A. jako bank uniwersalny, świadczący usługi finansowe w szerokim zakresie, zarówno osobom fizycznym, jak i podmiotom gospodarczym, a także jako istotny uczestnik polskiego systemu bankowego, narażony jest na ryzyko prawne i regulacyjne związane przede wszystkim z następującymi obszarami:

- ogólnie obowiązującymi przepisami w zakresie prawa pracy, BHP, podatków, rachunkowości, ochrony danych osobowych itp. obejmującymi wszystkie podmioty gospodarujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- krajowymi i międzynarodowymi (szczególnie: europejskimi) przepisami branżowymi w zakresie sprawozdawczości, norm ostrożnościowych, funkcjonowania na rynku inwestycyjno-kapitałowym, przeciwdziałania procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, itp.,
- krajowymi i międzynarodowymi przepisami związanymi z rodzajami oferowanych produktów oraz sposobem świadczenia usług przez Bank i Grupę Kapitałową (w szczególności; ustawodawstwo związane z ochroną konsumentów i konkurencji oraz regulacje związane z rynkami kapitałowymi, finansowymi, itp.),
- kodeksami dobrych praktyk i innymi regulacjami, których przestrzeganie Bank przyjął do stosowania, m.in. w związku z uczestnictwem w krajowych lub międzynarodowych stowarzyszeniach branżowych.

W Banku Zachodnim WBK S.A. zarządzanie ryzykiem prawnym i regulacyjnym odbywa się w ramach kilku procesów, których koordynację i wykonanie wyznaczono odpowiednim jednostkom organizacyjnym.

Zakres zadań Pionu Prawnego i Zapewnienia Zgodności obejmuje zagadnienia zgodności związanej z wymogami prawnymi i regulacyjnymi w określonych obszarach działalności biznesowej (tzw. conduct of business), w szczególności w obszarach: ochrony praw klienta, wdrażania i sprzedaży nowych produktów, przeciwdziałania procederowi prania brudnych pieniędzy, kwestii etycznych, ochrony informacji wrażliwych oraz ochrony danych osobowych, zarządzania konfliktami interesów.

Zadania w zakresie identyfikacji, interpretacji i upowszechniania wiedzy na temat pozostałych wymogów prawnych i regulacyjnych dotyczących Banku jako podmiotu prawnego (tzw. non-conduct of business) zostały powierzone jednostkom posiadającym właściwe kompetencje w tych obszarach, tj.

- prawo pracy – Pion Partnerstwa Biznesowego,
- podatki i sprawozdawczość – Pion Rachunkowości i Kontroli Finansowej,
- normy ostrożnościowe – Pion Zarządzania Ryzykiem,
- problematyka BHP- Pion Partnerstwa Biznesowego.

w tys. zł

Zarząd Banku przyjął do stosowania politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności, którą zatwierdziła Rada Nadzorcza. W ramach realizacji polityki Obszar Zapewnienia Zgodności, znajdujący się w strukturach Pionu Prawnego i Zapewnienia Zgodności, otrzymał odpowiedni zakres uprawnień jako jednostka wspierająca kierownictwo w efektywnym zarządzaniu ryzykiem braku zgodności oraz ryzykiem utraty reputacji i raportuje wszelkie kwestie do Komitetu Zarządzania Ryzykiem oraz Komitetu Audytu i Zapewnienia Zgodności Rady Nadzorczej. Obydwa Komitety zapewniają realizację obowiązków regulacyjnych oraz zatwierdzają zasady kontroli wewnętrznej i ramy funkcjonowania polityki zgodności, dbając o to, aby Obszar Zapewnienia Zgodności był niezależny od jednostek biznesowych i posiadał odpowiednie zasoby.

Komitet Audytu i Zapewnienia Zgodności przeprowadza okresowo przegląd najistotniejszych zagadnień związanych z ryzykiem braku zgodności, identyfikowanych przez Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, w szczególności poprzez:

- monitoring nowych produktów,
- monitoring testowy zgodności,
- monitoring transakcji własnych instrumentami finansowymi pracowników,
- informacje o aktywności regulatorów rynku,
- przegląd nadchodzących inicjatyw legislacyjnych,
- przegląd kwestii z zakresu przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy,
- przegląd kwestii etycznych,
- przegląd skarg klientów.

Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy są odpowiedzialne za minimalizację ryzyka prawnego i regulacyjnego, utrzymanie właściwych relacji z jednostkami biznesowymi i regulatorami rynku oraz za wsparcie władz Banku w procesie podejmowania strategicznych decyzji w zakresie zapewnienia zgodności, a także za koordynację – w ramach obowiązujących przepisów prawa – wdrażania jednolitych standardów zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz w zakresie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy przez jednostki zapewnienia zgodności funkcjonujące w Banku. Realizacja ww. zadań dokonuje się w szczególności poprzez:

- niezależną identyfikację, monitorowanie i ocenę ryzyka braku zgodności, na które narażony jest Bank (ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień wprowadzania nowych produktów i usług, przeciwdziałania korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, a także ochrony informacji poufnej, konfliktów interesów i transakcji własnych pracowników na rynkach papierów wartościowych),
- przeciwdziałanie wykorzystaniu systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
- doradzanie i raportowanie Komitetowi Zarządzania Ryzykiem, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu i Zapewnienia Zgodności w zakresie efektywności procesów zapewnienia zgodności z przepisami prawa i wymogami regulacyjnymi,
- komunikowanie polityk i procedur oraz przekazywanie wskazówek kierownictwu i pracownikom w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- koordynację kontaktów z regulatorami rynku (KNF, UOKiK, GIIF, GIODO),
- koordynację procesu akceptacji nowych produktów,
- wsparcie i koordynację procesów zgodności w zakresie modelu sprzedaży produktów inwestycyjnych i Dyrektywy MiFID,
- utrwalanie zasad etycznego prowadzenia biznesu, przepisów BHP oraz budowanie kultury corporate governance w organizacji.

Oprócz wymienionych jednostek organizacyjnych, w Banku funkcjonują także komitety specjalistyczne, wspierające procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności w poszczególnych obszarach. Komitety grupują przedstawicieli kluczowych jednostek biznesowych i zarządzania ryzykiem, dysponujących niezbędną wiedzą merytoryczną i uprawnieniami w celu zapewnienia decyzyjności i wysokiej jakości głosu doradczego w toku prac komitetów. Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy koordynują i wspierają działalność poszczególnych komitetów, obradom których przewodniczy członek zarządu Banku – kierujący Pionem Prawnym i Zapewnienia Zgodności. Do ww. komitetów należą:

- Komitet Zapewnienia Zgodności,
- Lokalny Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów,
- Lokalny Komitet Sterujący Volcker,
- Komitet ds. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu,
- Komisja Etyki Biznesu.

w tys. zł

Ryzyko reputacji

Ryzyko reputacji jest definiowane jako ryzyko wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, akcjonariuszy, inwestorów lub regulatorów.

Potencjalnymi źródłami ryzyka są zdarzenia wewnętrzne o charakterze operacyjnym oraz zdarzenia zewnętrzne, takie jak negatywne publikacje w mediach, upowszechnianie negatywnych opinii klientów, np. w sieci internetowej, na portalach społecznościowych oraz w innych środkach przekazu. Mogą one dotyczyć bezpośrednio Banku i oferowanych przez niego produktów, jak również akcjonariuszy Banku oraz całego sektora bankowego czy szerzej finansowego (i to zarówno dotyczące wyłącznie rynku polskiego jak i międzynarodowego).

Czynnikami ryzyka reputacji są również skargi i roszczenia klientów związane z procesem oferowania produktów bankowych, w tym dotyczące m.in. braku dostatecznej (pełnej, prawdziwej, rzetelnej, niewprowadzającej w błąd) informacji o produktach oraz powiązanych z nimi ryzyku, złożoności produktów, niewłaściwych praktyk sprzedażowych, utraty kapitału.

Właścicielami ryzyka utraty reputacji są: Obszar Komunikacji Korporacyjnej i Marketingu (OKKiM) oraz Obszar Zapewnienia Zgodności (OZZ).

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku Zachodniego WBK S.A. oraz ograniczenie i eliminowanie negatywnych zdarzeń mających wpływ na wizerunek oraz wyniki finansowe Banku.

Kluczowymi mechanizmami ograniczającymi ryzyko reputacji są następujące działania:

- Polityka Informacyjna Banku Zachodniego WBK,
- Codzienny, systematyczny monitoring mediów lokalnych, ogólnopolskich, a także niektórych mediów zagranicznych (OKKiM),
- Codzienny monitoring wzmianek na temat banku pojawiających się w mediach społecznościowych (w szczególności Facebook, Twitter) (OKKiM),
- Analizowanie przez Biuro Prasowe informacji mających wpływ na wizerunek Banku (OKKiM),
- Reagowanie na informacje stwarzające ryzyko pogorszenia odbioru społecznego wizerunku Banku (OKKiM),
- Bieżące informowanie dziennikarzy mediów ogólnopolskich i lokalnych o nowych produktach oraz zmianach warunków dotychczasowych produktów,
- Badanie satysfakcji klientów (OKKiM),
- Przygotowywanie i kontrola przez odpowiednie merytoryczne jednostki Banku Zachodniego WBK S.A. wszystkich ważnych komunikatów i raportów dla akcjonariuszy, Komisji Nadzoru Finansowego, Giełdy Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, oraz ich terminowa publikacja,
- Opiniowanie konstrukcji nowych produktów lub ich zmian pod kątem zgodności z wymogami prawa oraz wytycznymi regulatorów rynku, a także powiązanych z nimi regulacji prawnych i procedur, oraz komunikacji, materiałów reklamowych i inicjatyw bankowych typu promocje i konkursy kierowanych do klientów, materiałów szkoleniowych dla sprzedawców w aspekcie etycznego prowadzenia biznesu (OZZ),
- Udział w procesie rozpatrywania reklamacji klientów, zwłaszcza tych, które kierowane są do regulatorów (OZZ),
- Nadzór nad procesem kontroli posprzedażowej dot. produktów inwestycyjnych (OZZ),
- Badania „tajemniczego klienta” (mystery shopping) realizowane dla produktów inwestycyjnych (OZZ),
- Cykliczny monitoring ryzyka reputacyjnego w odniesieniu do produktów znajdujących się w ofercie Banku Zachodniego WBK S.A., poprzez analizę m.in. skarg składanych przez klientów, wielkości sprzedaży, liczby klientów, stopy zwrotu, jeżeli dotyczy (OZZ).

4. Zarządzanie kapitałem

Wprowadzenie

Polityką Banku Zachodniego WBK S.A. jest utrzymywanie poziomu kapitału adekwatnego do rodzaju i skali prowadzonej działalności oraz do poziomu ponoszonego ryzyka. Poziom funduszy własnych wymaganych do zapewnienia bezpiecznej działalności Banku Zachodniego WBK S.A. oraz wymogów kapitałowych szacowanych na nieoczekiwane straty jest wyznaczany zgodnie z przepisami tzw. pakietu CRD IV/CRR (złożonego z dyrektywy CDR IV i rozporządzenia CRR), które weszły w życie 01.01.2014 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA), uwzględniając rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie stosowania opcji narodowych.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów zarządzania kapitałem, szacowania i utrzymywania kapitału, w tym za procesy związane z oceną adekwatności kapitału w różnych warunkach ekonomicznych (łącznie z oceną wyników testów warunków skrajnych) oraz ich wpływu na poziom kapitału wewnętrznego, regulacyjnego i współczynniki kapitałowe. Rada Nadzorcza Banku sprawuje ogólny nadzór nad procesami szacowania kapitału wewnętrznego.

w tys. zł

Zarząd Banku delegował uprawnienia do bieżącego zarządzania kapitałem do Komitetu Kapitałowego, który na bieżąco dokonuje oceny adekwatności kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. (również w warunkach skrajnych), monitoruje wielkość posiadanego oraz wymaganego kapitału, a także inicjuje działania mające wpływ na poziom funduszy własnych (np. rekomendując wysokość wypłaty dywidendy). Komitet Kapitałowy jest pierwszym organem w Banku określającym politykę kapitałową, zasady zarządzania kapitałem i zasady wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej. Wszelkie decyzje dotyczące poziomu utrzymywanego kapitału (podniesienia lub uwolnienia kapitału) są ostatecznie podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem oraz Statutem Banku przez odpowiednie statutowe organy Banku.

Zgodnie ze strategią informacyjną Banku szczegółowe informacje na temat poziomu funduszy własnych oraz wymagań kapitałowych zamieszczone są w Raporcie Rocznym dotyczącym adekwatności kapitałowej Banku i Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. na dzień 31.12.2016 r.

W 2016 roku Bank Zachodni WBK S.A. spełniał wszystkie wymogi nadzorcze w zakresie zarządzania kapitałem.

Polityka kapitałowa

Zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR instytucje zobowiązane są utrzymywać minimalne współczynniki kapitałowe na poziomie:

- 4,5% współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 6,0% współczynnika kapitału Tier I,
- 8,0% całkowitego współczynnika kapitałowego.

Na dzień 31.12.2016 r. minimalne poziomy współczynników kapitałowych utrzymywanych na poziomie Banku Zachodniego WBK S.A., respektujące zalecenia nadzorcze oraz domiary w ramach filaru II wynoszą:

- 11,22% współczynnik kapitału Tier I,
- 14,37% całkowity współczynnik kapitałowy na poziomie Banku Zachodniego WBK S.A

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego w ramach dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych oraz bufor kapitałowy z tytułu zaklasyfikowania Banku Zachodniego WBK S.A do kategorii innej instytucji o znaczeniu systemowym, a także bufor zabezpieczający.

Zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 14.10.2016 r. Bank Zachodni WBK S.A utrzymuje fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 0,62 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego. Bufor ten składa się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,47 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I), oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,35 p.p. ponad wartość kapitału podstawowego Tier I).

Ustawa z dnia 05.08.2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym implementuje do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CDR IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych. Od dnia 01.01.2016 r. dla sektora bankowego w Polsce minimalne współczynniki kapitałowe zostały powiększone o 1,25 p. p. w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego.

Dnia 4.10.2016 r. na posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego Bank Zachodni WBK S.A. został zidentyfikowany jako inna instytucja o znaczeniu systemowym i został na niego nałożony dodatkowy bufor kapitałowy w wysokości 0,5 p.p.

Kapitał regulacyjny

Wymóg kapitałowy Banku Zachodniego WBK S.A. wyznaczany jest zgodnie z częścią trzecią Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej CRR), które stanowiło podstawę prawną na dzień sprawozdawczy tj. 31.12.2016 r.

Bank Zachodni WBK S.A stosuje metodę standardową do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. W metodzie tej łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%. Wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji. Do wyznaczania ekspozycji ważonych ryzykiem, wagi ryzyka przypisuje się wobec wszystkich ekspozycji zgodnie z przepisami CRR.

w tys. zł

W poniższej tabeli przedstawiono kalkulację współczynnika kapitałowego dla Banku na dzień 31.12.2016 r. oraz w okresie porównawczym.

	31.12.2016	31.12.2015
I Wymóg kapitałowy ogółem (Ia+Ib+Ic+Id), w tym:	7 068 621	7 108 755
Ia - z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta	6 183 425	6 086 323
Ib - z tytułu ryzyka rynkowego	103 644	162 249
Ic - z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej	41 192	118 860
Id - z tytułu ryzyka operacyjnego	740 360	741 323
II Ogółem kapitały i fundusze*	18 078 713	17 869 121
III Pomniejszenia	3 481 785	3 826 387
IV Kapitały i fundusze po pomniejszeniach (II-III)	14 596 928	14 042 734
V Współczynnik kapitałowy [IV/(I*12.5)]	16,52%	15,80%
VI Współczynnik Tier 1	16,08%	15,40%

*Dnia 30.09.2016 r. Bank, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 28.09.2016 r., włączył do funduszy własnych część zysku bieżącego za okres od 01.01.2016 r. do 30.06.2016 r. w kwocie 688 513 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny

Niezależnie od regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych, Bank Zachodni WBK S.A. przeprowadza niezależną ocenę bieżącej oraz przyszłej adekwatności kapitałowej w ramach procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej – procesu ICAAP. Celem tego procesu jest zapewnienie, że utrzymywany poziom funduszy własnych oraz ich charakter gwarantują wypłacalność oraz stabilność działalności Banku i Grupy.

Ocena adekwatności kapitałowej jest jednym z kluczowych elementów strategii Banku, procesu ustalania akceptowalnego poziomu ryzyka jak i procesu planowania.

W procesie ICAAP Bank wykorzystuje statystyczne modele szacowania strat dla poszczególnych rodzajów ryzyka mierzalnego np. ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego oraz dokonuje oceny jakościowej dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka nie objętych modelem np. ryzyka reputacji i braku zgodności.

W ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są parametry ryzyka przedstawiające prawdopodobieństwo zaniechania wykonania zobowiązań (PD - probability of default) przez klientów Banku Zachodniego WBK S.A. oraz wielkość potencjalnych strat (LGD loss given default) wynikających z braku wykonania zobowiązań.

Bank dokonuje wewnętrznej oceny potrzeb kapitałowych również w warunkach skrajnych, uwzględniających różne scenariusze zdarzeń makroekonomicznych.

Modele szacowania kapitału wewnętrznego podlegają corocznej ocenie i weryfikacji, których celem jest dostosowanie do skali i profilu działalności Banku Zachodniego WBK S.A., uwzględnienie nowych kategorii ryzyka oraz oceny kierownictwa.

Przegląd i ocena dokonywana jest w ramach funkcjonujących w Banku komitetów zarządzania ryzykiem w tym m. in. Komitetu Kapitałowego oraz Panelu Modeli i Metodologii funkcjonującego w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

Zobowiązania podporządkowane

W 2016 roku Bank dokonał zmiany warunków emisji podporządkowanych obligacji imiennych z dnia 5.08.2010 r., objętych przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Zgodnie z nowymi warunkami emisji został między innymi, wydłużony termin zapadalności do dnia 5.08.2025 roku. Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18.05.2016 r., Bank otrzymał zgodę na zaliczenie nowej emisji do kapitału uzupełniającego Tier II w kwocie 100 000 000 EUR.

W ramach realizacji strategii podwyższania kapitału uzupełniającego Tier II Bank dokonał również w dniu 2.12.2016 roku dodatkowej emisji obligacji własnych o wartości nominalnej 120 000 000 EUR. Wnioskiem z dnia 5.12.2016 r. Bank wystąpił do Komisji Nadzoru Finansowego o zaliczenie tych obligacji do kapitałów uzupełniających Tier II.

Szczegółowe informacje na temat zobowiązań podporządkowanych znajdują się w nocie 32.

w tys. zł

5. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przychody odsetkowe z tytułu		
Należności od podmiotów gospodarczych	1 607 575	1 535 361
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	1 922 895	1 733 407
<i>Należności z tytułu kredytów hipotecznych</i>	842 497	735 011
Dłużnych papierów wartościowych, w tym:	576 044	596 287
<i>w portfelu inwestycyjnym dostępnym do sprzedaży</i>	543 738	563 946
<i>w portfelu handlowym</i>	32 306	32 341
Należności od banków	63 020	75 340
Należności sektora budżetowego	6 881	7 817
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	9 149	9 578
Odsetki od IRS -zabezpieczających	284 353	285 978
Razem	4 469 917	4 243 768
Koszty odsetkowe z tytułu		
Depozytów klientów indywidualnych	(495 924)	(587 815)
Depozytów podmiotów gospodarczych	(337 316)	(328 565)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(30 571)	(45 070)
Depozytów sektora budżetowego	(41 627)	(56 171)
Depozytów banków	(18 999)	(10 104)
Zobowiązań podporządkowanych i emisji papierów wartościowych	(65 040)	(81 191)
Razem	(989 477)	(1 108 916)
Wynik z tytułu odsetek	3 480 440	3 134 852

Na dzień 31.12.2016 r. przychody odsetkowe zawierają odsetki od kredytów z utratą wartości w kwocie 192 462 tys. zł (31.12.2015 - 245 206 tys. zł).

w tys. zł

6. Wynik z tytułu prowizji

Przychody prowizyjne	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Obszar eBiznes & Płatności	579 525	542 171
Obsługa rachunków i obrót pieniężny	329 318	329 161
Prowizje i opłaty za zarządzanie aktywami	4 268	6 454
Prowizje walutowe	320 003	312 906
Prowizje od kredytów	205 485	219 939
Prowizje ubezpieczeniowe	93 301	123 032
Prowizje z działalności maklerskiej	71 627	71 347
Karty kredytowe	85 036	82 199
Gwarancje i poręczenia	65 579	42 732
Organizowanie emisji	15 212	15 028
Opłaty dystrybucyjne	129 582	132 210
Pozostałe prowizje	5 170	10 665
Razem	1 904 106	1 887 844
Koszty prowizyjne	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Obszar eBiznes & Płatności	(201 328)	(173 807)
Karty kredytowe	(17 868)	(20 393)
Prowizje z działalności maklerskiej	(10 368)	(11 579)
Prowizje od umów leasingowych	(66)	(127)
Prowizje za pośrednictwo w udzielaniu kredytów	(12 471)	(20 088)
Prowizje ubezpieczeniowe	(8 280)	(8 876)
Pozostałe	(48 990)	(39 730)
Razem	(299 371)	(274 600)
Wynik z tytułu prowizji	1 604 735	1 613 244

Powyższe zestawienie obejmuje przychody prowizyjne z tytułu kredytów, kart kredytowych, gwarancji i poręczeń w kwocie 356 100 tys. zł na 31.12.2016 r. (344 870 tys. zł na 31.12.2015 r.) i koszty prowizyjne związane z kartami kredytowymi i za pośrednictwo w udzielaniu kredytów w kwocie (30 339) tys. zł ((40 481) tys. zł na 31.12.2015 r.) (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

7. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów zależnych i stowarzyszonych	343 770	51 680
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	94 987	103 306
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	531	1 379
Razem	439 288	156 365

w tys. zł

8. Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Pochodne instrumenty finansowe oraz walutowe operacje międzybankowe	248 025	204 662
Pozostałe handlowe dochody z transakcji walutowych	12 176	15 648
Operacje kapitałowymi instrumentami finansowymi	(1 710)	(10 273)
Operacje dłużnymi instrumentami finansowymi	7 880	(16 542)
Razem	266 371	193 495

W pozycji wynik handlowy i rewaluacja zawarta jest zmiana wyceny instrumentów pochodnych w kwocie (5 952) tys. zł za 2016 r. oraz odwrócenie zmiany wyceny w kwocie 7 057 tys. zł za 2015 r.

Powyższe kwoty zawierają w sobie korekty z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA, DVA), które w latach 2016 i 2015 wynosiły odpowiednio (2 748) tys. i 6 584 tys. zł.

9. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Wynik na sprzedaży instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży	307 666	2 215
Wynik na sprzedaży instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	92 772	276 368
Utrata wartości	(1 408)	(323)
Razem wynik na instrumentach finansowych	399 030	278 260
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	57 503	46 294
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	(55 344)	(50 837)
Razem wynik na instrumentach zabezpieczających i zabezpieczanych	2 159	(4 543)
Razem	401 189	273 717

10. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przychody z tytułu sprzedaży usług	19 428	17 183
Przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań od ubezpieczycieli	2 210	1 305
Zwroty opłat BFG	54 215	39 683
Rozwiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	12 788	21 831
Rozliczenie umów leasingowych	2 907	1 341
Przychody z tytułu odzyskanych należności (przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych)	6 876	5 758
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	7 026	18 515
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	1 047	474
Pozostałe	12 968	13 559
Razem	119 465	119 649

w tys. zł

11. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych		
Odpis na poniesione zidentyfikowane straty (indywidualne i portfelowe)	(609 608)	(694 394)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	(143)	6 103
Wynik z tytułu należności odzyskanych	(1 133)	4 370
Odpis na kredytowe zobowiązania pozabilansowe	27 405	16 026
Razem	(583 479)	(667 895)

12. Koszty pracownicze

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Koszty pracownicze		
Wynagrodzenia i premie	(1 010 647)	(1 032 141)
Narzuły na wynagrodzenia	(165 456)	(173 051)
Koszty świadczeń socjalnych	(28 431)	(30 055)
Koszty szkoleń	(15 163)	(16 428)
Rezerwa na odprawy emerytalne i niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	(1 073)	(3 646)
Razem	(1 220 770)	(1 255 321)

13. Koszty działania banku

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Koszty działania banku		
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	(299 118)	(320 683)
Marketing i reprezentacja	(86 624)	(117 758)
Eksploatacja systemów informacyjnych	(148 335)	(145 509)
Koszty ponoszone na rzecz BFG, KNF i KDPW	(246 326)	(408 150)
Opłaty pocztowe i telekomunikacyjne	(32 642)	(37 534)
Koszty konsultacji i doradztwa	(46 943)	(32 738)
Samochody i usługi transportowe oraz transport wartości	(60 089)	(59 614)
Koszty pozostałych usług obcych	(75 771)	(74 347)
Materiały eksploatacyjne, druki, czekki, karty	(20 708)	(18 425)
Pozostałe podatki i opłaty	(26 661)	(29 080)
Transmisja danych	(12 378)	(16 508)
Rozliczenia KIR, SWIFT	(25 106)	(24 963)
Koszty zabezpieczenia banku	(24 375)	(19 147)
Koszty remontów maszyn	(15 942)	(8 770)
Pozostałe	(18 421)	(20 487)
Razem	(1 139 439)	(1 333 713)

w tys. zł

14. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne i inne aktywa	(93 813)	(67 866)
Odписы z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(12 359)	-
Koszty zakupu usług	(2 775)	(1 672)
Składki na rzecz organizacji o charakterze dobrowolnym	(675)	(722)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 932)	(3 111)
Przekazane darowizny	(4 260)	(5 542)
Pozostałe	(12 543)	(7 214)
Razem	(128 357)	(86 127)

15. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Część bieżąca	(560 722)	(427 380)
Część odroczone	(6 806)	7 037
Razem	(567 528)	(420 343)

Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk przed opodatkowaniem	2 649 248	2 176 553
Stawka podatku	19%	19%
Obciążenie podatkowe od zysku przed opodatkowaniem	(503 357)	(413 545)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	(33 889)	(13 762)
Podatek od instytucji finansowych	(67 654)	-
Sprzedaż wierzytelności	(43 223)	(29 110)
Przychody niepodatkowe (dywidendy)	83 439	29 705
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodu	(8 023)	(4 859)
Korekta podatku roku ubiegłego	8 385	10 431
Pozostałe	(3 206)	797
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(567 528)	(420 343)

Podatek odroczonej ujęty bezpośrednio w kapitale własnym	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Związany z instrumentami kapitałowymi dostępnymi do sprzedaży	(124 073)	(183 376)
Związany z dłużnymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży	33 645	(42 530)
Związany z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	26 173	46 079
Związany z wyceną programów określonych świadczeń	(1 835)	(614)
Razem	(66 090)	(180 441)

w tys. zł

16. Zysk na akcję

Zysk na akcję	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 081 720	1 756 210
Średnio ważona liczba akcji zwykłych	99 234 534	99 234 534
Podstawowy zysk na akcję (zł)	20,98	17,70
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 081 720	1 756 210
Średnio ważona liczba akcji zwykłych	99 234 534	99 234 534
Średnio ważona liczba potencjalnych akcji zwykłych *	155 947	167 928
Rozwodniony zysk na akcję (zł)	20,94	17,67

* Średnioważona liczba potencjalnych akcji zwykłych uwzględnia liczbę opcji na akcje przyznanych w programie motywacyjnym opisanym w nocie 49.

17. Gotówka i operacje z bankami centralnymi

Gotówka i operacje z bankami centralnymi	31.12.2016	31.12.2015
Gotówka	2 114 542	2 003 444
Rachunki bieżące w bankach centralnych	2 535 091	4 126 099
Lokaty	47 001	-
Razem	4 696 634	6 129 543

Bank Zachodni WBK S.A. utrzymuje na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową naliczoną na podstawie wartości miesięcznego średniego stanu depozytów otrzymanych przez Bank i stopy rezerwy obowiązkowej, która we wszystkich ww. okresach wynosiła 3,5%.

Zgodnie z określonymi przepisami kwota naliczonej rezerwy pomniejszona jest o równowartość 500 tys. EUR.

18. Należności od banków

Należności od banków	31.12.2016	31.12.2015
Lokaty i kredyty	798 068	1 753 992
Rachunki bieżące, pozostałe	2 510 734	2 730 211
Należności brutto	3 308 802	4 484 203
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-	(1)
Razem	3 308 802	4 484 202

Wartość godziwą „Należności od banków” przedstawia nota 41.

w tys. zł

19. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2016		31.12.2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym	1 876 563	1 729 840	2 074 811	2 011 510
Transakcje stopy procentowej	971 978	899 009	1 297 769	1 261 946
Forward	6	20	-	-
Opcje	17 744	17 743	9 638	9 639
Swap stopy procentowej (IRS)	947 336	874 150	1 284 493	1 247 064
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	6 892	7 096	3 638	5 243
Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	12 032	12 032	13 099	13 099
Opcje	12 032	12 032	13 099	13 099
Transakcje walutowe	892 553	818 799	763 943	736 465
Swap walutowo-procentowy (CIRS)	226 334	245 130	123 878	171 575
Forward	69 838	61 693	35 472	36 408
Swap walutowy (FX Swap)	429 196	352 967	394 037	324 068
Spot	1 561	2 041	1 913	1 729
Opcje	156 718	156 718	202 503	202 503
Inne	8 906	250	6 140	182
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	1 321 624	-	2 099 823	-
Dłużne papiery wartościowe	1 312 589	-	2 074 899	-
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	612 233	-	2 073 995	-
- obligacje	612 233	-	2 073 995	-
Papiery wartościowe banku centralnego:	699 883	-	-	-
- bony	699 883	-	-	-
Komercyjne papiery wartościowe:	473	-	904	-
- obligacje	473	-	904	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	9 035	-	24 924	-
- notowane	9 035	-	24 924	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży	-	80 129	-	524 198
Razem aktywa/zobowiązania finansowe	3 198 187	1 809 969	4 174 634	2 535 708

W pozycji aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym zawarta jest zmiana wyceny z tytułu ryzyka kontrahenta w kwocie 9 373 tys. zł na 31.12.2016 r. oraz 14 197 tys. zł na 31.12.2015 r.

Przychody odsetkowe z instrumentów dłużnych oraz innych instrumentów o stałej stopie dochodu są ujmowane w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

Zyski i straty powstające z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku handlowym i rewaluacji rachunku zysków i strat.

Wszystkie aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zakwalifikowane do tej kategorii w związku z handlowym charakterem zawieranych transakcji. Na dzień sprawozdawczy 31.12.2016 r. oraz w okresie porównawczym przy początkowym ujęciu nie wystąpiły przypadki desygnacji do wyżej wymienionej kategorii aktywów finansowych.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Bank nie kompensuje i nie prezentuje w kwocie netto aktywów i zobowiązań finansowych. W związku z tym, zgodnie z wymogami MSSF 7, poniższe informacje dotyczą tylko aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z transakcji terminowych i pochodnych, zawieranych na podstawie umów ramowych typu ISDA Master Agreement oraz innych umów ramowych przewidujących w sytuacji wystąpienia określonego przypadku naruszenia możliwość rozwiązania transakcji i rozliczenia z kontrahentem na podstawie skompensowanej kwoty wzajemnych należności i zobowiązań.

W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych (zarówno zaklasyfikowanych do portfela przeznaczone do obrotu, jak i desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń) oraz zabezpieczeń pieniężnych objętych umowami ramowymi umożliwiającymi kompensowanie w określonych okolicznościach.

w tys. zł

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	31.12.2016		31.12.2015	
	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Wycena instrumentów pochodnych	1 934 442	3 691 420	2 231 495	4 035 340
Wartość przyjętych/złożonych zabezpieczeń	(249 791)	(2 131 485)	(207 534)	(2 293 837)
Aktywa i zobowiązania podlegające kompensacie zgodnie z umową ramową	1 684 651	1 559 935	2 023 961	1 741 503
Maksymalna kwota ewentualnej kompensaty	(924 984)	(924 984)	(1 492 632)	(1 492 632)
Aktywa i zobowiązania podlegające kompensacie zgodnie z umową ramową przy uwzględnieniu maksymalnej kwoty ewentualnej kompensaty	759 667	634 951	531 329	248 871

Poniższa tabela przedstawia nominały instrumentów pochodnych.

Nominały instrumentów pochodnych	31.12.2016	31.12.2015
1. Transakcje pochodne –terminowe (zabezpieczające)	30 178 193	35 681 069
a) Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	2 282 240	2 115 615
b) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne-kupiony (IRS)	2 242 000	3 498 747
c) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne-kupiony (CIRS)	12 013 523	14 281 838
d) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne-sprzedany (CIRS)	13 640 430	15 784 869
2. Transakcje pochodne-terminowe (handlowe)	291 909 465	251 524 712
a) Transakcje stopy procentowej	172 058 392	148 248 296
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	148 034 909	131 201 753
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	16 680 000	13 375 000
Opcje na stopę procentową	7 314 133	3 671 543
Forward kupiony	27 090	-
Forward sprzedany	2 260	-
b) Transakcje walutowe	119 851 073	103 276 416
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	30 143 163	23 112 618
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	30 025 420	23 042 788
Forward kupiony	5 580 260	4 872 628
Forward sprzedany	5 620 242	4 899 101
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	13 205 081	9 336 831
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	13 232 885	9 389 486
Opcje walutowe kupione CALL	5 398 974	6 972 190
Opcje walutowe kupione PUT	5 623 037	7 339 292
Opcje walutowe sprzedane CALL	5 398 974	6 972 190
Opcje walutowe sprzedane PUT	5 623 037	7 339 292
3. Bieżące operacje walutowe	1 540 212	3 119 168
Spot - zakupiony	769 621	1 559 682
Spot - sprzedany	770 591	1 559 486
4. Transakcje związane z kapitałowymi instrumentami finansowymi	1 335 679	1 485 063
Instrumenty pochodne - zakupione	664 431	731 883
Instrumenty pochodne - sprzedane	671 248	753 180
Razem	324 963 549	291 810 012

Nominały instrumentów pochodnych dla transakcji jednowalutowych (IRS, FRA, opcje nie będące opcjami walutowymi) zostały zaprezentowane wyłącznie jako kwoty nabyte.

w tys. zł

20. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Pochodne instrumenty zabezpieczające	31.12.2016		31.12.2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	3 232	139 973	116	192 392
Instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	63 555	1 821 855	162 707	1 831 620
Ogółem zabezpieczające instrumenty finansowe	66 787	1 961 828	162 823	2 024 012

Na dzień 31.12.2016 r. w pozycji pochodne instrumenty zabezpieczające – instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne zawarta jest korekta wyceny dnia pierwszego dla transakcji start forward CIRS w kwocie (10 665) tys. zł.

Do wyceny transakcji Bank stosuje model wyceny, zaklasyfikowany do Kategorii II wartości godziwej, w którym istotne dane przyjęte do wyceny oparte są na obserwowalnych parametrach rynkowych (pośrednio lub bezpośrednio). Bank traktuje różnice w inicjalnej wycenie instrumentu różnice jako zysk/stratę dnia pierwszego i amortyzuje w czasie ujmując efekt wyceny w rachunku zysków i strat. Amortyzacja korekty wyceny dnia pierwszego została zawarta w nocie Wynik handlowy i rewaluacja.

21. Należności od klientów

Należności od klientów	31.12.2016	31.12.2015
Należności od podmiotów gospodarczych	46 811 514	45 442 685
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	42 995 955	38 865 950
<i>Należności z tytułu kredytów na nieruchomości</i>	<i>32 711 667</i>	<i>29 195 051</i>
Należności od podmiotów sektora publicznego	195 752	234 917
Pozostałe należności	181 596	6 392
Należności brutto	90 184 817	84 549 944
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(3 082 427)	(3 424 594)
Razem	87 102 390	81 125 350

Na dzień 31.12.2016 r. korekta wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka kredytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 2 948 tys. zł.

W grudniu 2015 roku Bank Zachodni WBK S.A. zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych na bazie makro dla udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN (łącznie 6 relacji). Do dnia zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korekta skumulowana z tytułu wyceny do wartości godziwej dla pozycji zabezpieczanej ujęta w bilansie wyniosła 7 148 tys. zł. Kwota ta jest amortyzowana do rachunku zysków i strat zgodnie z pierwotnymi terminami, na jakie były ustanawiane poszczególne relacje zabezpieczające. Kwota 5 687 tys. zł została ujęta w rachunku zysków i strat roku 2016, a kwota 1 461 tys. zł trafi do rachunku zysków i strat do końca 2018 roku.

Szczegółowa analiza kredytów na nieruchomości wg walut znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. za 2016 r. opublikowanym w dniu 17.02.2017 r.

Wartość godziwą „Należności od klientów” przedstawia nota 41.

w tys. zł

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów	31.12.2016	31.12.2015
Utrata wartości oceniana indywidualnie i portfelowo		
Stan na 31 grudnia roku poprzedniego	(3 084 165)	(3 079 999)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(609 609)	(694 394)
Spisanie należności w ciężar rezerw/sprzedaż wierzytelności	938 201	661 948
Transfer	26 892	35 920
Różnice kursowe	(12 180)	(7 640)
Stan na koniec okresu	(2 740 861)	(3 084 165)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty		
Stan na 31 grudnia roku poprzedniego	(340 429)	(342 520)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(143)	6 059
Sprzedaż wierzytelności	3 182	-
Transfer	-	-
Różnice kursowe	(4 176)	(3 968)
Stan na koniec okresu	(341 566)	(340 429)
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(3 082 427)	(3 424 594)

22. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31.12.2016	31.12.2015
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wyceniane według wartości godziwej		
Dłużne papiery wartościowe	25 467 070	21 471 774
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	20 472 331	17 379 677
- obligacje	20 472 331	17 379 677
Papiery wartościowe banku centralnego:	2 849 694	1 849 461
- bony	2 849 694	1 849 461
Komercyjne papiery wartościowe:	2 145 045	2 242 636
- obligacje	2 145 045	2 242 636
Kapitałowe papiery wartościowe	855 291	1 095 923
- notowane	12 644	18 271
- nienotowane	842 647	1 077 652
Certyfikaty inwestycyjne	-	8 549
Razem	26 322 361	22 576 246

Według stanu na 31.12.2016 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 18 686 207 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 6 780 863 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2015 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 16 399 457 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 5 072 317 tys. zł.

Na dzień 31.12.2016 r. korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 132 512 tys. zł, na dzień 31.12.2015 r. korekta wynosiła 177 761 tys. zł.

Nienotowane kapitałowe instrumenty finansowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, dla których brak jest aktywnego rynku są ujmowane według kosztu nabycia i poddawane testowi na utratę wartości lub ich wartość godziwa ustalana jest w oparciu o modele wyceny. Na dzień bilansowy Bank dokonuje przeglądu wartości godziwej nienotowanych instrumentów finansowych sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży.

Wartość godziwą „Aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” przedstawia nota 41

w tys. zł

Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty finansowe z prawem do kapitału	Razem
Stan na 1 stycznia 2016	21 471 774	1 104 472	22 576 246
Zwiększenia	44 844 381	72 965	44 917 346
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(40 512 751)	(8 616)	(40 521 367)
Wycena do wartości godziwej	(446 168)	(312 122)	(758 290)
Zmiana stanu odsetek naliczonych	57 682	-	57 682
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(1 408)	(1 408)
Różnice kursowe	52 152	-	52 152
Stan na 31 grudnia 2016	25 467 070	855 291	26 322 361

Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty finansowe z prawem do kapitału	Razem
Stan na 1 stycznia 2015 r.	23 612 492	852 956	24 465 448
Zwiększenia	95 257 414	6 805	95 264 219
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(96 982 076)	(15 193)	(96 997 269)
Wycena do wartości godziwej	(417 785)	260 227	(157 558)
Zmiana stanu odsetek naliczonych	(32 928)	-	(32 928)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(323)	(323)
Różnice kursowe	34 657	-	34 657
Stan na 31 grudnia 2015 r.	21 471 774	1 104 472	22 576 246

23. Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone

Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone	31.12.2016	31.12.2015
Podmioty zależne	2 340 719	2 340 719
Podmioty stowarzyszone	36 606	36 606
Razem	2 377 325	2 377 325

Wartość godziwą inwestycji w podmioty zależne i stowarzyszone przedstawia nota 41.

Nie wystąpiła utrata wartości w inwestycjach w podmioty zależne i stowarzyszone.

w tys. zł

Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone wg stanu na 31.12.2016 r. *

Nazwa jednostki	BZ WBK		Giełdokracja Sp. z o.o.	BZ WBK Nieruchomości S.A.	BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.		Santander Consumer Bank S.A.	Razem
	Inwestycje Sp. z o.o.	BZ WBK Finanse Sp. z o.o.			Poznań	Poznań		
Siedziba	Poznań	Poznań	Poznań	Zakrzewo	Poznań	Wrocław		
Rodzaj powiązania	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna		
Procent posiadanego kapitału	100,00	100,00	100,00	99,99	50,00	60,00		
Wartość bilansowa	46 600	130 097	100	753	6 755	2 156 414		2 340 719
Aktywa jednostki razem	44 842	212 953	152	564	117 934	17 382 269		17 758 714
Kapitał własny jednostki, w tym:	44 807	208 399	152	505	93 603	2 705 034		3 052 500
kapitał zakładowy	100	1 165	334	750	13 500	520 000		535 849
pozostały kapitał własny, w tym:	44 707	207 234	(182)	(245)	80 103	2 185 034		2 516 651
niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych	-	-	-	(215)	26 751	-		26 536
zysk (strata) netto	(6 232)	23 441	(182)	(30)	49 267	451 408		517 672
Zobowiązania jednostki	35	4 554	-	59	24 331	14 677 235		14 706 214
Dochody	(7 805)	32 365	38	117	258 932	1 735 893		2 019 540

* dane niezaudytowane

Nazwa jednostki	Rodzaj działalności
BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.	nabywanie, zbywanie akcji i udziałów spółek prawa handlowego oraz innych papierów wartościowych; działalność związana z poszukiwaniem inwestorów
BZ WBK Finanse Sp. z o.o.	scentralizowane zarządzanie spółkami BZ WBK Leasing S.A., BZ WBK Lease S.A., BZ WBK Faktor Sp. z o.o.
Giełdokracja Sp. z o.o.	realizacja działań edukacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku kapitałowego, prowadzenie portali internetowych oraz świadczenie usług reklamowych i informacyjnych
BZ WBK Nieruchomości S.A.	organizowanie, obsługa i prowadzenie usług gastronomicznych i hotelarskich, pośrednictwo i świadczenie w zakresie usług turystycznych
BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	działalność związana z zarządzaniem funduszami
Santander Consumer Bank S.A.	przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych, udzielanie i zaciąganie kredytów i pożyczek pieniężnych

Nazwa jednostki stowarzyszonej:	Kraj założenia oraz miejsce prowadzenia działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale/w głosach		Metoda wyceny	Rodzaj działalności
		2016	2015		
BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	Polska	49,00	49,00	Metoda praw własności	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia na życie
BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	Polska	49,00	49,00	Metoda praw własności	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe

w tys. zł

Skrócone wybrane informacje finansowe każdej jednostki stowarzyszonej, która posiada udziały istotne dla Grupy, zostały przedstawione poniżej:

	BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.		BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	
	2016 *	2015 *	2016 *	2015 *
Należności od banków	29 667	57 595	10 137	3 827
Aktywa finansowe handlowe	18 166	22 024	1 273	2 601
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	240 673	147 801	327 600	261 350
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	750	95	1 060	(961)
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	538 517	615 798	-	-
Pozostałe rozrachunki	66 013	12 359	81 129	18 825
Rozliczenia międzyokresowe	129 269	79 536	12 875	28 929
Pozostałe pozycje aktywów	1 119	688	924	441
AKTYWA RAZEM	1 024 174	935 896	434 998	315 012
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	839 675	854 252	175 593	190 194
Udział reasekutorów w rezerwach	(6 059)	(6 502)	(114 575)	(74 642)
Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	-	-	(724)	(436)
Pozostałe zobowiązania	93 858	6 859	103 240	17 093
Rozliczenia międzyokresowe	1 453	2 340	68 202	44 732
Fundusze specjalne	15	18	31	38
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	928 942	856 967	231 767	176 979
Przychody	191 223	239 430	153 558	164 415
Zysk (strata) netto za okres	40 727	30 688	71 573	40 312
Dywidendy wypłacone BZ WBK SA	10 827	5 721	-	-

* Dane oparte na szacunkach Spółek

w tys. zł

Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone wg stanu na 31.12.2015 r.

Nazwa jednostki	BZ WBK		Giełdokracja Sp. z o.o.	BZ WBK		Santander		Razem
	Inwestycje Sp. z o.o.	BZ WBK Finanse Sp. z o.o.		Nieruchomości S.A.	BZ WBK Asset Management S.A.	Consumer Bank S.A.		
Siedziba	Poznań	Poznań	Poznań	Zakrzewo	Poznań	Wrocław		
Rodzaj powiązania	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna		
Procent posiadanego kapitału	100,00	100,00	100,00	99,99	50,00	60,00		
Wartość bilansowa	46 600	130 097	100	753	6 755	2 156 414		2 340 719
Aktywa jednostki razem	61 199	208 106	358	629	85 692	16 386 938		16 742 922
Kapitał własny jednostki, w tym:	58 652	204 959	334	535	81 414	2 697 829		3 043 723
kapitał zakładowy	100	1 165	100	750	13 500	520 000		535 615
pozostały kapitał własny, w tym:	58 552	203 794	234	(215)	67 914	2 177 829		2 508 108
<i>niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych</i>	-	(5 700)	-	(246)	-	236 685		230 739
<i>zysk (strata) netto</i>	1 467	44 240	85	31	59 585	434 586		539 994
Zobowiązania jednostki	2 547	3 147	24	94	4 278	13 689 109		13 699 199
Dochody	2 110	49 534	497	239	81 137	1 650 974		1 784 491

Nazwa jednostki	Rodzaj działalności
BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.	nabywanie, zbywanie akcji i udziałów spółek prawa handlowego oraz innych papierów wartościowych; działalność związana z poszukiwaniem inwestorów
BZ WBK Finanse Sp. z o.o.	scentralizowane zarządzanie spółkami BZ WBK Leasing S.A., BZ WBK Lease S.A., BZ WBK Faktor Sp. z o.o.
Giełdokracja Sp. z o.o.	realizacja działań edukacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku kapitałowego, prowadzenie portali internetowych oraz świadczenie usług reklamowych i informacyjnych
BZ WBK Nieruchomości S.A.	organizowanie, obsługa i prowadzenie usług gastronomicznych i hotelarskich, pośrednictwo i świadczenie w zakresie usług turystycznych
BZ WBK Asset Management S.A.	działalność maklerska polegająca na zarządzaniu cudzym pakietem papierów wartościowych dopuszczonych i nie dopuszczonych do publicznego obrotu
Santander Consumer Bank S.A.	przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych, udzielanie i zaciąganie kredytów i pożyczek pieniężnych

w tys. zł

24. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne Rok 2016	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 257 782	229 370	155 755	1 642 907
Zwiększenia z tytułu:				
-zakup	-	-	147 398	147 398
-darowizny	-	-	-	-
-przeniesienia z nakładów	128 979	4 058	-	133 037
-transferów	-	-	6 174	6 174
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji, sprzedaży	(51 907)	-	(107)	(52 014)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(133 037)	(133 037)
-transferów	-	-	-	-
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 334 854	233 428	176 183	1 744 465
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 077 078)	(122 226)	-	(1 199 304)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(101 753)	(30 491)	-	(132 244)
-likwidacji, sprzedaży	51 391	-	-	51 391
-transferów	-	-	-	-
Odписы/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 127 440)	(152 717)	-	(1 280 157)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 334 854	233 428	176 183	1 744 465
Skumulowana amortyzacja	(1 127 440)	(152 717)	-	(1 280 157)
Stan na 31 grudnia 2016	207 414	80 711	176 183	464 308

w tys. zł

Wartości niematerialne Rok 2015	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości		Nakłady na wartości niematerialne	Razem
		Pozostałe		
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 156 509	213 775	157 644	1 527 928
Zwiększenia z tytułu:				
-zakup	-	-	156 595	156 595
-darowizny	-	-	-	-
-przeniesienia z nakładów	146 813	15 595	-	162 408
-transferów	-	-	3 941	3 941
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji, sprzedaży	(45 540)	-	(17)	(45 557)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(162 408)	(162 408)
-transferów	-	-	-	-
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 257 782	229 370	155 755	1 642 907
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 043 619)	(91 044)	-	(1 134 663)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(78 903)	(31 182)	-	(110 085)
-likwidacji, sprzedaży	45 444	-	-	45 444
-transferów	-	-	-	-
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 077 078)	(122 226)	-	(1 199 304)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 257 782	229 370	155 755	1 642 907
Skumulowana amortyzacja	(1 077 078)	(122 226)	-	(1 199 304)
Stan na 31 grudnia 2015	180 704	107 144	155 755	443 603

25. Wartość firmy

Na dzień 31.12.2016 r. oraz w okresie porównawczym wartość firmy obejmuje następującą pozycję:

- 1 688 516 tys. zł - wartość firmy powstała w wyniku połączenia Banku Zachodniego WBK S.A. z Bankiem Kredyt Bank S.A. w dniu 4.01.2013 r.,

Zgodnie z wymogami MSSF 3 wartość firmy została wyznaczona jako nadwyżka kosztów nabycia nad wartością godziwą zidentyfikowanych nabytych aktywów i zobowiązań.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia z Bankiem Kredyt Bank S.A.

W 2016 r. i w okresie porównawczym Bank przeprowadził testy na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia z Bankiem Kredyt Bank S.A. w dniu 4.01.2013 r., którego wartość bilansowa na 31.12.2016 r. wyniosła 1 688 516 tys. zł. (podobnie jak na dzień 31.12.2015 r.).

Wartość odzyskiwalna w oparciu o wartość użytkową

Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Szacunek wartości użytkowej, która jest wyższa od wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, jest przeprowadzony w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych odpowiedni dla banków i innych instytucji finansowych. Przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne wypracowywane przez segmenty biznesowe Banku Zachodniego WBK są zgodne z 3-letnimi projekcjami finansowymi kierownictwa Banku na lata 2017 – 2019.

Biorąc pod uwagę stabilność Banku Zachodniego WBK S.A., zrównoważone wyniki finansowe oraz w wyniku porównania wartości użytkowej z wartością bilansową ośrodka generującego przepływy pieniężne nie stwierdzono utraty wartości.

w tys. zł

kluczowe założenia przyjęte przy ustaleniu wartości użytkowej

Dla potrzeb pomiaru utraty wartości firmy Bank postępuje się następującą, wynikającą z początkowego ujęcia, alokacją wartości firmy na historyczne segmenty biznesowe:

Wartość firmy	Bankowość	Bankowość	Global Banking and	Segment ALM i	Razem
	Detaliczna	Biznesowa i Korporacyjna	Markets	Operacji Centralnych	
	764 135	578 808	222 621	122 952	1 688 516

Z uwagi na przyjęty model wyceny, założenia przyjęte do ustalenia wartości użytkowej dla poszczególnych segmentów są takie same.

Projekcja finansowa

Projekcja finansowa na lata 2017 – 2019 została opracowana z uwzględnieniem planów strategicznych i operacyjnych na lata 2017 - 2019 oraz dostępnych prognoz makroekonomicznych i rynkowych. Prognozy makroekonomiczne na lata 2017 – 2019, które są podstawą testu na utratę wartości firmy, wskazują średni wzrost PKB na poziomie 2,5%. Oczekiwane jest, że stopy procentowe utrzymają się na obecnym niskim poziomie przynajmniej do końca 2017 roku, a następnie wzrosną w kolejnych latach projekcji. Projekcja finansowa zakłada kontynuację rozwoju obecnej oferty ze szczególną koncentracją na wzroście głównych linii produktowych, obsłudze osób fizycznych z segmentu detalicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstwach korzystających z usług finansowania, produktów oszczędnościowych oraz usług transakcyjnych.

Stopa dyskontowa

Stopa dyskontowa przyjęta w modelu zdyskontowanych dywidend, w zależności od horyzontu czasowego, wynosi 9,9% – 10,8%. Stopa dyskontowa równoważna wymaganej stopie zwrotu, została obliczona na podstawie modelu wyceny aktywów kapitałowych (Capital Assets Pricing Model) z wykorzystaniem: stopy wolnej od ryzyka, współczynnika beta dla sektora bankowego oraz premii za ryzyko kapitałowe. Wartość stopy wolnej od ryzyka waha się między 3,60% a 4,53%, przy czym opiera się ona na rentowności papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, odpowiedniej do długości okresu dyskontowania. Przepływy pieniężne poza 3-letnią projekcją finansową są dyskontowane z zastosowaniem 10-letniej rentowności papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa. Na koniec roku 2016 premię za ryzyko kapitałowe rynkowe oszacowano na poziomie 5,5%.

Stopa wzrostu w okresie wykraczającym poza projekcje finansowe

Ekstrapolację przepływów pieniężnych, wykraczających poza 3-letni okres objęty projekcjami finansowymi (wartość rezydualna) oparto na stopie wzrostu wynoszącej 2,5% rocznie, tj. na poziomie projektowanego długoterminowego wzrostu PKB.

Minimalny poziom współczynnika wypłacalności wymagany przez organy nadzorcze

Wzrost poziomu wymaganego kapitału oznacza spadek wartości kapitału dostępnego do teoretycznych dywidend w ramach przeprowadzanego testu. W IV kw. 2015 roku zgodnie z polskimi przepisami zaczęły obowiązywać podwyższone wymogi kapitałowe; dodatkowe wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka walutowych kredytów hipotecznych (0,62 pp.), dodatkowy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25 pp. oraz zwiększenie dodatkowego wymogu kapitałowego umożliwiającego wypłatę dywidendy o 3,0 pp. Wszystkie te czynniki wpływają negatywnie na kapitał dostępny do teoretycznych dywidend, a tym samym na wyniki testu na utratę wartości firmy.

Powyższe czynniki spowodowały, że wymagany poziom współczynnika wypłacalności w 3-letnim okresie projekcji wynosi 14,37% i jest równy minimalnemu poziomowi wymaganemu przez KNF.

Podczas, gdy podwyższone wymogi kapitałowe zapewniają stabilność i bezpieczeństwo Banku Zachodniego WBK S.A. zwiększając bazę kapitałową, o tyle pomniejszają one dywidendy dostępne dla akcjonariuszy, które wpływają na wartość użytkową ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

w tys. zł

26. Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały Rok 2016	Nieruchomości	Leasing zwrotny - nieruchomości	Sprzęt informatyczny	Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Leasing zwrotny - nakłady	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	865 320	39 480	555 834	85 504	276 846	3 067	127 795	1 953 846
Zwiększenia z tytułu:								
-zakupu	-	-	-	-	-	17 261	131 732	148 993
-leasingu	-	-	-	30 480	-	-	-	30 480
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	24 068	-	91 122	-	8 941	-	-	124 131
-transferów	59	-	18 728	-	9	-	-	18 796
Zmniejszenia z tytułu:								
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(48 123)	-	(40 738)	(348)	(25 162)	-	-	(114 371)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(124 131)	(124 131)
-transferów	-	(504)	-	(25 449)	(18 728)	-	(6 170)	(50 851)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	841 324	38 976	624 946	90 187	241 906	20 328	129 226	1 986 893
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(561 469)	(660)	(386 334)	(24 386)	(238 752)	-	-	(1 211 601)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:								
-amortyzacji bieżącego okresu	(25 920)	(982)	(52 656)	(12 901)	(9 414)	-	-	(101 873)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	37 299	-	40 709	315	24 007	-	-	102 330
-transferów	-	24	(15 366)	16 462	15 356	-	-	16 476
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	(12 359)	-	-	-	-	-	-	(12 359)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(562 449)	(1 618)	(413 647)	(20 510)	(208 803)	-	-	(1 207 027)
Wartość bilansowa								
Wartość wg cen nabycia	841 324	38 976	624 946	90 187	241 906	20 328	129 226	1 986 893
Skumulowana amortyzacja	(562 449)	(1 618)	(413 647)	(20 510)	(208 803)	-	-	(1 207 027)
Stan na 31 grudnia 2016	278 875	37 358	211 299	69 677	33 103	20 328	129 226	779 866

w tys. zł

Rzeczowy majątek trwały Rok 2015	Nieruchomości	Leasing zwrotny nieruchomości	Sprzęt informatyczny	Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Leasing zwrotny nakłady	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	975 589	-	699 789	61 273	292 514	-	92 137	2 121 302
Zwiększenia z tytułu:								
-zakupu	-	-	-	-	-	3 067	146 436	149 503
-leasingu	-	39 480	-	39 740	-	-	-	79 220
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	22 548	-	73 812	-	8 640	-	-	105 000
-transferów	1 319	-	-	-	23 911	-	-	25 230
Zmniejszenia z tytułu:								
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(134 136)	-	(193 856)	(429)	(48 219)	-	(1 837)	(378 477)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(105 000)	(105 000)
-transferów	-	-	(23 911)	(15 080)	-	-	(3 941)	(42 932)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	865 320	39 480	555 834	85 504	276 846	3 067	127 795	1 953 846
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(615 928)	-	(552 037)	(23 652)	(253 473)	-	-	(1 445 090)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:								
-amortyzacji bieżącego okresu	(25 898)	(660)	(47 099)	(10 743)	(11 618)	-	-	(96 018)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	80 567	-	193 715	429	45 426	-	-	320 137
-transferów	(210)	-	19 087	9 580	(19 087)	-	-	9 370
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(561 469)	(660)	(386 334)	(24 386)	(238 752)	-	-	(1 211 601)
Wartość bilansowa								
Wartość wg cen nabycia	865 320	39 480	555 834	85 504	276 846	3 067	127 795	1 953 846
Skumulowana amortyzacja	(561 469)	(660)	(386 334)	(24 386)	(238 752)	-	-	(1 211 601)
Stan na 31 grudnia 2015	303 851	38 820	169 500	61 118	38 094	3 067	127 795	742 245

w tys. zł

27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	Zmiany odnoszone		Zmiany z tytułu różnic przejściowych	31.12.2015
		na kapitały	na wynik finansowy		
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	440 134	-	11 645	11 645	428 489
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	718 212	-	(49 632)	(49 632)	767 844
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	26 173	(19 906)	-	(19 906)	46 079
Pozostałe rezerwy	106 521	-	(3 810)	(3 810)	110 331
Przychody przyszłych okresów	263 974	-	10 073	10 073	253 901
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	18 688	-	(22 164)	(22 164)	40 852
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	8 377	-	604	604	7 773
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	1 582 079	(19 906)	(53 284)	(73 190)	1 655 269

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	Zmiany odnoszone		Zmiany z tytułu różnic przejściowych	31.12.2015
		na kapitały	na wynik finansowy		
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(90 428)	135 478	-	135 478	(225 906)
Rezerwy na odprawy emerytalne	(1 836)	(1 222)	-	(1 222)	(614)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(367 427)	-	56 063	56 063	(423 490)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(173 492)	-	(13 613)	(13 613)	(159 879)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(1 876)	-	327	327	(2 203)
Różnica między wartością bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	5 260	-	3 169	3 169	2 091
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(1 973)	-	532	532	(2 505)
Suma zobowiązań z tytułu podatku odroczonego	(631 772)	134 256	46 478	180 734	(812 506)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	950 307	114 350	(6 806)	107 544	842 763
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Na dzień 31.12.2016 r. w wyliczeniu aktywów z tyt. podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie brutto 8 500 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie brutto 52 896 tys. zł.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015	Zmiany odnoszone		Zmiany z tytułu różnic przejściowych	31.12.2014
		na kapitały	na wynik finansowy		
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	428 489	-	(15 641)	(15 641)	444 130
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	767 844	-	86 638	86 638	681 206
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	46 079	20 972	-	20 972	25 107
Pozostałe rezerwy	110 331	-	12 166	12 166	98 165
Przychody przyszłych okresów	253 901	-	20 206	20 206	233 695
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	40 852	-	(94 584)	(94 584)	135 436
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	7 773	-	1 172	1 172	6 601
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	1 655 269	20 972	9 957	30 929	1 624 340

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015	Zmiany odnoszone		Zmiany z tytułu różnic przejściowych	31.12.2014
		na kapitały	na wynik finansowy		
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(225 906)	22 631	-	22 631	(248 537)
Rezerwy na odprawy emerytalne	(614)	(1 886)	-	(1 886)	1 272
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(423 490)	-	(11 733)	(11 733)	(411 757)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(159 879)	-	3 651	3 651	(163 530)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(2 203)	-	1 024	1 024	(3 227)
Różnica między wartością bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	2 091	-	3 262	3 262	(1 171)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(2 505)	-	877	877	(3 382)
Suma zobowiązań z tytułu podatku odroczonego	(812 506)	20 745	(2 919)	17 826	(830 332)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	842 763	41 717	7 038	48 755	794 008
--	----------------	---------------	--------------	---------------	----------------

w tys. zł

Na dzień 31.12.2015 r. w wyliczeniu aktywów z tyt. podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie brutto 11 893 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie brutto 91 615 tys. zł.

Zmiana stanu podatku odroczonego netto	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	842 763	794 008
Zmiany odniesione do rachunku zysków i strat	(6 806)	7 037
Zmiany odniesione na pozostałe całkowite dochody	114 350	41 718
Stan na koniec okresu	950 307	842 763

Na różnice przejściowe odniesione na kapitał własny składa się podatek odroczonego od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne oraz rezerwy na odprawy emerytalne.

Na różnice przejściowe odniesione do rachunku zysków i strat składa się podatek odroczonego od wyceny pozostałych aktywów finansowych, rezerw na należności kredytowe oraz innych aktywów i pasywów wykorzystywanych w bieżącej działalności Banku.

28. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31.12.2016	31.12.2015
Nieruchomości	608	637
Razem	608	637

29. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa	31.12.2016	31.12.2015
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	106 835	120 406
Dłużnicy różni	277 447	227 847
Czynne rozliczenia międzyokresowe	31 715	31 265
Aktywa przejęte za długi	24 463	37 364
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	21 385	23 508
Pozostałe	52	52
Razem	461 897	440 442
w tym aktywa finansowe *	405 667	371 761

* Do aktywów finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych aktywów z wyłączeniem: Czynnych rozliczeń międzyokresowych, Aktywów przejętych za długi oraz pozycji Pozostałe.

30. Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	31.12.2016	31.12.2015
Lokaty	28 522	29 050
Kredyty otrzymane od banków	664 188	195 247
Rachunki bieżące	520 055	324 261
Razem	1 212 765	548 558

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec banków” przedstawia nota 41.

w tys. zł

31. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	57 845 383	54 219 574
depozyty terminowe	18 086 495	22 061 992
w rachunku bieżącym	39 650 731	32 087 122
pozostałe	108 157	70 460
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	42 540 494	36 729 117
depozyty terminowe	20 453 339	18 424 576
w rachunku bieżącym	18 519 563	14 972 460
kredyty i pożyczki	3 020 931	2 638 739
pozostałe	546 661	693 342
Zobowiązania wobec podmiotów sektora publicznego	2 995 372	3 072 591
depozyty terminowe	1 234 058	1 292 043
w rachunku bieżącym	1 747 709	1 668 272
pozostałe	13 605	112 276
Razem	103 381 249	94 021 282

Na dzień 31.12.2016 r. depozyty stanowiące zabezpieczenie należności kredytowych wynoszą 277 959 tys. zł (31.12.2015 r. – 492 717 tys. zł).

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec klientów” przedstawia nota 41.

32. Zobowiązania podporządkowane

	Termin wymagalności/ wykupu	Waluta	Wartość nominalna
Transza 1	05.08.2025	EUR	100 000
Zamiana stanu zobowiązań podporządkowanych	31.12.2016		31.12.2015
Stan na początek okresu			426 507
Zwiększenia z tytułu:			29 231
-odsetki od pożyczki podporządkowanej			16 479
-różnice kursowe			12 752
Zmniejszenia z tytułu:			(15 281)
-spłata pożyczek podporządkowanych			-
-spłata odsetek			(15 281)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu			440 457
Krótkoterminowe			1 604
Długoterminowe (powyżej 1 roku)			438 853
			424 349

Pozostałe informacje dotyczące zobowiązań podporządkowanych zostały zaprezentowane w nodzie 4.

w tys. zł

33. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	ISIN	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności	31.12.2016
Bankowe Papiery Wartościowe serii C	PLBZ00000218	100 000	PLN	17.02.2017	
Emisja serii D	PLBZ00000200	185 000	PLN	26.02.2017	
Emisja serii B	PLBZ00000168	475 000	PLN	17.07.2017	
Emisja serii C	PLBZ00000176	485 000	PLN	25.06.2018	
Emisja serii E	PLBZ00000226	120 000	EUR	03.12.2026	
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu					1 783 303

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	ISIN	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności	31.12.2015
Bankowe Papiery Wartościowe serii A	PLBZ00000184	230 000	PLN	17.02.2016	
Emisja serii A	PLBZ00000150	500 000	PLN	19.12.2016	
Emisja serii B	PLBZ00000168	475 000	PLN	17.07.2017	
Emisja serii C	PLBZ00000176	485 000	PLN	25.06.2018	
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu					1 698 619

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	1 698 619	983 646
Zwiększenia z tytułu:	1 111 318	753 484
- emisja dłużnych papierów wartościowych	1 065 880	715 000
- odsetki od emisji dłużnych papierów wartościowych	45 438	38 484
Zmniejszenia z tytułu:	(1 026 634)	(38 511)
- wykup dłużnych papierów wartościowych	(980 000)	-
- spłata odsetek	(46 634)	(38 511)
Stan zobowiązań na koniec okresu	1 783 303	1 698 619

34. Rezerwy

Rezerwy	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwy na sprawy sporne	37 639	27 373
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	28 706	55 276
Razem	66 345	82 649

Zmiana stanu rezerw 31.12.2016	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	Razem
Stan na początek okresu	27 373	55 276	82 649
Utworzenie rezerw	77 110	61 054	138 164
Wykorzystanie rezerw	(66 157)	835	(65 322)
Rozwiązanie rezerw	(687)	(88 459)	(89 146)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na koniec okresu	37 639	28 706	66 345
Krótkoterminowe	37 639	19 712	57 351
Długoterminowe	-	8 994	8 994

w tys. zł

Zmiana stanu rezerw 31.12.2015	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	Razem
Stan na początek okresu	39 466	71 050	110 516
Utworzenie rezerw	4 299	86 730	91 029
Wykorzystanie rezerw	(7 628)	252	(7 376)
Rozwiązanie rezerw	(8 764)	(102 756)	(111 520)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na koniec okresu	27 373	55 276	82 649
Krótkoterminowe	27 373	40 880	68 253
Długoterminowe	-	14 396	14 396

35. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwy pracownicze	311 687	319 000
Inne rezerwy	3 300	3 306
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	578 741	202 215
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	171 320	157 560
Wierzyciele różni	413 579	353 179
Rozliczenia międzyokresowe bierne	137 364	152 191
Rozliczenia publiczno-prawne	78 248	45 236
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	25 314	25 376
Razem	1 719 553	1 258 063
w tym zobowiązania finansowe *	1 469 985	1 055 267

*Do zobowiązań finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych zobowiązań z wyłączeniem: Rozliczeń publiczno-prawnych oraz Rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Zmiana stanu rezerw 31.12.2016	Rezerwy pracownicze*	Inne rezerwy	Razem
Stan na początek okresu	319 000	3 306	322 306
Utworzenie rezerw	275 447	-	275 447
Wykorzystanie rezerw	(260 805)	(6)	(260 811)
Rozwiązanie rezerw	(21 955)	-	(21 955)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na koniec okresu	311 687	3 300	314 987
Krótkoterminowe	255 950	3 300	259 250
Długoterminowe	55 737	-	55 737

Zmiana stanu rezerw 31.12.2015	Rezerwy pracownicze*	Inne rezerwy	Razem
Stan na początek okresu	306 503	3 300	309 803
Utworzenie rezerw	249 212	6	249 218
Wykorzystanie rezerw	(227 870)	-	(227 870)
Rozwiązanie rezerw	(8 845)	-	(8 845)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na koniec okresu	319 000	3 306	322 306
Krótkoterminowe	259 678	3 306	262 984
Długoterminowe	59 322	-	59 322

* Na rezerwy pracownicze składają się kategorie wymienione w nocie 48.

w tys. zł

36. Kapitał akcyjny

31.12.2016 r.

Seria	Emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
				99 234 534	992 345

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Akcjonariuszami posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Banku Zachodniego WBK S.A. byli Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 69,41% ogólnej liczby głosów na WZ oraz Nationale-Nederlanden OFE z udziałem w wysokości 5,15%.

31.12.2015 r.

Seria	Emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
				99 234 534	992 345

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Akcjonariuszami posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Banku Zachodniego WBK S.A. byli Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 69,41% ogólnej liczby głosów na WZ oraz Nationale-Nederlanden OFE z udziałem w wysokości 5,15%.

w tys. zł

37. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2016	31.12.2015
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	649 810	649 810
Premia akcyjna	7 035 424	7 035 424
Inne kapitały rezerwowe w tym:	7 447 759	6 553 441
<i>Kapitał rezerwowy</i>	7 277 010	6 382 692
<i>Kapitał zapasowy</i>	170 749	170 749
Razem	15 132 993	14 238 675

Premia akcyjna (emisyjna) - powstaje z nadwyżki nad wartością nominalną sprzedanych akcji po odjęciu kosztów emisji akcji i stanowi kapitał rezerwowy Banku.

Według stanu na 31.12.2016 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 120 750 tys. zł., natomiast na 31.12.2015 r. w wysokości 104 537 tys. zł.

Inne zmiany pozostałych kapitałów zostały zaprezentowane w zestawieniach zmian w kapitałach własnych za 2016 i 2015 rok.

Statutowy kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku netto zgodnie z obowiązującym statutem Banku. Kapitał ten nie podlega podziałowi. Tworzony jest na pokrycie strat bilansowych. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy z zysku netto powinny wynosić co najmniej 8% zysku netto i dokonywane są od czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku. Wysokość odpisu uchwalana jest przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Decyzje o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

38. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych 31.12.2016	Razem brutto	Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	
			Razem netto
Bilans otwarcia w tym:	949 687	(180 440)	769 247
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	1 188 976	(225 905)	963 071
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(242 522)	46 080	(196 442)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	3 233	(615)	2 618
Zmiana wyceny dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(449 427)	85 391	(364 036)
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	(263 612)	50 086	(213 526)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	129 416	(24 589)	104 827
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(24 649)	4 683	(19 966)
Zmiana wyceny programów określonych świadczeń	6 430	(1 222)	5 208
Bilans zamknięcia w tym:	347 845	(66 091)	281 754
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	475 937	(90 428)	385 509
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(137 755)	26 174	(111 581)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	9 663	(1 837)	7 826

w tys. zł

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych 31.12.2015	Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	Razem brutto		Razem netto
Bilans otwarcia w tym:	1 169 253	(222 158)	947 095
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	1 308 090	(248 537)	1 059 553
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(132 140)	25 107	(107 033)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	(6 697)	1 272	(5 425)
Zmiana wyceny dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(118 351)	22 487	(95 864)
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	(763)	145	(618)
Zmiana wyceny z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(102 672)	19 508	(83 164)
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(7 710)	1 465	(6 245)
Zmiana wyceny programów określonych świadczeń	9 930	(1 887)	8 042
Bilans zamknięcia w tym:	949 687	(180 440)	769 247
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	1 188 976	(225 905)	963 071
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(242 522)	46 080	(196 442)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	3 233	(615)	2 618

39. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank Zachodni WBK S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń zgodnie z założeniami zarządzania ryzykiem opisanymi w nocie 3 sprawozdania rocznego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Bank Zachodni WBK SA stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej w odniesieniu do następujących klas instrumentów finansowych:

- Dłużnych papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu denominowanych w złotych i euro,
- Kredytów o stałym oprocentowaniu denominowanych w złotych.

Transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap i Overnight Indexed Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Zabezpieczanym ryzykiem jest zmiana wartości godziwej instrumentu lub portfela na skutek zmian rynkowych stóp procentowych. Transakcje te nie zabezpieczają przed zmianami wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem korekty do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Szczegóły dotyczące poszczególnych grup transakcji zabezpieczających na 31.12.2016 r. i w okresie porównawczym zawierają poniższe tabele:

31.12.2016	Obligacje	Kredyty
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 982 240	300 000
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka	(128 789)	4 358
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	132 512	(4 409)
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2025	do roku 2021

w tys. zł

31.12.2015	Obligacje
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	2 115 615
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka	(181 935)
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	177 761
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2023

Od stycznia 2016 roku Bank Zachodni WBK S.A. stosuje portfelową rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych dla portfela udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN. Transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Celem zabezpieczenia jest wyeliminowanie ryzyka zmiany wartości godziwej portfela kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu, wynikającej ze zmian rynkowych stóp procentowych. Marża kredytowa jest wyłączona z relacji zabezpieczającej.

W grudniu 2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych na bazie makro dla udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN (łącznie 6 relacji). Do dnia zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korekta skumulowana z tytułu wyceny do wartości godziwej dla pozycji zabezpieczanej ujęta w bilansie wyniosła 7 148 tys. zł. Kwota ta jest amortyzowana do rachunku zysków i strat zgodnie z pierwotnymi terminami, na jakie były ustanawiane poszczególne relacje zabezpieczające. Kwota 5 687 tys. zł została ujęta w rachunku zysków i strat roku 2016, a kwota 1 461 tys. zł trafi do rachunku zysków i strat do końca 2018 roku.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Bank Zachodni WBK S.A. stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych w stosunku do portfeli kredytów o zmiennym oprocentowaniu w PLN i denominowanych w EUR, USD i CHF. Strategie zabezpieczające stosowane w Banku Zachodnim WBK S.A. mają na celu zabezpieczenie ekspozycji Banku przed ryzykiem zmiany wielkości przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z ryzyka stóp procentowych oraz dla portfeli denominowanych do walut obcych, również z ryzyka walutowego. Powiązania zabezpieczające konstruowane są przy użyciu transakcji Interest Rate Swap oraz dwuwalutowych Currency Interest Rate Swap. Bank stosuje metodę tzw. „derywatu hipotetycznego”, w której zabezpieczany portfel kredytów odzwierciedlony jest transakcją pochodną o określonej charakterystyce.

Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Przy spełnionych warunkach efektywności powiązań, zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitałach własnych.

Na dzień 31.12.2016 r. wartość nominalna pozycji zabezpieczającej wyniosła 15 882 430 tys. zł (31.12.2015 r. – 19 283 616 tys. zł). Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego wyniosła (137 755) tys. zł (31.12.2015 r. – (242 522) tys. zł), ta sama kwota po pomniejszeniu o podatek odroczone rozpoznana jest w pozycji całkowite dochody i akumulowana w kapitałach własnych Banku, w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny. Instrumenty zabezpieczające zostały zawarte na okres do roku 2028.

Część nieefektywna wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne wyniosła (7 235) tys. zł na 31.12.2016 r. oraz 11 123 tys. zł na 31.12.2015 r. i została odniesiona do rachunku zysków i strat do pozycji „Wynik handlowy i rewaluacja”.

40. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Bank Zachodni WBK S.A. pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy-back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Banku.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy-back stanowiące portfel bilansowy Banku, nie są usuwane z bilansu, gdyż Bank zachowuje znacząco wszystkie korzyści, stanowiące przychody odsetkowe od zastawionych papierów, i ryzyka, ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe emitenta, wynikające z tych aktywów.

w tys. zł

	31.12.2016	31.12.2015
	wartość bilansowa	wartość bilansowa
Zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (z klauzulą przyrzeczenia odkupu):	-	4 007 525
Wartość godziwa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach sell-buy-back/repo	-	3 945 269
Należności z klauzulą odsprzedaży	-	289 260
Wartość godziwa papierów zablokowanych pod buy-sell-back/reverse repo transactions	-	289 260

Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu od banków	-	272 300
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu od klientów	-	16 960
Razem	-	289 260

Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	-	3 387 335
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	-	620 190
Razem	-	4 007 525

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie opisane powyżej koszty oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów oraz możliwość ich sprzedaży pozostają po stronie Banku.

Bank nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell-back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Bank nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Bank, które Bank ma prawo sprzedać lub zastawić.

Instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) mogą podlegać sprzedaży lub obciążeniu w ramach standardowo zawartych umów, ale podlegają zwrotowi w dacie zapadalności transakcji.

Na 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. nie było instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie podstawy dla zawartych transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo), których termin zapadalności jest krótszy lub równy od terminu zapadalności transakcji pierwotnej.

41. Wartość godziwa

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla poszczególnych grup aktywów i zobowiązań.

w tys. zł

Aktywa	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	4 696 634	4 696 634	6 129 543	6 129 543
Należności od banków	3 308 802	3 308 802	4 484 202	4 484 202
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 198 187	3 198 187	4 174 634	4 174 634
Pochodne instrumenty zabezpieczające	66 787	66 787	162 823	162 823
Należności od klientów	87 102 390	87 014 565	81 125 350	81 773 676
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	26 322 361	26 322 361	22 576 246	22 576 246
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec banków	1 212 765	1 212 765	548 558	548 558
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 961 828	1 961 828	2 024 012	2 024 012
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 809 969	1 809 969	2 535 708	2 535 708
Zobowiązania podporządkowane	440 457	564 402	426 507	503 582
Zobowiązania wobec klientów	103 381 249	103 390 563	94 021 282	94 020 221

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwych instrumentów finansowych z powyższej tabeli.

Aktywa i zobowiązania finansowe niewyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej

W Banku znajdują się instrumenty finansowe, które zgodnie z MSSF w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Dla oszacowania wartości godziwej tych instrumentów zastosowano następujące metody i założenia.

Poza aktywami, które nie są wyceniane do wartości godziwej, wszystkie pozostałe wartości godziwe spełniają warunki klasyfikacji do Kategorii II.

Należności od banków: Wartość godziwa lokat i depozytów jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego, pozostających w terminie do wykupu dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i w danej walucie. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Należności od klientów: Są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu rezerw. Wartość godziwa zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego (marż) od momentu udzielenia kredytu oraz zmiany stóp procentowych.

Aktywa finansowe niewyceniane do wartości godziwej: Bank nie stosuje wyceny do wartości godziwej w odniesieniu do grupy nienotowanych kapitałowych papierów wartościowych, dla których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie wartości godziwej. W sprawozdaniu z pozycji finansowej instrumenty z prawem do kapitału prezentowane są w cenie nabycia skorygowanej o odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości. Dłużne instrumenty finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania wobec banków i zobowiązania wobec klientów: Wartość godziwą depozytów o terminie wymagalności powyżej 6 miesięcy oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla depozytów o zbliżonych terminach wymagalności. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane: Bank przyjął założenie, że szacunkowa wartość godziwa tych instrumentów opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

W prezentowanych okresach sprawozdawczych Bank dokonał następującego zaklasyfikowania instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej do odpowiednich kategorii:

Kategoria I (kwotowania aktywnego rynku): dłużne, kapitałowe i pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy zostały wycenione na podstawie cen kwotowanych na aktywnym rynku. Do tej kategorii Bank klasyfikuje stałoprocentowe obligacje

w tys. zł

Skarbu Państwa, bony skarbowe, euroobligacje rządu niemieckiego, euroobligacje rządu amerykańskiego, akcje spółek notowanych na giełdzie oraz kontrakty terminowe na indeks WIG 20.

Kategoria II (techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku): Zaliczone do niej są instrumenty pochodne oraz zmiennoprocentowe obligacje Skarbu Państwa wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych bazujący na krzywej dyskontowej uzyskanej z rynku stałoprocentowych obligacji skarbowych. Instrumenty pochodne są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów bazujący na krzywej dochodowości z rynku międzybankowego.

Kategoria III (techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku): Do kategorii tej należą niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe, wycenione przez Bank na podstawie eksperckiego modelu wyceny; certyfikaty inwestycyjne wycenione na dzień bilansowy na podstawie ceny ogłaszanej przez fundusz, dłużne papiery wartościowe.

Celem stosowania technik wyceny jest ustalenie wartości godziwej, tj. ceny, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Wyceny najważniejszych inwestycji kapitałowych zakwalifikowanych do kategorii III wartości godziwej:

- a) AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (AVIVA TUŻ),
- b) AVIVA Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (AVIVA PTE),
- c) AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA (AVIVA TUO),

wykonywane są półrocznie przez wyspecjalizowane jednostki banku przy użyciu metod dochodowych opartych na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Najważniejszymi komponentami tych modeli są: poziom prognozowanych dywidend oraz stopa dyskontowa użyta przy kalkulacji wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych. W bieżącym okresie sprawozdawczym dokonano rewaluacji inwestycji kapitałowych w łącznej kwocie (57,8 mln PLN). Odpis ten, po pomniejszeniu o podatek odroczoney, odniesiono na kapitał z aktualizacji wyceny.

Na dzień 31.12.2016 r. oraz w okresach porównawczych Bank Zachodni WBK S.A. zaklasyfikował instrumenty finansowe do następujących kategorii wartości godziwej.

31.12.2016	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	282 769	2 915 167	251	3 198 187
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	66 787	-	66 787
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	15 062 259	10 366 571	38 240	25 467 070
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	12 644	-	842 647	855 291
Razem	15 357 672	13 348 525	881 138	29 587 335
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	80 129	1 729 840	-	1 809 969
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	1 961 828	-	1 961 828
Razem	80 129	3 691 668	-	3 771 797

31.12.2015	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 743 073	2 429 722	1 839	4 174 634
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	162 823	-	162 823
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	14 549 997	6 921 777	-	21 471 774
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	18 271	-	1 086 201	1 104 472
Razem	16 311 341	9 514 322	1 088 040	26 913 703
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	524 198	2 011 510	-	2 535 708
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	2 024 012	-	2 024 012
Razem	524 198	4 035 522	-	4 559 720

w tys. zł

Poniższe tabele prezentują uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych, których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

Kategoria III	Aktywa finansowe			Zobowiązania finansowe
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
31.12.2016				
Na początek okresu	1 839	-	1 086 201	-
Zyski lub straty				
<i>rozpoznane w rachunku zysków i strat</i>	81	-	68 506	-
<i>rozpoznane w kapitałach własnych</i>	-	-	(52 028)	-
Zakupy	340	-	4 900	-
Sprzedaże	(2 009)	-	(264 932)	-
Spląty/zapadalność	-	-	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Inne	-	38 240	-	-
Na koniec okresu	251	38 240	842 647	-

Kategoria III	Aktywa finansowe			Zobowiązania finansowe
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
31.12.2015				
Na początek okresu	1 390	-	832 488	-
Zyski lub straty				
<i>rozpoznane w rachunku zysków i strat</i>	23	-	-	-
<i>rozpoznane w kapitałach własnych</i>	-	-	258 175	-
Zakupy	1 278	-	6 805	-
Sprzedaże	(852)	-	(11 267)	-
Spląty/zapadalność	-	-	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Przesunięcia pomiędzy kategoriami	-	-	-	-
Na koniec okresu	1 839	-	1 086 201	-

42. Zobowiązania warunkowe

Informacje o wszczętych postępowaniach

Na dzień 31.12.2016 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 437 175 tys. zł, co stanowi 2,30% kapitałów własnych Banku. W kwocie tej 247 406 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Banku, 189 769 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Bank jest pozwany. W 2016 roku, znaczny wzrost wartości rok do roku przedmiotu sporu z powództwa Banku (z 93 305 tys. zł do 247 406 tys. zł) to efekt uchylecia przepisów o bankowych tytułach egzekucyjnych i konieczności kierowania do sądu wszystkich niespłaconych wierzytelności Banku w zwykłym lub nakazowym trybie postępowania. Nie wystąpiły sprawy o układ lub upadłość.

Na dzień 31.12.2016 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 246 789 tys. zł.

Na dzień 31.12.2016 r. wartość rezerwy na ryzyko prawne, na sprawy sporne prowadzone przeciwko Bankowi, wynosiła 37 639 tys. zł. Dla 8 spraw o znacznej wartości przedmiotu sporu, w których Bank był pozwany, utworzono rezerwę w wysokości 34 778 tys. zł.

w tys. zł

Na dzień 31.12.2015 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 305 012 tys. zł, co stanowi 1,63% kapitałów własnych Banku. W kwocie tej 93 305 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Banku, 198 060 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Bank jest pozwany, natomiast 13 647 tys. zł to wartość wierzytelności Banku w sprawach o układ lub upadłość.

Na dzień 31.12.2015 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 16 128 tys. zł.

Na dzień 31.12.2015 roku wartość rezerwy na ryzyko prawne, na sprawy sporne prowadzone przeciwko Bankowi, wynosiła 27 373 tys. zł. Dla 8 spraw o znacznej wartości przedmiotu sporu, w których Bank był pozwany, utworzono rezerwę w wysokości 25 000 tys. zł.

Bank tworzy rezerwy na ryzyko prawne w przypadku, gdy wewnętrznie przeprowadzona ocena ryzyka związanego z daną sprawą sądową daje podstawy do oczekiwań potencjalnego wypływu środków pieniężnych. Kwoty rezerw na sprawy sporne zostały zaprezentowane w nocie 34.

Zobowiązania pozabilansowe

Wartości zobowiązań warunkowych oraz transakcji pozabilansowych z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane poniżej. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

Zobowiązania warunkowe udzielone	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania udzielone		
- finansowe	21 445 091	20 863 915
- linie kredytowe	17 945 726	17 948 232
- kredyty z tyt. kart płatniczych	2 809 662	2 474 536
- akredytywy importowe	655 655	438 346
- depozyty terminowe z przyszłym terminem rozpoczęcia okresu depozytu	34 048	2 801
- gwarancyjne	4 248 934	4 488 629
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(28 706)	(55 276)
Razem	25 665 319	25 297 268

43. Aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenia

Aktywa stanowiące zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG stanowią dłużne papiery wartościowe.

Bank Zachodni WBK S.A. przyjął do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą z przepisów stawkę procentową w wysokości 0,55% (w roku 2015 stawka procentowa wynosiła 0,55%) sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, stąd aktywa stanowiące zabezpieczenie według stanu na 31.12.2016 r. wynoszą 554 489 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2015 r. wynosiły 507 992 tys. zł.

W 2016 r. zostały założone lokaty w instytucjach finansowych w wysokości 2 131 120 tys. zł stanowiące zabezpieczenie wyceny zawartych transakcji (według stanu na 31.12.2015 r. – 2 293 716 tys. zł).

W 2016 r. Bank Zachodni WBK S.A. przyjął depozyt na kwotę 249 871 tys. zł (w 2015 r. – 207 623 tys. zł) stanowiący zabezpieczenie zawartych transakcji.

Dodatkowe aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie przedstawione są w nocie 31 i w nocie 40.

w tys. zł

44. Leasing finansowy i operacyjny

Leasing finansowy

Bank Zachodni WBK S.A. jest leasingobiorcą zaangażowanym w umowy leasingu finansowego, zawarte ze swoimi spółkami zależnymi. W ramach tych umów finansowany jest zakup samochodów oraz mebli.

Zobowiązanie brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
poniżej 1 roku	13 340	16 236
między 1 a 5 lat	46 913	36 105
powyżej 5 lat	422	-
Razem	60 675	52 341

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
poniżej 1 roku	13 332	16 082
między 1 a 5 lat	43 254	33 500
powyżej 5 lat	374	-
Razem	56 960	49 582

Uzgodnienie różnic między zobowiązaniem z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązanie (brutto) z tytułu leasingu finansowego	60 675	52 341
Niezrealizowane koszty finansowe	(3 715)	(2 759)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	56 960	49 582

Leasing finansowy zwrotny

W dniu 16.04.2015 r. została podpisana umowa pomiędzy Bankiem Zachodnim WBK S.A. a spółką zależną BZ WBK Leasing S.A. obejmująca leasing finansowy zwrotny posiadanych nieruchomości (budynku, gruntów i prawa wieczystego użytkowania) oraz leasing planowanej inwestycji (budynku biurowego, który zostanie wybudowany w okresie 3 lat) zlokalizowanych we Wrocławiu.

Łączna wartość docelowa aktywów wynikających z umowy leasingu budynku i gruntów, która została oszacowana na dzień rozpoczęcia transakcji wynosiła 156 278 tys. zł.

Bieżąca wartość środków trwałych przyjętych na podstawie umowy leasingu finansowego zwrotnego, wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 38 976 tys. zł, wartość środków trwałych w budowie wynosiła 20 328 tys. zł.

Zgodnie z zawartą umową, podstawowy okres dla przedmiotu leasingu został określony na 153 miesiące.

Na zakup aktywów przez BZ WBK Leasing S.A. oraz budowę budynku biurowego został udzielony kredyt przez Bank Zachodni WBK S.A.

Umowa leasingu skonstruowana została w taki sposób, że zarówno w przypadku leasingu, jak i kredytu w trakcie trwania umów wymagalne będą jedynie odsetki, a kapitał pokrywający wartość aktywów zostanie spłacony wraz z ostatnią transzą, przy czym koszty tzw. prefinansowania na inwestycji w nowy budynek oraz gruncie pod ten budynek będą kapitalizowane przez BZ WBK Leasing S.A., a Bank zapłaci je wraz ze spłatą kapitału na koniec umowy. Obydwie umowy będą oparte o WIBOR 1M + marża i zgodnie z umową, strony planują kompensować wzajemne rozliczenia.

Zobowiązanie brutto z tytułu leasingu finansowego zwrotnego wg terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
poniżej 1 roku	421	427
między 1 a 5 lat	1 686	1 706
powyżej 5 lat	30 614	31 416
Razem	32 721	33 549

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
poniżej 1 roku	418	423
między 1 a 5 lat	1 611	1 631
powyżej 5 lat	26 056	26 347
Razem	28 085	28 401

w tys. zł

Uzgodnienie różnic między zobowiązaniem z tytułu leasingu finansowego zwrotnego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązanie (brutto) z tytułu leasingu finansowego zwrotnego	32 721	33 549
Niezrealizowane koszty finansowe	(4 636)	(5 148)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	28 085	28 401

Leasing operacyjny

Bank Zachodni WBK S.A. leasinguje powierzchnię biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawarte są na 5 do 10 lat. Nieznacząca część powierzchni jest subleasingowana poza Bank. W ciągu roku 2016 i 2015 Bank poniósł opłaty z tytułu czynszów w wysokości odpowiednio 192 596 tys. zł i 218 270 tys. zł. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysku i strat w pozycji „koszty działania banku”.

Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Bank z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego (łącznie z wartością wieczystego użytkowania gruntów) prezentuje poniższa tabela.

Płatności leasingowe wg terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
poniżej 1 roku	197 670	217 432
między 1 a 5 lat	462 982	439 575
powyżej 5 lat	467 632	421 770
Razem	1 128 284	1 078 777

45. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych - informacja dodatkowa

Poniższa tabela zawiera informacje na temat komponentów środków pieniężnych w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych Banku Zachodniego WBK S.A.

Komponenty środków pieniężnych	31.12.2016	31.12.2015
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	4 696 634	6 129 543
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	3 308 344	3 750 899
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu*	699 883	-
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży*	2 849 694	1 849 461
Razem	11 554 555	11 729 903
Wpływ zmian kursów walutowych w ciągu roku finansowego na stan środków pieniężnych	85 118	12 980

* aktywa finansowe z pierwotnym terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Bank Zachodni WBK S.A. posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, które są środkami zgromadzonymi na rachunku rezerwy obowiązkowej utrzymywanym w Banku Centralnym.

W okresach prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Bank Zachodni WBK S.A. otrzymał i dokonał płatności odsetek w następujących wysokościach:

Odsetki otrzymane i zapłacone	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Odsetki otrzymane, w tym:	4 636 840	4 305 174
- działalność operacyjna	4 036 599	3 661 350
- działalność inwestycyjna	600 241	643 824
Odsetki zapłacone, w tym:	(958 223)	(923 489)
- działalność operacyjna	(882 667)	(832 278)
- działalność finansowa	(75 556)	(91 211)

w tys. zł

46. Podmioty powiązane

Poniżej zostały zaprezentowane informacje o transakcjach Banku Zachodniego WBK S.A. z podmiotami powiązanymi. Większość transakcji dotyczy operacji bankowych dokonywanych w ramach działalności biznesowej. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, gwarancje, leasing. W przypadku transakcji wewnętrznych sporządzana jest dokumentacja cen transferowych.

Transakcje z jednostkami zależnymi	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa	7 986 464	8 528 758
Należności od banków	3 312	1 151 017
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	17 820	9 123
Należności od klientów	7 952 284	7 356 993
Pozostałe aktywa	13 048	11 625
Zobowiązania	322 073	272 243
Zobowiązania wobec banków	51 406	12 867
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	911	43
Zobowiązania wobec klientów	152 939	166 793
Pozostałe zobowiązania	116 817	92 540
Przychody	276 217	342 419
Przychody odsetkowe	147 114	142 294
Przychody prowizyjne	133 083	143 557
Pozostałe przychody operacyjne	8 183	7 689
Wynik handlowy i rewaluacja	(12 163)	48 879
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	-	-
Koszty	9 442	15 121
Koszty odsetkowe	5 035	9 383
Koszty prowizyjne	4 384	5 067
Koszty operacyjne w tym:	23	671
<i>koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	-	647
<i>pozostałe</i>	23	24
Zobowiązania warunkowe	1 837 552	2 292 336
Udzielone:	1 837 552	2 292 336
-finansowe	1 770 561	2 227 705
-gwarancyjne	66 991	64 631
Nominały instrumentów pochodnych	1 868 845	1 553 216
Spot - zakupiony	-	51 120
Spot - sprzedany	-	51 138
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	-	162 779
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	-	161 541
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	288 211	275 758
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	270 900	270 900
Swap stopy procentowej jednawalutowy (IRS)	1 309 734	579 980
Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania	78 414	60 075
Zobowiązania wobec klientów	78 414	60 075
Przychody	17 755	49 028
Przychody prowizyjne	17 755	49 028
Koszty	7 783	4 412
Koszty odsetkowe	1 313	1 237
Koszty prowizyjne	89	203
Koszty operacyjne w tym:	6 381	2 972
<i>koszty działania banku</i>	6 381	2 972
Zobowiązania warunkowe	-	407
Udzielone:	-	407
-gwarancyjne	-	407

w tys. zł

Transakcje z Grupą Santander	z podmiotem dominującym		z pozostałymi podmiotami	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa	981 961	684 477	3 674	13 376
Należności od banków, w tym:	594 042	337 099	274	1 391
<i>lokaty</i>	353 911	252 132	-	-
<i>rachunki bieżące</i>	240 131	84 967	274	1 391
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	387 727	343 790	3 371	11 982
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	1 529	-	-
Pozostałe aktywa	192	2 059	29	3
Zobowiązania	633 941	401 482	90 859	124 986
Zobowiązania wobec banków, w tym:	271 312	102 590	3 683	9 193
<i>rachunki bieżące</i>	271 312	102 590	3 683	9 193
Pochodne instrumenty zabezpieczające	54 503	22 065	-	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	308 126	276 696	7 365	7 220
Zobowiązania wobec klientów	-	-	71 079	105 202
Pozostałe zobowiązania	-	131	8 732	3 371
Przychody	2 265 606	736 899	(2 146)	473
Przychody odsetkowe	14 268	13 035	28	11
Przychody prowizyjne	2 096	2 220	239	63
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	7	614
Wynik handlowy i rewaluacja	2 249 242	721 644	(2 420)	(215)
Koszty	1 721	1 083	23 681	15 314
Koszty odsetkowe	446	116	1 276	1 034
koszty prowizyjne	1 106	967	5	3
Koszty operacyjne w tym:	169	-	22 400	14 277
<i>koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	-	-	22 400	14 277
<i>pozostałe koszty operacyjne</i>	169	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	10 706	280	-	-
Udzielone:	10 706	280	-	-
<i>-finansowe</i>	10 706	280	-	-
<i>-gwarancyjne</i>	-	-	-	-
Nominały instrumentów pochodnych	57 761 351	48 521 643	634 312	2 059 430
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	5 645 125	3 704 776	-	-
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	5 424 101	3 586 042	-	-
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	16 517 900	11 991 876	633 412	1 591 418
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	-	1 600 000	-	-
Opcje na stopę procentową	7 285 846	3 626 907	-	-
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	5 363 317	4 412 806	-	-
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	5 344 715	4 401 243	-	-
Opcje walutowe kupione CALL	2 643 269	3 563 906	-	-
Opcje walutowe kupione PUT	2 798 804	3 751 086	-	-
Opcje walutowe sprzedane CALL	2 755 705	3 408 284	-	-
Opcje walutowe sprzedane PUT	2 824 233	3 588 205	-	-
Spot - zakupiony	162 456	144 011	-	-
Spot - sprzedany	162 876	143 917	-	-
Forward kupiony	101 365	165 120	-	-
Forward sprzedany	74 665	169 671	900	-
Kapitałowe instrumenty pochodne - zakupione	656 974	263 793	-	468 012

w tys. zł

Transakcje z personelem zarządzającym

Wynagrodzenia Członków Zarządu, Członków Rady Nadzorczej i kluczowej kadry kierowniczej Banku Zachodniego WBK S.A. oraz kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym

Na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. Członkowie Zarządu mieli zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa. Odprawa nie przysługuje w przypadku przyjęcia propozycji dalszego zatrudnienia w strukturach Banku.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Wynagrodzenia członków Zarządu i kluczowej kadry kierowniczej	Zarząd		Kluczowa kadra kierownicza	
	2016	2015	2016	2015
Wynagrodzenia zasadnicze	10 162	11 743	20 601	19 693
Dodatkowe korzyści (np. ubezpieczenia na życie bez opcji emerytalnej, ubezpieczenia medyczne, koszty zakwaterowania, podróży i opłat szkolnych)	894	973	877	1 462
Nagrody wypłacone w roku 2016 r. i 2015 r. *	6 910	6 475	6 224	4 760
Wypłacone ekwiwalenty za niewykorzystane urlopy	199	1 056	108	209
Dodatkowe wynagrodzenia z tytułu rozwiązania kontraktu i zakazu konkurencji	1 092	1 108	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym oraz ich krewnym	7 158	5 160	25 694	21 898
Depozyty złożone przez osoby zarządzające	13 312	16 091	14 199	17 654
Rezerwa emerytalno-rentowa oraz rezerwa na niewykorzystane urlopy	584	868	1 181	1 488
Liczba warunkowych praw do akcji	17 671	17 918	28 615	27 550

* obejmują część nagrody należnej za lata 2015, 2014, 2013 i 2012, której wypłata była warunkowa i została odroczone w czasie.

Do kategorii „Kluczowa kadra kierownicza” zalicza się osoby objęte zasadami określonymi w „Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Zachodnim WBK S.A.”.

W Grupie BZ WBK obowiązuje Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących wybrane kierownicze stanowiska w Grupie BZ WBK S.A. zatwierdzona i zaakceptowana przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą. Polityka podlega przeglądom, które są dokonywane w okresach rocznych lub częściej w przypadku istotnych zmian organizacyjnych.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego dla osób zajmujących stanowiska kierownicze następuje raz w roku po zakończeniu okresu rozliczeniowego i ogłoszeniu wyników Banku. Wynagrodzenie zmienne przyznane na podstawie regulaminów premiowych, wypłacane jest w formie gotówkowej oraz w formie akcji fantomowych, przy czym część wypłaty wynagrodzenia zmiennego w formie akcji fantomowych nie może być niższa niż 50% całkowitej wartości wypłaty wynagrodzenia zmiennego. Wypłata nie mniej niż 40% wartości wynagrodzenia zmiennego określonego powyżej jest warunkowa i jest odraczana na okres 3 lat (po 13,3 % w każdym z kolejnych lat) i następuje w trakcie tego okresu w równych rocznych ratach płatnych z dołu, uzależnionych od efektów pracy danego pracownika za okres podlegający ocenie oraz wartości akcji fantomowych.

W 2016 r. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez Bank Zachodni WBK S.A. Członkom Rady Nadzorczej wyniosła 1 712 tys. zł. Pan John Power otrzymał wynagrodzenie w wysokości 35 tys. zł od spółek zależnych za pełnienie funkcji w Radach Nadzorczych.

W 2015 r. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez Bank Zachodni WBK S.A. Członkom Rady Nadzorczej wyniosła 1 535 tys. zł. Ponadto Pan John Power otrzymał wynagrodzenie za sprawowanie w imieniu Rady Nadzorczej indywidualnego nadzoru nad procesem połączenia BZ WBK S.A. i Kredyt Banku S.A. w kwocie 1 050 tys. zł. Pan John Power otrzymał wynagrodzenie w wysokości 31 tys. zł od spółek zależnych za pełnienie funkcji w Radach Nadzorczych.

47. Nabycia i sprzedaże podmiotów zależnych i stowarzyszonych

Nabycia i sprzedaże/likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych za 2016 r. i 2015 r.

Przejęcie kontroli nad spółkami PSA Finance sp. z o.o. i pośrednio PSA Consumer Finance sp. z o.o.

W dniu 30.09.2016 r. podmiot zależny od Banku Zachodniego WBK S.A. - Santander Consumer Bank S.A. (SCB) i Banque PSA Finance S.A. zawarły umowę, która miała na celu nawiązanie współpracy strategicznej w zakresie finansowania sprzedaży na terenie Polski środków transportu produkowanych przez koncern PSA Peugeot Citroen (PSA), finansowania majątku obrotowego polskiej sieci PSA oraz wspólnej dystrybucji produktów finansowych i bankowych skierowanej do polskich klientów koncernu PSA. W wyniku powyższej umowy z dniem 1.10.2016 r. (dzień objęcia kontroli), spółka Santander Consumer Finance (podmiot zależny SCB) nabył za kwotę 61 352 500 zł, 50% kapitału akcyjnego spółek PSA Finance sp. z o.o. i pośrednio PSA Consumer

w tys. zł

Finance sp. z o.o. Cena zapłacona, będąca równocześnie ceną wstępną, stanowi 50% wartości ustalonej przez strony transakcji jako referencyjnej wartości księgowej przejmowanych spółek. Cena ostateczna ustalona zostanie w terminie do końca pierwszego kwartału 2017 r. i zależeć będzie od wyniku prowadzonych przez stronę przejmującą przeglądów nabytych aktywów i zobowiązań.

Rejestracja spółki SC Poland Consumer 16-1 sp. z o.o.

W dniu 17.05.2016 r. została zarejestrowana spółka zależna Santander Consumer Banku S.A. pod nazwą SC Poland Consumer 16-1 sp. z o.o. Jest to spółka celowa powołana do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w której udziałowcem jest polska osoba prawna niepowiązana z Grupą. Spółka jest kontrolowana przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

Połączenie BZ WBK Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. z BZ WBK Asset Management S.A.

Z dniem 31.03.2016 r. nastąpiło połączenie BZ WBK Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. z BZ WBK Asset Management S.A., w którego wyniku BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. przejęło BZ WBK Asset Management S.A.

Połączenie spółek nastąpiło poprzez przeniesienie całego majątku BZ WBK Asset Management S.A. (spółki przejmowanej) na BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (spółkę przejmującą) za akcje, które BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. wydało akcjonariuszom spółki przejmowanej. Połączenie spółek nastąpiło z dniem wpisania połączenia do rejestru przedsiębiorców Towarzystwa. Wpis połączenia wywołał skutek wykreślenia BZ WBK Asset Management S.A. z rejestru przedsiębiorców. BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. wstąpiło z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki swojego poprzednika prawnego tj. BZ WBK Asset Management S.A. Połączenie jednostek pod wspólną kontrolą nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Transakcja sprzedaży akcji spółki Metrohouse Franchise S.A.

W dniu 22.01.2016 r. została zrealizowana transakcja sprzedaży wszystkich akcji spółki Metrohouse Franchise S.A. znajdujących się w posiadaniu BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. Tym samym BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. nie jest już akcjonariuszem spółki Metrohouse Franchise S.A.

Sprzedaż udziałów w Lizar sp. z o.o.

W dniu 29.10.2015 r. spółka BZ WBK Lease S.A. zawarła umowę z Poland Media Properties S.A. w sprawie sprzedaży wszystkich udziałów w spółce Lizar Sp. z o.o., która tym samym przestała być członkiem Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

Rejestracja spółki SC Poland Consumer 15-1 sp. z o.o.

W dniu 07.07.2015 r. została zarejestrowana spółka zależna Santander Consumer Banku S.A. pod nazwą SC Poland Consumer 15-1 sp. z o.o. Jest to spółka celowa powołana do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w której udziałowcem jest zagraniczna osoba prawna niepowiązana z Grupą. Spółka jest kontrolowana przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

48. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze obejmują następujące kategorie:

- Świadczenia krótkoterminowe (wynagrodzenia i składki, płatne urlopy wypoczynkowe, wypłaty z zysku i premie, świadczenia niepieniężne przekazywane nieodpłatnie lub subsydiowane). Wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jest niedyskontowana,
- Świadczenia po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne i podobne świadczenia, ubezpieczenia na życie lub opieka medyczna po okresie zatrudnienia).

W obrębie wymienionych kategorii Bank Zachodni WBK S.A. tworzy następujące rodzaje rezerw:

Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów jest wyceniane w kwocie oczekiwanej do zapłaty (na podstawie bieżących zarobków) bez uwzględnienia dyskontowania.

w tys. zł

Rezerwa na premie pracownicze

Zobowiązanie z tytułu przyjętego systemu premiowego w stosunku do zysku jest wyceniane w kwocie prawdopodobnej wypłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Banku przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie o pracę:

- a) Odprawy emerytalne,
- b) Odprawy rentowe.

Wartość bieżąca tych zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarium za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz pośmiertnych jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Przewidywana kwota odpraw jest prezentowana w przewidywanej wartości bieżącej, uwzględniającej dyskonto finansowe, prawdopodobieństwo osiągnięcia przez daną osobę wieku emerytalnego, bądź momentu, w którym może nastąpić zgon. Dyskonto finansowe jest ustalane na podstawie aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon, jest ustalane metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę bierze się następujące ryzyka: możliwość odejścia z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci.

Programy określonych świadczeń narażają Bank na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko mobilności pracowników – zmiany oczekiwanego wskaźnika rotacji pracowników,
- ryzyko długowieczności – zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

Do głównych założeń, przyjętych przez niezależnego aktuarium na dzień 31.12.2016 r. należą:

- stopa procentowa do dyskontowania przyszłych świadczeń w wysokości 3,6% (na dzień 31.12.2015 r. – 3,1%),
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,0% (na dzień 31.12.2015 r. – 2,0%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczone na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Banku Zachodnim WBK,
- umieralność przyjęta zgodnie z Tablicami Trwania Życia dla mężczyzn i kobiet, publikowanymi przez GUS, odpowiednio skorygowana na podstawie historycznych danych Banku.

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Tabela poniżej przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	59 322	65 825
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 073	1 769
Koszty z tytułu odsetek	1 772	1 657
(Zyski) i straty aktuarialne	(6 430)	(9 929)
Stan na koniec okresu	55 737	59 322

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2016 r.

w tys. zł

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Stopa dyskontowa	10,86%	-11,94%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-12,10%	9,51%

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2015 r.

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Stopa dyskontowa	12,26%	-13,51%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-13,57%	12,42%

Pozostałe rezerwy pracownicze

Obejmują one rezerwy z tytułu płatności na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i odprawy pieniężne oraz rezerwę na godziny nadliczbowe oraz szkolenia. Zobowiązania te wyceniane są w kwocie oczekiwanej do zapłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Stany wymienionych rodzajów rezerw prezentuje poniższa tabela:

Tytuł rezerwy	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe	51 700	51 700
Rezerwa na premie pracownicze	195 663	200 014
Rezerwa na odprawy emerytalne	55 737	59 322
Pozostałe rezerwy pracownicze	8 587	7 964
Razem	311 687	319 000

Szczegółowo ruchy na rezerwach pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 35.

49. Program motywacyjny w formie akcji

W dniu 30.06.2014 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A., wprowadziło 3 letni Program Motywacyjny V, którego uczestnikami są pracownicy Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. (w tym Członkowie Zarządu Banku) w łącznej liczbie nie większej niż 500 osób.

Prawo do nabycia akcji będzie oceniane z dwóch perspektyw, osobno dla każdego roku funkcjonowania programu oraz w ujęciu skumulowanym po okresie 3 lat.

W każdym poszczególnym roku będzie oceniana możliwość nabycia nagrody rocznej w wysokości nie przekraczającej jednej trzeciej nagrody łącznej. Uprawnieni piątej edycji naberą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od wzrostu zysku netto. Przedział wzrostu zysku netto wynosi od 7% do 11% dla pierwszego roku trwania programu oraz od 17% do 26% dla drugiego i trzeciego roku trwania programu.

Ponadto, po okresie 3 lat zostanie dokonana ocena możliwości nabycia nagrody łącznej. Uprawnieni naberą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od średniorocznego skumulowanego wzrostu zysku netto w okresie 3 lat wynoszącego od 13,6% do 20,8%. Jeżeli liczba akcji wynikająca z oceny skumulowanej będzie wyższa niż suma nagród rocznych nabytych w okresie trzyletnim, uczestnikom zostaną przydzielone dodatkowe akcje do liczby wynikającej z oceny skumulowanej.

W odniesieniu do osób, które podlegają przepisom wynikającym z europejskich regulacji dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń i mają istotny wpływ na profil ryzyka Grupy, nałożono dodatkowy warunek uzyskania nagrody, tj. osiągnięcie określonego poziomu wskaźnika RoRWA w poszczególnych latach trwania programu.

Do wyceny planu wykorzystano model Black'a-Scholes'a na dzień przyznania praw. Oczekiwana zmienność wartości akcji została oparta na historycznej zmienności cen akcji z okresu 160 sesji poprzedzających datę przyznania praw. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe założenia użyte dla potrzeb określenia wartości godziwej wynikającej z przyjętego modelu wyceny.

w tys. zł

Prawa przyznane w roku 2014:

	2014
Liczba akcji	177 336
Cena akcji w zł	363,30
Cena wykonania w zł	10
Okres nabywania praw	2,8 lat
Oczekiwana zmienność cen akcji	26,40%
Okres trwania planu	3 lata
Stopa dyskontowa - stopa wolna od ryzyka	2,29%
Wartość godziwa 1 prawa do akcji	322,39 zł
Stopa dywidendy	2,75%

Poniższa tabela podsumowuje zmiany w planie:

	12 miesięcy 2016	12 miesięcy 2015
	Liczba praw	Liczba praw
Stan na dzień 1 stycznia	168 784	177 336
Przyznane	-	-
Wykonane	-	-
Utracone	(11 530)	(8 552)
Wygasłe	-	-
Stan na dzień 31 grudnia	157 254	168 784
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-	-

Cena wykonania dla wszystkich praw wynosi 10 zł.

Dla praw pozostających do wykonania na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. pozostały okres do wykonania wynosi w przybliżeniu odpowiednio 0,5 roku i 1,5 roku.

Łączny koszt rozpoznany w rachunku zysków i strat w okresie 12 miesięcy 2016 i 2015 roku wynosi odpowiednio 15 842 tys. zł. oraz 18 411 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych Członkom Zarządu BZ WBK w ramach Programu Motywacyjnego V. Realizacja poniższych uprawnień jest warunkowa i uzależniona od przyszłych wyników Grupy oraz może wystąpić jedynie w części przyznanych uprawnień. Realizacja całości lub części warunkowych uprawnień zostanie potwierdzona w przyszłych okresach.

Liczba sztuk	2016	2015
Stan na dzień 1 stycznia	17 918	24 073
Przyznane przed objęciem funkcji Członka Zarządu	1 253	2 500
Zakończenie kadencji	(1 500)	(4 798)
Rezygnacja z pełnionej funkcji Prezesa	-	(3 857)
Stan na dzień 31 grudnia	17 671	17 918

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych kluczowej kadry kierowniczej.

Liczba sztuk	2016	2015
Stan na dzień 1 stycznia	27 550	25 293
Zmiana z tytułu przyjęcia do Kluczowej Kadry Kierowniczej	1 065	9 545
Zmiana z tytułu wyłączenia z Kluczowej Kadry Kierowniczej	-	(7 288)
Stan na dzień 31 grudnia	28 615	27 550

50. Dywidenda na akcję

Na dzień publikacji niniejszego raportu, Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie zakończył analizy w zakresie rekomendacji wypłaty dywidendy za rok 2016.

w tys. zł

W dniu 20.04.2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Zachodniego WBK S.A. podjęło Uchwałę o podziale zysku netto za 2015 r. w kwocie 1 756 210 tys. zł w następujący sposób: na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 702 484 tys. zł, na kapitał rezerwy przeznaczono kwotę 878 105 tys. zł, kwotę 175 621 tys. zł pozostawiono niepodzielną oraz Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Zachodniego WBK S.A. przeznaczyło na dywidendę dla akcjonariuszy kwotę 587 565 tys. zł z niepodzielnego zysku netto w kwocie 952 652 tys. zł osiągniętego przez Bank za rok obrotowy od dnia 01.01.2014 r. do dnia 31.12.2014 r. Pozostałą kwotę 365 087 tys. zł pozostawiono niepodzielną.

Dywidenda na 1 akcję wynosi 13 zł.

51. Sprawozdawczość według segmentów działalności

Sprawozdawczość według segmentów działalności została zaprezentowana w „Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowe Banku Zachodniego WBK S.A.” opublikowanym 17 lutego 2017 roku.

52. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
14.02.2017	Michał Gajewski	Prezes Zarządu	
14.02.2017	Andrzej Burliga	Członek Zarządu	
14.02.2017	Artur Chodacki	Członek Zarządu	
14.02.2017	Eamonn Crowley	Członek Zarządu	
14.02.2017	Michael McCarthy	Członek Zarządu	
14.02.2017	Carlos Polaino Izquierdo	Członek Zarządu	
14.02.2017	Juan de Porras Aguirre	Członek Zarządu	
14.02.2017	Marcin Prell	Członek Zarządu	
14.02.2017	Mirosław Skiba	Członek Zarządu	
14.02.2017	Feliks Szyszkwski	Członek Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
14.02.2017	Wojciech Skalski	Dyrektor Obszaru Rachunkowości Finansowej	